

LATVIAN
CANADIAN
CULTURAL
CENTRE

KANADAS
LATVIEŠU
CENTRS
MONTREALA

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

Montreālas Latviešu

Biedrības

ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1994. GADA MAIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

46. GADA GĀJUMS

Nr. 5. (542.)

ŠOVASAR

Ko darīsim šovasar?

Šai malā lielu Dziesmu svētku nav - nez'. vai tik drīz atkal būs! - tātad, nav jāierēķina dārga nedēļas nogale, ja ne vairāk, kādā attālā pilsētā. Nav tik citīgi jāmēģina dziesmas, tautas dejas. Nav jāizvēlas, jāiestudē lugas. Nav jāsarunā telpas, viesnīcas. Nav jāgaida īpaši liels ciemiņu pulks, vai arī otrādi - uz pamatīgu ciemošanos jāpošas. Nav jāsasaucas ar radiem, draugiem kolēģām - uz satikšanos tādās un tādās brokastīs, tādā un tādā saietā, ballē, izpalīks arī paralelas komiteju, āpvienību, labdarības organizāciju sēdes, vakariņas, informācijas pēcpusdienas, izstādes. Nav jāražo mantas tirdziņam. Nav jāuzraksta vismaz pāris jaunas rindas, lai rakstnieku cēlienā nevajadzētu to pašu lasīt no otra gala. Un nav tik dikti jāsteidzas, jo viens otrs tuvinieks tik un tā vairs neieradīsies...

Būs, kā vienmēr, vasaras skolas, nometnes un kursi - gan nopietnākā konkurencē ar līdzīgiem, vilinošiem pasākumiem dzimtenē, kuŗu vienu daļu uz vietas rīko turp braukuši 'mūšējie'. Būs arī jautājumi: kāda vairs tādām šejienes rosmēm nozīme? Būs tajās manāms zināms nogurums: aiziet rūdīt mācības spēki (kas tos - un ar kādu kvalitāti - atvietos?); iet skolēnu paaudzes, kuŗas savu brīvlaika pieskārienu latviskumam sākušas vēl laikā, kad 'latviskai izglītībai' bija patriotisks zemitēksts; nāk jaunas, kuŗas nepiešķir tik lielu nozīmi vispusīgām latviskām 'zināšanām' un zemapziņā ir gatavas apmierināties ar viduvēja līmeņa valodas apgūšanu, tā, lai tūrisma braucienos nerodas grūtības. Pārējais taču 'ir ziņās'... To var noskaidrot kādā jauniešu kongresā. Ja ne citādi - var vienmēr aizbraukt un apskatīti tieši, uz vietas.

Dabīgi, ka būs Jāņi. Kas būtu vasara bez Jāņiem? Un šogad taču lī! Uz Jāņiem sanākušā līgotāju pulkā arvien biežāks būs tas inertais bars, kas nedzied, kas ne nieka nezina no līgo dziesmu tradīcijām, kas pat nerunā latviski, kas vazājas līdz, paciemojas, iedzer (ka tik ātrāk tikt pie tā...) un domā - re, tas ir tas galvenais. Tā jau ir visa tā nozīme tam divainam 'etniskam vikendiņam'. Tādu slēdzienu nepūlamies izlabot, varbūt pat nespējam vairs, nejutām, ka vajadzētu. Un tā pieaug to skaits, kas tādus 'draugus' nekautrējas ņemt līdz un tiem ne vella no Jāņu nozīmes nespēj ieburt, necenšas ieburt, un nesaprot, kā viss tas piesārņo šo seno svētku gaisotni, un smagi apvainojas, ja tādu iespējamību kāds vispār ieminas. Kā ne kā - aizskārta arī viņu lejupeja. Mūsu lejupeja. Tiešām, "Vai, Dieviņi, citu gadu...?" Paklausaties, kā to dzied. Saprotiet, kā izskan.

Un vēlā pavasarī vienmēr būs aizgājušā gada sabiedrisko rosmju pārskats, kopvilkumi, rezolūcijas, jaunās sezonas plāni - pirms lielās izklišanas uz nometnēm, vasarnīcām, Latviju. Pirms atpūtas. Arī darba vietās temps atslābst, ziemas saspringums maigojas, mēs strādājam, acis metot aiz loga zilās debesīs un zaļos koku zaros, aiz apvāršņa, no sirds gribēdami būt kaut kur citur, prom. Dažs labs jau paguvī aizlaisties... Tādās reizēs mēs samierināties ar daudz ko - ar nepaveikto (gan jau), ar nenasniegto (drīz), ar nokavēto (nākošreiz). Mēs protam pieticīgi izdarīto samākslot par diezgan labu. Tīcamies grūtas lietas atlikt uz citu laiku. Lai tie mezglī paliek. Projām tie nebēgs un tiem ķersimies atkal klāt - darbā, ģimenes dzīvē, sabiedriskos pasākumos - kad būs no jauna sakrāta griba un enerģija. Paskatīties vien, kas jau paveikts, par spīti visam...

Lēnam iestājas pauze, pārtraukums, pārlikšana, pagarinājums, pagaidīšana, pavisam cits ātrums. 'pietīks'. Vasarā īsti nekustinās ne ideju, ne vezumu.

Vēlā pavasarī mēs arī maksājam valsts nodokļus. visnotāj, tas ir nepatīkams pārdzīvojums - kad melns uz

balta atklājas, cik daudz no grūti sapelnītā aiziet valsts kasē, aiziet visādiem divainiem pakalpojumiem un projektiem, pie tam šķietami bez mūsu teikšanas, piekrišanas. Ir tāda sajūta, ka strādājam vairāk par labu, kā sev. Ka citiem 'tiek', bet mums ne. Ka atbalstām pasākumus, kuŗiem nozīme sen izkūpējusi. Tas ir kurnēšanas laiks. Ja viņi viens otru grib sist nost, saka, kāda vella dēj jā-sūta 'palīdzība' uz Āfriku? Ko tā dod? Ja 'pabalsts' firmām nozīmē - pēc pāris gadiem fabrikas pārceļas uz ASV dienvidiem vai Meksiku, kas galgalā iegūts? Ja 'tēmēti' vietējie nodokļi tomēr nepanāk solīto - ielu labošanu, modrāku policiju, gaišākas skolas - kāpēc tie vienmēr iet uz augšu?

Turpat, kvītēs arī varam redzēt - cik esam devuši 'latviskam'. Tur būs draudzes nodevas, kārtējais ziedojums Vanāģiem. Ministerei, Studiju centram, Latviešu fondam, dažādām skolām, nometnēm... pāris biedrību, korporāciju gada maksas... viens otrs abonējums... īpašu ziedojumu akciju pēdas... piedalīšanās šur tur šam tam, izliekas daudz. Salīdzinot ar valsts (un provinces, pilsētas, veselības un c.) nodokļiem, tas nav nekas. Salīdzinot ar izpriecu, atvaļinājumiem - ne tuvu. Mēs lēti nopērkam savu nominālo latvisko 'piederību'. Tas visu trimdas laiku bijis viens no izdevīgākiem pirkumiem tirgū.

Protams, tad uznāk bažas: cik ilgi vēl tā? Cik ilgi maza draudze no 'centriem' attālā pilsētā varēs atļauties mācītāju (ar ģimeni), ja vairums draudzes locekļu pensionējas un jauni nenāk klāt? Cik ilgi tā spēš uzturēt lauku īpašumu, kur jau tā manāmi trūkst kārtējo darbu darītāju, par 'atbildīgiem' nemaz nerunājot? Kāda draudzei 'latviska' nozīme, ja katrs otrais dievkalpojums notiek angļu valodā? Cik 'latviska' ir komanda, ja puse nīpro dalībnieku valodu neprot? Kāda nākotne vidusskolai, ja dalībniekus jāvervē Latvijā un tiem, pie tam, jāmaksā stipendijas? Ja uz organizācijas sarīkojumiem sanāk knapi ducis atbalstītāju, vai vērts vispār pūlēties un rīkot? Ja neviens nekandidēs, vai patreizējā valde nomirs pie protokolu grāmatām? Ja mūsu fondi, palīdzības akcijas, visi pasākumi krasi 'orientējas uz Latviju' (un tas nav peļami) - vai tad arī saprotam, ka reizē trimdas (piedošanu, 'diasporas') pastāvēšanai nojaucam pamatus? Sakāt - nu, jā, trimda beigusies. Tiešām? Kas to izlēmis? Nav redzēti repatriantu plūdi Latvijas ceļā. Piedošanu - 'politiski' nelaimīga izteiksme! Būtu pat grūti secināt, ka jaunatbrīvotās Latvijas izveidošana diasporiešiem nopietni rūp - ja paskatās uz niecīgo procentu, kas reģistrējās un piedalījās Latvijas vēlēšanās. Kas tajās kandidēja. Un, jā, kas palika vietās pēc tam, kad viņus ievēlēja. Mēs no jauna atpērkamies, bet šoreiz ar to kapitālu - i ar naudu, i ticamību - kas visu laiku mūsu centienus uzturējis. Un negribam tādai prastai iztirgošanai skatīties acīs. Cik ilgi vēl? Tādējādi - ne pārāk.

Varbūt saslēdzamies mazākās, bet ciešākās vienībās. Pieaug latviska 'pašizstāvēšanās' - saka: mēs tik' ar draugiem, ar līdzīgi domājošiem, ar 'aktīviem', paziņām... Saka: nav vairs laika, enerģijas 'citus vilkt līdz'. Apnicis apgaismot, lūgt. Izirstošas armijas daļas vēl šur tur kalngalos ugunis kurina. sasaucas, dzied...

Un ir tomēr arī otrādi. Tas un tas aizbraucis uz Latviju strādāt. Ilgi neredzētais, 'pazudušais', pēkšņi - piedalās. Tas un tas tur rīko to un to. Tas, savukārt, palīdz ar... Un tas, re, sakopo vienu otru vērtību pārvešanai. Tas sūta savus bērņus, lai redz un saprot. Tas uzņem savās mājās, lai mācās - un saprot. Tas aizdod. Tas atvēl, tas novēl, tas atstāj - labiem mērķiem. Un tie, re, drusku ciešāk sakļaujas kopā - lai pulciņā, saimē, ģimenē latviskais tik ātri neizdzistu. Tie citi, no savas puses, vairs tik devīgi neziedo 'vispārējam', bet uzmanīgāk, tiešāk un nopietnāk sniedz palīdzību i tur, i te. Parastais ir savu siltumnīcas laiku nodzīvojis.

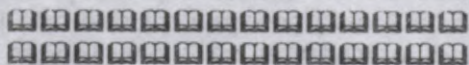
Ne reti mūsu organizācijas, izmantojot vietējo tautiešu atsaucību, grupu ciemošanos no Latvijas sāk izvērst par savu peļņas objektu. Kaut arī dažkārt organizāciju tālākais mērķis ir cēls, iegūtos līdzekļus izmantot tālākai sadarbībai, ar tiem atbalstīt citus projektus, tomēr attieksmē pret latviešu sabiedrību, tam ir negatīvs rezultāts. Mēs sākam latviešu kultūru pārvērst par dārgu prieku, kas ir gan pieejama turīgām aprindām, bet ne katram, kas par to interesētos. Kārojot pēc peļņas, sarīkojumu apmeklētāju skaits sāk samazināties līdz tai pakāpei, ka vairs nespējam samaksāt pat tiešos izdevumus. Cēlu mērķu un dažādu projektu, kam līdzekļi būtu vajadzīgi, mums nekad nav trūcis. Ja sākumā domājām par projektiem ar izmaksu dažos simtos vai tūkstošos dolāru, tad tagad jau domājam par projektiem, kas prasa desmitiem un simtiem tūkstošus dolāru. Lai šie projekti kaut daļēji sekmētos, tiem vajadzīga visas latviešu sabiedrības atsaucība. Tātad, arī tās vērtības, ko sabiedrībai dodam, mēs nedrīkstam pārvērst par pieejamām tikai turīgām aprindām. Visas latviešu kultūras vērtības ir garīgā spēka avots un tām ir jābūt pieejamām visplašākām sabiedrības aprindām. Mēs zinām, ka Latvijā pašlaik ir izveidojusies turīgo un trūcīgo iedzīvotāju grupa. Nedrīkstam aizmirst, ka arī šeit pastāv kā viena, tā arī otra no minētām.

Ko mēs gribētu sagaidīt no Latvijas? Vēl līdz šim laikam Latvijā nav nevienas kultūras iestādes, kas izvērtētu māksliniecisko kvalitāti tiem ansambļiem, grupām un citiem pasākumiem, kas rīko turnejas ārzemēs. Turnejas notiek vairāk uz personīgās pazišanās pamata. Ir labi saprotama katras grupas vēlēšanās viesoties ārzemēs, bet ne reti daži amatieru ansambļi ar savu programmas izpildījumu skatītājos rada vilšanos. Rezultātā katram nākošajam turnejas sarīkojumam ir mazāk apmeklētāju. Arī šim jautājumam ir vajadzīgs steidzīgs atrisinājums.

Kad Latvija ir atguvusi brīvību un ir sākusies normālas dzīves atjaunošana visās tās nozarēs, mums visiem jāapzinās, ka latviešu kultūras dzīves centrs ir Latvijā. Plašā un visu aptverošā garīgo rosmju straume plūst Latvijā un mēs, ārzemēs esošās latviešu kultūras darba grupas, esam kā mazi strauti. Tāpat, kā mūsu likteņupe Daugava, plūstot caur Latviju, uztver daudzas mazākas upītes un strautus, tāpat arī mums ir jāsavienojas ar galveno strautu. Atklātā, saprotošā un draudzīgā dialogā mums ir jāmeklē sadarbība. Mums ir tikai viena latviešu kultūra un neviens darbinieks tajā darbā nav lieks. □

K. SVENTECKIS

♦ Isreferāts Kultūras darbinieku semināram, 1994. g. 26. martā, Toronto.

Inta Purva

PA KUŅU CEĻU?

Kādas tautas kultūra aptver tās esmi visā būtībā. Tās iespaidā veidojas politiskā pieeja un darbība. Kultūra ir tautas garīgā seja, kas iespaido tās piederīgo dzīves no šūpuļa līdz kapam.

Šodien dzirdam balsis, galvenokārt, par Latvijas valsts saimniecisko nostiprināšanu.. Vai tas ir vienīgais ceļš uz pilnvērtību?! - Manuprāt, jaunās valsts pamatos jāliek morāli stiprs un garīgi augstvērtīgs cilvēks, kas spējīgs valsts saimniecisko uzplaukumu izlietot tautas labā, ne savā vai kāda nogrūpējuma labumam.

Nākotnes Latviju nevaram celt tikai uz ekonomiskiem pamatiem. Kā tautai mums jāceļ un jāapzin mūsu garīgās vērtības. Aplama vērtību skāla, materiālās labklājības nostādīšana pirmā vietā, neizbēgami ved postā, kā atsevišķus cilvēkus, tā veselās tautas. Diemžēl, komunisma režīmā, kam 3 paaudzes bijusi pakļauta lat-

viešu tauta, tādas īpašības, kā godīgums, patiesīgums, centība, tikumība un uzticība nav bijušas godā. Šodien Latvijā ir plaši sabiedrības slāņi, kuŗos morālās normas nespēlē nekādu lomu. Tur visu noteic veikals, aprēķins un izdevība. Bezprincipa rīkošanās, vadoties pēc izdevīguma, tiek saukta par reālu politiku. Tuvāk ieskatoties vēsturē, redzam, ka, kur vien cilvēks ko ievērojamu sasniedzis, tur valda kontrole par šīm tumšajām dziņām.

Kultūra neveidojas kolektivismā un bara ideoloģijā, kas latvietim potēta beidzamos 50 gadus. Tā veidojas cilvēka un tautas garīgā augšanas procesā un to iespaido vēsturiskas un laikmetīgas norises.

Šodien Latvijā, pēc Imanta Ziedoņa vārdiem, nacionālās kultūras uzrādīšana kļūst par sliktu toni. Kāpēc?!

Vai atbilde meklējama līdzšinējā kultūras ministra Raimonda Paula noslēcē par labu internacionālām kultūras izpausmēm, dažkārt atbalstot visai seklas gara izpriecās, bet neizstrādājot tālejošu nacionālo kultūru pabalstošu plānu? Lieks pierādījums apstāklim, ka pūļa popularitāte nenosaka ministra darba kvalitāti.

Ir jāizprot nacionālismu tā pamatos. Tas ir īpatnējs kultūras process, kas sevi ietver jaunradi, garīgo disciplīnu, ideālu vērtības, kopības sajūtu, pagātnes apziņu, nākotnes ilgu piepildījumu. Nacionālisms nav varas kāre, tas ir mīlestība uz savējo un cīņa ar svešo. Nacionālās jūtas ir saites, kuŗas cilvēku saista ar citiem savas tautas locekļiem.

Ieaūzoties tautas dzīves ikdienā, nacionālās tradīcijas piešķir tai savu iekšējo ritmu, savu kārtību un likumību, kas dziļi ierakstīta tautas apziņā un liek tai justies vienotai, par spīti visām sīkām pretešķībām. Latvijā tās 50 gados nežēligi nicinātas un apkaŗotas. Katras tradīcijas pamatos ir dziļa pamatota nepieciešamība, kas laika secībā top par paradumu un simbolu.

Nacionālā un reizē arī kultūras attīstības ideja bija Latvijas atdzimšanas pamatā. To radīja un uzturēja latviešu inteligence, jaunatne, radošie cilvēki - rakstnieki, dzejnieki. Šodien šī plūsma Latvijā, liekas, apstājusies. To vairs nevar atrast ne rakstos, kaut esmu to dedzīgi meklējusi, ne personīgos kontaktos cilvēkam ar cilvēku. Pēdējā gadījumā, vēl parādās maza dzirkstelīte zem rezignācijas, apatijas un ironijas pelniem. Kāpēc tā?! Nemitīgi jautāju ikvienam kultūras darbiniekam, ko šovasar sastāpu Latvijā. Vairums tikai paraustīja plecus un, liekas, paši nezināja atbildes. Vai tur būtu vainojama valdības šodienas ideoloģija, kur dominē materiālists un kosmopolitisms? Valdības izstrādātās normās cilvēciskie ideāli un nacionālās kultūras izpausmes tikpat kā nav atrodamā. Tur, kur tauta aiziet no nacionāli garīgām vērtībām, to vietā uzvirto zemie, tumšie, visu noliedzošie instinkti, kā to šodien redzam Latvijā ik uz soļa, nemitīgi augošajos kriminālnoziedzumos, savtīguma un nenovīdības izpausmēs.

Šāda notikumu attīstība izraisa pamatotu jautājumu - Kas notiks tālāk? Kā veidosies Latvijas un lielā mērā līdz ar to mūsu nākotne? Esam apjukuši! Vai tas ir pēc kā, bieži aizliedzot paši sevi, esam cīruļusies 50 gadus? Kultūra, valoda, vēsture, ieražas nosaka cilvēka identitāti. Piederības apziņa tautu atšķir no citām. Migrantu masas un kosmopolītanizēšanas process novājina nacionālo valsti kā identitātes avotu. Kultūras īpatnības ir ar paliekošu nozīmi, tās nevar aizgūt vai apmainīt. Tās zaudējot, cilvēkā paliek neaizpildāms tukšums.

Mums jāredz atziņa, ka šodien Latvijai par visu vairāk vajadzīga garīgā palīdzība. Palīdzība, kas cilvēkam liek domāt un pārdomāt. Mums nav jāmeāca tautai Latvijā, kā dzīvot un ko darīt, bet mēs varam jautāt - kāpēc jūs ļaujāt savās mutēs mirt mūsu valodai, kāpēc pasaules tiesā vēl nav dokumentācijas par krievu noziegumiem Latvijā? Vai 50 gados tos nebija iespējams sagatavot? Kāpēc nav parādījušies vizuāli materiāli par

krievu armijas postošo iedarbi uz Latvijas vidi? Ko dara visas tās video kameras, ko beidzamos gados esam Latvijā iepludinājuši? Kāpēc neviens nejautā, kur nākusi pēkšņā bagātība ne tikai atsevišķiem cilvēkiem, bet lieliem uzņēmumiem, kam bieži tuvas attiecības ar pastāvošo valdību? Kāpēc klusē mūsu rakstītā vārda kalpi, kuriem būtu jāstāv sardzē par tautas dvēseles tīrību?

Palīdzēsīm Latvijai, bet tai pašā laikā arī prasīsim. Uz to mums ir tiesības. Pat vairāk, tas ir mūsu pienākums, ja uzskatām sevi par Latvijas pilsoņiem. Ja akceptējam notiekošo klusu ciedami, kļūstam līdzvainīgi. Mūsu nelaime, ka esam tik dalīti savās izjūtās. Mēs reti kam pieķeramies ar visu sirdi. Mūsu pārdzīvojums ir izkaisīts ap 100 sīkām lietām. Mūsdienu cilvēka skats slīd tikai pār lietu ārpusi un neatliek laika iejusties lietu būtībā.

Mēs redzam, ka kultūras identitāte ir valsts mēroga darbība un tautas audzināšanā un pastāvēšanā absolūta nepieciešamība. Ir pareizāk tautu vest pa morāles un ētikas ceļu un izdot šai darbībai līdzekļus. Tā galā ietaupīsies daudz lielāki izdevumi policijas un cietumu uzturēšanai.

Jaunās paaudzes maz zina par savas tautas gara vērtībām. Viņiem mācīts, ka viss, kas Latvijā pastāv kultūras laukā, radies Krievijas ietekmē. Tā jaunajiem nav bijusi iespēja izveidot pašlepnuma, vērtības un īpaši latviskās kultūras piederības sajūtu. Tie neprot cienīt latviskās kultūras vērtības, jo tās nepazīst. Lai zinātu, kur tu ej, tev jāzina, no kurienes tu nāc. Tāpēc būtu pilnīgi jāpārstrādā Latvijas izglītības sistēma, kas šobrīd vēl nav noticis.

Tiek gan taustītas dažādas rietumu sistēmas, kas nebūt vēl nav sevi pierādījušas par pozitīvu faktoru jaunatnes audzināšanā. Šis apstāklis Latvijas nākotnei var izrādīties ļoti traģisks.

Valodas deģenerācija norāda uz tautas vērtību, tautas pašas deģenerāciju. Valodā izpaužas cilvēka gars, tādēļ valoda izteic gara kultūru. Kā katra kultūras ievirze, arī tā jākopj. Valoda ir tā, kas tautu identificē. Kādas tautas vai sabiedrības loceklis nevar ieaugt tautas kultūrā, ja tam sveša šis tautas valoda un mentalitāte. Tā nekad nesagaidīsim no Latvijā esošām krievu masām darbību, kas sekmētu Latvijas valsts augšupeju.

Visas pastāvošās kultūras nepārtraukti mainās un pārveidojās, jo arī cilvēks - kultūras radītājs mainās un pārveidojās laikmetu mijiedarbē. Mums tikai jābūt skaidrībā, ko drīkstam šim pārmaiņām upurēt, ko nē.

Zemes un asins radniecības ideja, valodas vienotība ir faktori kultūras radīšanas procesā, kur dalību ņem visa tauta, ne tikai atsevišķi indivīdi. Tiklīdz tauta šo procesu pārtrauc, tā mirst, to ikvienam no mums jāatgādina Latvijas valdībai, ja viņa to neredz.

Un tomēr, neskatoties uz visu, es ticu Latvijas rītdienai. Es ticu tam labajam, kas mūsu tautas dvēselēs ir slēpts un glabāts gadu simteņiem cauri vismelnākām dienām. Es ticu, ka Baltais tēvs dos Antiņam vēlreiz iespēju uzjāt stikla kalnā, tikai mums ikvienam savu spēju robežās jāpalīdz. □

LR Valsts reformas ministrs Māris Gailis
Viņam vajadzēja dziedāt agri rītos un vēlu vakaros,
bet viņš taupās.

Aleksandrs Kiršteins, Saeimas ārlietu komisijas
priekšsēdis un LNNK frakcijas vadītājs.
Lielās ģimenēs bez plūkšanās iztikt nevar.

Ruckojs audzē bārdus un saka, ka bez Rasputiņa
tā lieta neiešot.

Demonstrācija pie V. Birkava Ministru kabineta sakarā ar līgumiem ar Krieviju
G. Birkmaņa foto uzņēmums

BAZNĪCAS VIRSVALDES PLENĀRSĒDE

Šā gada 29./30. aprīli, Sv. Andreja baznīcā notika Latvijas Ev.-Lut. Baznīcas Ārzmēs virsvaldes plenārsēde, kurā no 19 locekļiem piedalījās 17, iztrūkstot prāv. A. Ozolam un Dr. R. Vitolam. To vadīja prāv. E. Rozītis, ko dienu vēlāk ievēda archibiskapa amatā.

Kā svarīgākie lēmumi atzīmējami: 1) atjaunojams archibiskapa titula apzīmējums Baznīcas virsgana amatam; 2) par virsvaldes garīgo viceprezidentu ievēlēja prāv. Uldi Cepuri, bet par Eiropas pārstāvi prezidijā - prāv. I. Graufeldi; 3) abu ev.-lut. baznīcu sadarbību un eventuālo vienas baznīcas izveidošanas jautājumus kārtos Konsistorijas (Latvijā) un Virsvaldes (ārpus Latvijas) prezidijā; 4) Rītdienas un nel. arch. A. Lūša piemiņas fondi pagaidām nav apvienojami; 5) apstiprināja budžetu 1994. gadam \$ 47.500.- dolāru apmērā ienākumos un izdevumos.

Sēdi ievadīja plašāks prāv. E. Roziša ziņojums, kurā viņš ziņoja, ka 1) pieņēmis Baznīcas virsgana vēlēšanu rezultātus; 2) iepazīšanas nolūkā februārī viesojies Ziemeļamerikā; 3) pateicās vēlēšanu komisijai par rūpīgo darbu; 4) kā jaunā amata pildītājs vēlas būt arī mazās draudzēs un gada beigās dosies uz Austrāliju; 5) uzsvēra, ka biskaps esot vienības simbols; 6) viņa sekmīgai darbībai nepieciešama biroja paplašināšana un darbinieks (abām vajadzībām virsvalde paredzēja līdzekļus 1994. g. budžetā).

Pārējos ziņojumos prāv. I. Graufelde, Zviedrija, ziņoja, ka viņas pārvaldes rajonā maz kas mainījies. No Vācijas bija ieradusies visa apgabala pārvalde. Bija LELBA pārvaldes un visu tās apgabalu pārzinātāju - prāvestu ziņojumi, kā arī Anglijas un Austrālijas Baznīcas dzīves pārskati, kas visi liecināja, ka darbs rit ietīdās slīdēs, ka draudzes noveco un ka līdz ar to visur vērojamas jaunas problēmas, kurās risināt nenākas viegli.

1993. gadā virsvalde ieņēmusi \$ 39.635.89 (lielākais postenis ir dažādo pārvalžu iemaksas, kas visas izpildītas), bet izdevusi \$ 33.272,55, uzrādot atlikumu \$ 6.363.34, abos posteņos \$ 49.000.- vietā, tā liecinot par uzmanīgu saimniecību. Rītdienas fondā ieņemti \$ 40.260.51, bet izdoti \$ 33.284.70, dodot \$ 6.975.81 atlikumu. Lielākais ienākumu postenis ir draudžu locekļu atvēlējumā visās pārvaldēs un noguldījumu augļi. Izdevumos atbalsts Teoloģijas fakultātei Latvijā, Teoloģijas institūtam šeit, pabalsti teoloģijas studentiem ASV un jauno mācītāju praksei Latvijā. Nodots arī \$ 2.000- ipašs atvēlējums Latvijas Baznīcai. Rītdienas fondu vada Dr. J. Robiņš, un tā vajadzības arvien vēl ir lielas. Grāmatu apgāda ienākumi \$ 22.154.83, bet izdevumi \$ 28.396.25, dodot \$ 6.241.42 iztrūkumu, kas samazināsies pēc izstāvošu ienākumu saņemšanas. Arch. A. Lūša piemiņas fondā pavisam kopā līdz šim ienākuši \$ 44.684.-, bet izdoti nepilni \$ 1.000.-. LU Teoloģijas fakultāte lūgusi \$ 6.000.-, kas piešķirti, devumu papildinot ar tikpat daudz no Rītdienas fonda. Paredzēts radīt A. Lūša stipendijas teoloģijas studentiem, kā arī arch. A. Lūša profesūru, kur attiecīgais katedras vadītājs saņemtu naudas prēmiju un tiktu dēvēts par arch. A. Lūša profesoru. Lai pēdējo iecerī īstenotu, nepieciešami papildus ziedojumi. Šim mērķim galveniem ziedojumiem jāienāk pirmajos 3 gados. Arī šī fonda valdes priekšsēdis ir Dr. J. Robiņš. Viņš mudina draudžu priekšniekus, valdes un padomes ziedot daļu no uzkrātiem līdzekļiem šim kopējam pasākumam.

Revidenti visas grāmatas bija atraduši labā kārtībā un izteica pateicību visiem darbiniekiem par labi paveikto darbu.

Sestdienas rīta stundā virsvaldes dalībniekus sveicināja viesi, kas bija ieradušies uz biskapa E. E. Roziša konsekrāciju. Zviedru luterāņu baznīcas biskaps Dr. H. Svenungssons plašāk pakavējās pie sa-

viem vairākkārtīgiem ceļojumiem uz Latviju un piedalīšanos vairāku Latvijas ev.-lut. Baznīcas archibiskapu konsekrācijās. Dr. E. Ratz, Vācijas Baznīcas pārstāvis sveicināja arī Pasaules Luterāņu Federācijas vārdā. Archibiskaps Jānis Vanags sveicināja Latvijas ev.-lut. baznīcas Konsistorijas un draudžu vārdā. Dr. Gunārs Ansons, Vācijas pārvaldes priekšnieks, norādīja, ka pārējai latviešu luterāņu saimei ārpus Latvijas prāv. E. Roziša ievēlēšana archibiskapa amatā esot ieguvums, bet viņiem zaudējums. Bija vēl citi apsveicēji, kas visi liecināja, ka piedaloties šajā nedēļas nogalē ar patiesu prieku un gandarījumu.

Par LU Teoloģijas fakultāti ziņoja prodekāns Dr. Jānis Sikstulis. Fakultātei vajadzīgi līdzekļi. Tādēļ izveidota Teoloģijas fakultātes biedrība. Tāpat ļoti tajā gaidīti viesprofesori.

Apgāda uzdevumos ir dažādu publikāciju izdošana. Otrā izdevumā iznākusi Dziesmu grāmata, kas abām baznīcām ir kopēja. Prāv. I. Graufelde vada Baznīcas gada grāmatas izdošanu. Tā iznāks arī 1995. gadam. Raksti tai iesūtāmi redaktrisei līdz 15. jūnijam, bet adrešu maiņas - līdz 15. augustam.

Atsaucoties LELBA 7. Sinodes ierosinājumam pieņemt un draudzēs izsludināt mācītāju ordinācijas kārtību Latvijas Ev.-lut. Baznīcā Ārzmēs, ar dažiem grozījumiem ieteikto kārtības metu pieņēma vienbalsīgi, kamēr diakona amata un darbības noteikumus nodeva vēl tālākiem papildinājumiem un labojumiem, ja iespējams, saskaņojot tos ar līdzīgiem noteikumiem Latvijā. Tur notiekot līdzīgs darbs, ziņoja archibiskaps Jānis Vanags.

Darba sēde notika saskaņā un iecietībā, tā dodot iespēju paveikt visu darba sekā paredzēto noteiktajā laikā sprīdī. Nākamo plenārsēdi paredzēja 1996. gadā. Tiešo laiku un vietu izšķīrs prezidijs. Starplaikā notiks prezidija vai paplašinātas prezidija darba sēdes.

M. Štauers

VECA DZIESMA JAUNĀS SKAŅĀS

Šā gada 1. jūlijā ev.-lut. Sv. Andreja baznīcā, Toronto, Kanadā, svinīgā konsekrācijas dievkalpojumā Latvijas Ev.-lut. Baznīcas Ārzmēs archibiskapa amatā ievēda prāv. Elmāru Ernstu Rozīti no Vācijas. Ap šo nozīmīgo notikumu latviešu ev.-lut. baznīcas dzīvē rindojās vesela rinda citu notikumu, kas aizņēma visu nedēļas nogali, pulcināja luterticīgos no tuvākās un tālākās apkārtnes un viesus no dažādām pasaules malām.

Konsekrācijas dievkalpojumu ievadīja ērģeļu priekšspēle, ko atskaņoja viesis Johannes Baumann no Vācijas. Viņš kā ērģelnieks piedalījies vairāku mūsu archibiskapu konsekrācijas dievkalpojumos. Svētuku koris, dir. A. Purva vadībā, atskaņoja A. Jurjāna "Mūsu Tēvs debesīs". Dievkalpojuma procesijā krustu nesa māc. Gunārs Lazdiņš, bet biskapa amata insignijas: amata krustu - māc. Anita Vārsberga, apmetni - Dr. Juris Cilnis, mitru - diakone Aina Avotiņa, zizli, prāv. Roberts Āboliņš un Bibeli - Alfrēds Trautmanis. Sekoja viesi, kurū vidū bija archibiskaps Jānis Vanags, Stokholmas zviedru biskaps Dr. Henriks Svenungssons, igauņu archibiskaps Udo Petersoo, Anglikāņu biskaps A. Brauns (Brown) un citi. Aiz tiem arch. E. E. Rozītis, aiz viņa baznīcas virsvaldes locekļi, prāvesti un mācītāji.

Konsekrāciju izdarīja biskaps Dr. H. Svenungssons, tērpies pelēkā zviedru biskapa apmetnī un visas iesvētīšanas aprises izpildot latviešu valodā. No baznīcas virsvaldes sekretāra A. Grota viņš saņēma nolasīto ievēlēšanas apstiprinājumu, ko nu izveda dzīvē. Pēc insigniju piešķiršanas viņš Elmāru Ernstu Rozīti iesvētīja biskapa amatā. Pēc kam jauno archibiskapu garīgi sveicināja vecākais prāvests Roberts

Āboliņš. Tad visi prāvesti, mācītāji un diakoni ar rokas uzlikšanu uz galvas svētīja savu jauno virsganu ar pašu izvēlētiem dievvārdiem, un svētku koris dziedāja J. Vitola "Dievs dziesma man"

Lielās svētku dienas sprediķi teica archibiskaps E. E. Rozītis par temu Veca dziesma jaunās skaņās, tā piedodot tai gaišu un skanīgu noskaņu, kas atbalsojās dievlūdēju sirdīs.

Gandrīz vai visi devās pie dievgalda, lai saņemtu Sv. Vakarēdienu un svētku koris, diriģentes Brigitas Alkas vadībā un ar Anitu Gaidi pie ērģelēm, dziedāja Fr. Šuberta "Svēts ir, Svēts ir"

Šajā dievkalpojumā līdzšinējais prāv. Elmārs Ernts Rozītis uzņēmās atbildīgu amatu. Latviešu ev.-lut. saimei ārzemēs nu atkal ir savs garīgās dzīves virsgans - archibiskaps.

+++++

Jaunajam archibiskapam panākumus vēlēt īpašā pierņemšanā, kas notika Primrose viesnīcā - iepretim Sv. Andreja baznīcai - bija ieradusies tālie viesi, draudžu mācītāji, darbinieki un latviešu sabiedrības pārstāvji, kuŗu kopskaits pārsniedza vairākus simtus. Bija daudz un dažādas veltes.

Pirmais sveicinātāju vidū bija prof. Rozentāls, sekoja zviedru biskaps Svenungssons, anglikāņu biskaps Brauns, archibiskaps J. Vanags (sveicināja arī Latvijas baptistu un pareizticīgo garīdzniecības vārdā), igauņu arch. U. Petersoo (Jādara viss iespējams, lai izveidotu vienu kopēju baznīcu, bet tas būšot tāls un grūts ceļš), lietuvju luterāņu biskaps A. Zaļinskas, Vācu nacionālkomitejas vārdā Dr. Rath, bet Elbas luterāņu - Dr. Posners, no Hanoveras baznīcas - J. Baumans, Luterāņu baznīcas Kanadā - Dr. Dietrich. Sekoja vesela grupa prāvestu, Latvijas ģenerālkonsulāta Kanadā pārstāve Ruta Siliņa, Korporācijas Lettonia vārdā - J. Bērziņš, PBLA un LNAK - Viesturs Zariņš, Dr. R. Kolano, Kanadas apvienotās (United) baznīcas vārdā. Bija vēl citi apsveicēji.

Itin visiem apsveicējiem ar sirsniņiem vārdiem pateicās arch. E. Rozītis.

Bija uzkodas un svētku klingeris.

+++++

Sestdien, 30. aprīlī, York kapsētā, pie arch. A. Lūša kapa notika pateicības svētbrīdis, kuŗā piedalījās biskaps electus E. E. Rozītis, prāv. J. Cālītis, māc. Juris Jurgis (Anglija), māc. A. Celms, māc. F. Kristbergs un māc. G. Hūns.

Pēc tam vakara stundā Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu baznīcā notika konsekrācijas svētku pateicības dievkalpojums ar dievgaldu. Tajā par tematu "Piemiņā un pateicībā", sprediķoja prāv. R. Āboliņš, pieminot visus ārzemēs agrāk kalpojošos un mirušos latviešu archibiskus - T. Grīnbergu, Dr. K. Kundziņu un A. Lūsi, kā arī pirmo Latvijas archibiskapu - Kārli Irbi.

Sekoja īpašas vigīlijas, no sākuma Sv. Jāņa, bet no pusnakts līdz agrai rīta stundai Sv. Andreja baznīcā.

Pirmdien, 2. maijā, jaunajam archibiskapam un tālajiem viesiem bija kopējs izbraukums uz Niagaru un Sv. Andreja draudzes īpašumu Sidrabeni. Tajā viņus pavadīja vairāki baznīcas virsvaldes locekļi, prāvesti un mācītāji. Pavisam kopā bija 34 personas. Tā izrādījās skaista diena, kuŗā veidojās jauni kontakti, kas varētu būt nozīmīgi turpmākajā baznīcas darbā.

Un tad konsekrācijas svētku trīs dienas bija izskanējušas un katrs to dalībnieks varēja atgriezties savās mājās un savos ikdienas pienākumos. Tās bija garīgi gaišas dienas, par kuŗām varam pateikties Dievam. Runājot zviedru biskapa Svenungsona vārdiem - viss bija noticis tā, kā tam bija jānotiek!

M. ŠTAUVERS

Nesen uz 75 gadiem atskatījās Anglijā dzīvojošais rakstnieks Gunārs Janovskis.

Viņš trīsdesmit gados emigrācijā sarakstījis ievērojamu skaitu grāmatu. Viņa romāni Lielais joms patreiz publicē laikraksts Brīvā Latvija un Rīgā gatavojas iznākt otrs viņa romāns.

Ed. Keiša zīmējums un teksts

Goppera fonda laureāte rakstniece **INDRA GUBIŅA**

VAI MUMS VĒL TRIMDAS PRESE BŪS VAJADZĪGA?

Demografiskās pārmaiņas mūsu sabiedrībā un Latvijā, radījušas jaunus apstākļus, kādus nevarējām paredzēt pirms nedaudz gadiem un netrūkst mums cilvēku, kas apgalvo, ka savas preses šajā krastā mums vairs nevajagot. Vai tā ir un uz kuŗu pusi ejam? Tie ir jautājumi, kas šodien nodarbina izdevējus, žurnālistus un sabiedriskus darbiniekus, kuŗus nedrīkstam neievērot. Turklāt modernais cilvēks vairs nevēlas daudz lasīt, vēlas visu uztvert un saņemt no elektroniskiem sazināšanas līdzekļiem, vai nu skatoties vai klausoties. Un tomēr presei vēl arvien ir liela nozīme politikā, drāmatisku notikumu gandrīz vai acīmredzīgā ziņā sagādē. Bet lai tā to visu pasniegtu modernam cilvēkam pieņemamā veidā, jāmainās izdevējiem, žurnālistikai un žurnālistiem. Un tas ir sevišķi grūts uzdevums, reizē nepieciešams, jo lasītājs nav ieinteresēts izdevēju, redaktoru un žurnālistu likstās. Tas zina (vismaz tā domā), ko viņš grib. Ja tas netiek dots, piespiež podziņas un meklē materiālu un ziņas citur. Pat grāmatas (ja nepieciešams, tikai konspektus) lasa ar elektronisko palīdzību. Kur šādos apstākļos atrodas mūsu prese? Pat preses ļaudīm bieži vien nav atlicis laika šo jautājumu apskatīt, jo tiem jācinās ar ikdienišķām sava izdevuma pastāvēšanas problēmām un tā lapu piepildīšanu ar kaut cik pieņemamu materiālu.

Ja vecākā paaudze, ieraduma dzīta, vēl lasa, tad jaunie tikpat kā ne. Kādi izskatīsies tie laikraksti, žurnāli, mēnešraksti un citas publikācijas, ko tie lasīs? Tiešām, lasīs! Ja mums līdz šim bija savs pamats preses pastāvēšanai - cīņa pret naidnieku un savas kultūras saglabāšana, līdz ar Latvijas neatkarības atjaunošanu, tas kļuvis nedrošs, jo lasītāju prasības un interešu loki pēkšņi mainījušies.

Ja līdz šim mums bija pamatīga pamatlasītāju saime, tad ar katru nākamo gadu tā pamazām saruks, nenovēršamo demografisko pārmaiņu ietekmē. Daudz līdzšinējo un citīgo lasītāju aiziet viņšaulē, citi kļūst akli un arī lasīt nespējīgi. Tie jaunie, kas vēl lasīja mūsu izdevumus, tagad jau pa lielākai daļai ir Latvijā. To, kas te, vairums nevar nopietni mūsu izdevumus lasīt. Ja tie vēl lasa, tad vietējā valodā.

Daži statistikas dati no MLB Ziņotāja.

1993. gadā miruši 37 lasītāji, acu gaismas zaudējuma dēļ esam zaudējuši 5, uz veco ļaužu mājām devušies 12, un (!) Latvijā izdoto preses izdevumu dēļ no lasīšanas atteikušies 12 un uz Latviju pārcēlušies 10. Zaudējums viena gada laikā - 76 no 1.200 metiena. Pieaugumā jauni lasītāji - 12, galvenokārt, ļaudis, kam patīk dažādu uzskatu izklāste. Tiešais zaudējums - 64! Kaut kas līdzīgs, esmu pārliecināts, notiek ar visiem mūsu preses izdevumiem. Mēs nenodarbojamies ar īpašu reklāmu un metiena paaugstināšanu, jo darba mums jau tā par daudz. Tie, kas to dara, spēj dilumu samazināt vai izlīdzināt, bet tas nenākas viegli. Mums arī, kā bezpeļņas, lasītāju un sabiedrības atbalstītam izdevumam, nav īpaši jāizvairas no šādu datu pasniegšanas atklātībai. Nav šaubu, ka tā ir realitāte, kas neiepriecina.

Un kā ar visiem iestādījumiem, prese ir atkarīga no cilvēkiem - preses ļaudīm. Katrā sabiedrībā ir tādi, kam tā ir sirds lieta. Mūsu nelaipe ir tā, ka jaunajā audzē presē ieinteresētie aiziet uz vietējo presi, bet vecās audzes preses pasākumos esam pārāk atkarīgi no dažu degsmīgu cilvēku, šobrīd jau ievērojama sieviešu skaita, kas ir apsveicami, darbības. Vairums mazās preses izdevumu ir atkarīgi pat no vienas personas uzņēmības. Kamēr tā darbojas, atvietotāju nevajaga. Atvietotājus meklē tikai krīzes gadījumos. Tad nu bez pārmaiņām neiztikt. Kad vairs atvietotāju nevar atrast, bieži vien, izdevums pārtrauc savu iznākšanu. Laikrakstam Brīvā Latvija iespēšana bija jāpārsviež uz Latviju, bet redakcija - uz Angliju.

Jāapmierinās arī ar līdzšinējām iespēšanas iespējām, jo mūsu lasītāji nav gatavi maksāt vairāk un

reklāmu mūsu izdevumos nepietiek, lai ar tām nosegtu lielāku izdevumu daļu.

Labvēlīgs atrisinājums līdzstrādnieku ziņā ir tas, ka šejienes izdevumi var tos iegūt no Latvijas, un brīvās pasaules žurnālisti var, gan diezgan ierobežoti, publicēties Latvijas izdevumos.

Manuprāt, presei šajā krastā jāpastāv, gan lielajai, gan mazajai. Bez tās nevarēsim pietiekami informēt savus sabiedrības locekļus par sadzīves notikumiem un pārmaiņām politikā un sabiedriskās domas pārmaiņās. Lai tas tā būtu, derētu sekojošais:

Elektroniskā materiālu sagāde un apstrādāšana.

Žurnālistiem un līdzstrādniekiem ne tikai jāiepazīstas ar elektronisko palīdzību pielietošanu, bet jākļūst veiksmīgiem to lietotājiem, jo tas palīdzēs sniegt labāk apstrādātu materiālu un ietaupīs dārgo laiku. Tie paveik jaunas iespējas uzlabot materiāla kvalitāti.

Lasītājiem nemitīgi jāpiedalās dažādajās sabiedriskajās ugunsgrīdībās un jāatvēr lidzekļi preses pastāvēšanai. Preses ļaudīm ir jāzina, ko vēlas lasītāju saime.

Pārmaiņas tehniskā aparātē būs visgrūtāk panākt ierobežotās rocības dēļ, bet tas lai neliedz mēģināt. Ja paskatāmies mazās preses pirmajos izdevumos šajā krastā un salīdzinām to iespēšanas kvalitāti ar šodienas, redzam, ka pārmaiņas labvēlīgā virzienā ir pamatīgas.

Jāuztur valodas kvalitāte, jo presē paustais vārds te palīdz vairāk kā dažkārt to varbūt apzināties.

Utopiska varētu izklausīties sekojoša ideja: mēnešraksts vai gada ceturksņa rakstu izlases krājums video lentas ierakstā ar viegli salasāmiem burtiem, latviešu mūzikas atskaņojumiem un fotogrāfu uzņēmumu montāžām. Tādas varētu izmantot ne tikai sirmgalvj, bet arī citi, kam lasīšanai citādi neatliek laika.

Mazāk utopiski būtu raidījumi publiskās un lokālās televīzijas un radio raidstacijās, kas nemitīgi meklē jaunu materiālu. Šur un tur mums radio raidījumi jau ir, bet to ir daudz par maz. Televīzijas raidījumi ir bijuši reti. Tagad tie varētu kļūt biežāki, izmantojot Latvijā apgūstamo materiālu.

Un šajā krastā mums, lai cik nepatīkami tas neizklausās, arvien vairāk būs jālieto arī vietējā mītnes zemes valoda. Pie šīs atziņas nonākuši vairāki mazās preses izdevumi, un no tās drīz nevarēs izmukt lielā prese, ja tā vēlēties uzturēt zināmu lasītāju skaitu, tā nodrošinot savu pastāvēšanu.

Nav šaubu, ka citiem būs savas atziņas un vērojumi. Noslēgumā gribu tikai minēt, ka prese ir mūsu kultūras stiprinātāja un kā tāda uzturāma un veidojama, kamēr pastāv mūsu sabiedrība. Tiklīdz tā pazudis atceļā uz Latviju un asimilācijā, tās pastāvēšanas laiks būs galā. Mūsu uzdevums - lai tas nenotiktu pārāgri.

Un visu beidzot, pārmaiņām turpinoties, varbūt ātrāk, kā to varam paredzēt, Latvijas valdība un preses iestādījumi vēlēties izveidot savus preses izdevumus, kas pakalpotu mums un ļaus mums tajos piedalīties kā aktīviem dalībniekiem.

Nākotnē skatīties, izredzes būtībā mūsu presei ārzemēs nav nebūt tik mazcerīgas, ja tik vien mēs varētu tai piesaistīt tajā ieinteresētus cilvēkus. Jautājums, cik tādu ir 22.000 locekļu sabiedrībā Kanadā, no kuŗiem latviešu kultūras jautājumos ieinteresēto ir tikai kāda ceturtdaļa. Un ASV, Austrālijā un Eiropā nav citādi.

Par šiem jautājumiem esam gan runājuši preses saietos, bet plašākā sabiedrībā maz. Kā daudzās citās lietās esam teikuši: lai skrien un dara tie, kam tas patīk; mēs jau jūsim atbalstām, tikai neprasiē nekā; Jums jau tas patīk. Un tomēr, kad apstāties kāds izdevums vai neiznāk vairs grāmatas, raudam pa krokodīļa asarai.

Atbilde pārrunu jautājumam, mums sava prese noteikti būs vajadzīga vismaz nākamajos 5 gados un pat ilgāk, bet tai jau tagad un vēl vairāk turpmākajos gados būs jāapmierina pavisam citas lasītāju prasības kā

šodien. Un te nu sava loma spēlējama sabiedrībai pašai. Kāda tā būs, atkarīgs no preses ļaudīm un visiem tiem, kam rūp mūsu kultūras veidošana un saglabāšana.

M. Štauers

Īsreferāts Kultūras un izglītības darbinieku semināram 26./27. martā, Toronto.

FORUMS: VĒROJUMI, PĀRDOMAS, PIEZĪMES

Aija Tuja

DEMOKRĀTIJA: MĀCĪBU PRIEKŠMETS VAI DZĪVES VEIDS

Mūsu dzīvē pamazām jāienāk demokrātijai. Demokrātijai visdažādākajās dzīves jomās un izpausmēs. Mēs visi ļoti to vēlamies, taču brīžiem liekas, ka īsti nezinām, kāda izskatīsies šī viešņa, kuŗai, kā domājam, plaši esam atvēruši durvis. Priekšstati ir tik dažādi, ka tā vien liekas - bez baltas puķes pogcaurumā kā pazišanās zīmes neiztikt.

Demokrācija vajadzīga arī skolā. Mācīt un mācīties. Gan skolēniem, gan skolotājiem. Veidot to soli pa solim kopīgā smagā pacietību prasošā ikdienas darbā. Jaunās attiecības vēl ir nepierastas un ne reti darbojas tikai "laba garastāvokļa joslā", pēc tam - dari, kā es teicu, un miers! Izejot no vecākā, stiprākā amata tiesībām. Kā nu kuŗo reizi.

Joprojām nav istas vienprātības jautājumā, vai skolēni ir tāpēc, lai nodrošinātu skolotājiem slodzi, tātad - arī algu, un, ak, šausmas, sarežģītu dzīvi, vai arī skolotāji ir tāpēc, lai pacietīgi un pārdomāti vestu bērnu uz priekšu zināšanu un dzīves gudrību plašumos. Kāds gudrs cilvēks teicis, ka vecāku uzdevums nav nogludināt savu bērnu dzīves ceļu, bet iedot viņiem šī ceļa karti. Domāju, ka tik pat lielā mērā to var teikt arī par skolotāju un skolēnu attiecībām. Īpaši tad, ja stundu sarakstā parādīsies jauns mācību priekšmets - Demokrātijas mācība.

Varbūt to sauks par civilizību kursu lielajiem bērniem, varbūt par "Es pasaulē" mācību mazajiem. Taču kopīgi mērķi un uzdevumi tiem būs. Tāda ir daudzu valstu pieredze. Arī Latvijā jau labu laiku šajā virzienā aktīvi darbojas Demokrātijas attīstības centrs. Top civilizību kurss Latvijas pamatskolām. Vīspirms to mācīsies izlaiduma klašu audzēkņi - lai, ar dzīves īstenību sastopoties, būtu apguvuši demokrātijas, tirgus ekonomijas un sociālās saskarsmes iemaņas. Tālāk, cik ātri laiks un līdzekļi atļaus, tiks izstrādāta programma arī citām vecuma grupām.

Paredzēts, ka šajā kursā skolēni apgūs pamatzināšanas par sevi un apkārtējo pasauli - pamatprincipus, kas nosaka un regulē cilvēku savstarpējās attiecības, vietējās sabiedrības struktūru un dažādu jautājumu risināšanas veidus tajā, valsts pieeju kultūras, ekonomijas un politikas jautājumiem, pilsoņu tiesības un pienākumus, arī kopīgās mūsdienu pasaules problēmas. Visa pamatā ir nepieciešamība uzsvērt individa lomu sabiedrībā, ņemot vērā viņa cilvēciskās īpašības un pilsoniskās tiesības.

Entuziastu grupiņa strādā pie darba burtnicas izveides sākums skolai - zīmējot, līmējot, modelējot un rotājoties veidot savu izpratni par apkārtējo pasauli un mazā Cilvēka vietu tajā. Taču - kā īsti veikt šo darbu, kādā vecumā sākt, cik dziļi iet viena vai otra jautājuma skaidrojumā, ko izcelt kā galveno? Tie ir jautājumi, uz kuŗiem, ar grūtiem laikiem saspringtām programmām un organizatoriskām neskaidrībām aizbildinoties, ne katra atbildīga persona vēlas sniegt atbildi, kur nu vēl uzņemties tos realizēt.

Katram liekas, ka tieši viņa paaudze dzīvo īpašā laikā. Pašlaik mēs par to esam cieši pārliecināti. Un ļoti bieži piebilstam - ļoti grūtā laikā. Pavērosim, ko 1897. gadā izdotajā "Pedagoģiskajā kalendārā skolotājiem un vecākiem" rakstīja tā laika darboņi: "Mēs dzīvojam ļoti patīkamā (izcēlums mans - A.T.) laikā. Pagātne ar savām ēnām, kas līdzīgas tumšām rudens naktīm, ar savu bargo ziemas aukstumu jau manāmi aizslidējuši prom. Viss sāk kustēties un dzīvot, kā pavasari. Svarīgi dzīves jautājumi aizņem cilvēku prātus, tā ka neviens nepaliek bez darba. Viens, dzīdamies pēc pilnības, liek vecās formās jaunu saturu, otrs atkal jaunam saturam kaļ arī jaunas

formas. Kritisks gars apņēm miljonus no tādiem, kas labajos laikos nodzīvotu savu mūžu garīgā bezdarbībā, atklātā miegā. Pašapzinības gars redzami pieņemas. - Mūsu nolūks ar būtu - modināt interesi, kritisku garu bērnu mācīšanas arādā, kur vēl tik daudz novecojuša un nederīga. Jo kur nav kritikas, tur nevar būt arī attīstības. Un tik svarīga lieta kā bērnu mācīšana, nedrīkst palikt uz vietas stāvēt, **caur to kavētos arī viss cits savā attīstībā.**" Redz kā, patīkamā pārmaiņu laikmetā, kad ir kur savu spēku un domas pielietot!

Runāts un spriests tiek daudz un visvairāk šajā ziņā, protams, dara pedagogi un cilvēki, kas saistīti ar izglītības darba organizēšanu. Kuŗi lieliski pārzina programmas, prasības, noteikumus un paragrāfus.. Taču, vēlreiz (un ne pēdējo reizi) atgriezīsimies pie pagājušā gadsimta beigās rakstītā, - "ne katru reizi lietu labāk saskata un saprot tie, kas pie viņas tuvāk atrodas. Daži no tādiem aiz viena vienīga koka neredz vesela meža. Ne katru brīdi paši audzinātāji un skolotāji ir lielāki bērnu mācīšanas jautājumu izšķirēji. Viņi, ilgāk savā darbā strādādami, nereti paliek vienpusīgi, sastingst savos ieskatos un jēdzienos, zaudē spēju savu gaitu kritiski aplūkot, nostaiģā visu savu gaitu pa parastām pēdām. Turpretī tie, kas lietu noskatās no malas un ir mazāk saistīti savā domāšanā, nereti uzķer to, kas parastam darbiniekam aizslid no acīm." To lasot, nāk prātā Austrumeiropas valstu izglītības konfeence Dānijā, kuŗā karstas diskusijas pēkšņi pārtrauca draudzīgi smieklī un jautājums - vai tikai mēs neesam aizmirsuši, ka skolās ir arī skolēni?

Šis gads pasludināts par Ģimenes gadu. Un kad gan vēl, ja ne šogad un šajos pārmaiņu vējos stāvēt, **mums visiem** vajadzētu padomāt par nākotni, kas tikko dzimusi, bet varbūt jau iet savā ikdienas darbiņā uz skolu. Un par to, vai vislielākā un nozīmīgākā skola nav tā, ko viņi redz, dzird, sajūt visapkārt 24 stundas diennaktī? Ne tikai mājās, lai neveiksmes gadījumā vainu varētu uzvelt ģimenei. Arī uz ielas, veikalā, troļļibusā un zvēru dārzā. Visur ir tā lielā Skola, kas māca demokrātijas (vai nedemokrātijas) mācību mūsu bērniem.

Doma spēj iedvesmot, stiprināt, vienot. Dzirdēta doma ir jaunas domas ierosinātāja un garīgā mudinātāja. Tādēļ svētīga šķiet jebkuŗa domu apmaiņa, jo tā, pat daļēji atkārtojot jau zināmas un dzirdētas lietas, var izcelt jaunus aspektus un negaidītus pavērsienus. Ne visi savā dzīvē veic ko grandiozu vai nebijušu, bet katram sava dzīve jānodzīvo godīgi, **saskaņā ar sevi un pasauli.** Varbūt tā arī ir tā visistākā demokrātijas mācība?

Spriežot par skolas mācību programmām, mēs darām ļoti neviennozīmīgu darbu. *Būdami vairāk vai mazāk šodienas cilvēki ar vakardienas smagumu, apvainojumu, pieredzi un nogurumu plecos, mēs lemjam par to, kas būs jāzina rit- un paritdienas cilvēkiem.* Varbūt, pinoties šodienas stundu skaitos, plānos un slodzēs, mēs atsakāmies no kaut kā nākotnē būtiska. Varbūt, rakstot garus pamatojumu palagus, cenšamies pierādīt to, kas viņiem būs pašsaprotams.

Jocīgi, bet šai iespējamajai demokrātijas mācībai vajadzētu aizsargāt bērnu ne tikai no nervozās un neiecietīgās sabiedrības kopumā tās tūkstošveidīgajās ikdienas izpausmēs. Tai vajadzētu legalizēt un nostiprināt *bērņa kā cilvēka lomu arī pašā ģimenē un attiecībās ar vecākiem.* Tad būtu mazāk iebiedētu acu, piekautu, no mājām aizdzītu vai aizmukušu bērnu, spītīgu pusaudžu un nelaimīgu dzīvju. Ideāli jau, protams, būtu, ja mācītos gan bērni, gan viņu vecāki. Un, laikam, arī skolotāji, vismaz "ikdienas praktiskajās nodarbībās". Man vienmēr bijis bezgala žēl bērnu, kuŗi ikbrīdi saņem kaudzēm aizrādījumu, kuŗu vienojošais moto ir - "netraucē cilvēkiem dzīvot!"

Pavisam īpašām vajadzētu būt skolotāju un skolēnu attiecībām šajā jaunajā mācību priekšmetā (vai saskarsmes jomā). Mazāk runāt, vairāk uzklaut. Nevar būt ne lielas intereses, ne istas pašdarbības, ja skolotājs ātri steigjas uz gala rezultātiem, kad viņš daudz ko pats padara skolēna vietā. Ja viss nāk gatavs, nav ne istas spēku vingrināšanas, ne gara īpašību attīstības. Ieklausīsimies vēlreiz savos priekšgājējos: "Skolnieks no galvas mācās, no galvas atbild. - ...arī pašas zinības bērns tad piesavinas pavirši, skatās uz viņām **ne kā uz savu īpašumu, bet kā uz rentes lietu.**" Arī savā dzīvē šāds cilvēks būs vairāk pieradis balstīties uz citiem, kā uz

sevi, vairāk uzklaust, varbūt arī pieklājīgi paklausīt, bet mazāk - pats spriest, lemt, meklēt savu ceļu un problēmu risinājumu.

"... pie mums par daudz nopūlē atmiņu uz citu gara īpašību rēķina. Tas ceļas no veca paraduma mācības darbu mērot ar zinību vairumu. Vēl pastāvīgi tiek aizmirsts, ka **ne zīnības par sevi, bet bērna attīstība ir galvenā lieta.**" Jā, vēl joprojām tiek aizmirsts, arī pēc simts gadiem no šo vārdu teikšanas. Mēs lepojāmies ar saviem gudrajiem bērniem, kuŗi zin vēsturi, matemātiku un daudz ko citu. Mēs sakām - viņi, salīdzinot ar ārzemniekiem, daudz ko zin jau augstskolas līmenī. Jā, bet cik bezpalīdzīgi šie gudrie bērni dažkārt ir, savas ikdienas lietas kārtojot. Gandrīz tik pat, cik mēs, viņu vecāki un skolotāji. Nezinām, kur griezties, ar ko runāt, kā ar citiem saprasties un kā neļaut sev pāri nodarīt. Un tad nelīdz ne gadskaitļu, ne formulu zināšana. Varbūt varētu līdzēt Demokrātijas mācība. Pēc gadiem.

Jāļauj bērnam domāt. Jāatļaujas domāt mums pašiem, kuŗi ilgi vairāk vai mazāk esam tikai izpildījuši norādījumus. Un ne reti mūs pārsteidz bērna domu gājums, viņa uzdriktēšanās un tiešums. Pirms daudz gadiem dāņu pēdējais, domātājs, daudzu teorētisku darbu autors N. F. S. Grundtvigs (1783 - 1872) ar izbrīnu teicis: "Mans mazais zēns nesen teica man gluži negaidot: es neprotu lasīt un neprotu rakstīt, bet es protu domāt. Un tas bija vēl jo vairāk negaidīti priekš manis, jo viņš bieži paņēma kādu grāmatu un izliekas, ka lasa, un sēž skrāpējot papīru ar pildspalvu, izliekoties, ka raksta, bet tajā pašā laikā es pat neapjautu, ka viņš vispār ir ievērojis vārdu "domāt". nerunājot jau par to, lai viņš zinātu tā nozīmi..." Cik bieži par to brīnāmies mēs! Ja vien pamanām.

Neviens nevar paredzēt, kas mums katram turpmākajā dzīvē būs vajadzīgs. Tāpēc pilnīgi velta ir cenšanās iemācīties visu vajadzīgo. Viens gan nepieciešams - vēlēšanās uzzināt. "Ja ar interesi bērns beidz savu mācības gaitu, tad tā ir liecība, ka tālāka pašizglītība nodrošināta. Ar interesi mācības darbam jāiesākas, ar interesi jābeidzas. Interese ir pie mācības ne vien līdzeklis, bet arī viņas mērķis. Ir **interese, viss cits pienāks no sevis klāt**, nav intereses, darbs zaudē savu audzinošo nozīmi, paliek par tukšu, kailu". Tā lūk, isi un skaidri pirms vesela gadsimta.

Nekas nenotiks ātri un uzreiz. Mācīdami bērniem par laipnām un cilvēcīgām savstarpējām attiecībām kā patiesi demokrātiskas valsts iezīmi, mēs, diemžēl, nepasargāsim viņus no tanties, kuŗa, trolejbusā kāpdama, uzliks savu iepirkumu somu gandrīz vai mazajam skolnieciņam uz galvas. Apjauš atziņu, ka arī bērnam ir savas tiesības (protams, arī savi pienākumi) jebkuŗā dzīves situācijā gan. Un nevajag teikt "viņš vēl ir par mazu, lai par to runātu."

Ja bērns ir tiesīgs dzīvot šajā sabiedrībā, kāpēc augstprātīgi domāt, ka viņš ir par mazu, lai par to runātu? Kā kādreiz teica R. Bikovs, strādādams pie filmas "Putnubiedēklis", "bērni ir tādi paši cilvēki kā mēs, tikai mazāki. "Laba doma. Varbūt pat vērts to ik pa laikam atgādināt un ieteikt ikdienas lietošanai.

Kādā amerikāņu aptaujā noskaidrojies, ka mēs iemācāmies 91% no tā, ko mācām citiem. Varbūt šī demokrātijas mācīšana varētu kļūt par vienu lielu pašmācību - skolotājiem, vecākiem, sociālās sfēras darbiniekiem. Ikvienam, kas dzīvo šajā grūtajā, bet varbūt brīnišķīgajā laikā.

SKUMJAS

No nezināmiem laikiem izaugusi teiku apvītā, patiesi brīvā Sentlatvija, tautas gara mantu šūpulis, ar varoņgaru apvītiem cilšu ķēniņiem - kuŗšu Lamekins, zemgaļu Naimēsis un Viesturs, latgaļu Tālvāldis. Tad sekoja 700 verdzības gadi, kad, skandinādama tautas dziesmas, tauta vergoja svešinieku druvas un rijās. Pienāca 1918. gada 18. novembris, kad krita verdzības važas. Šo laimes pilno dienu atceros, jo biju pirmskolas vecumā. Sekoja smagu pārbaudījumu pilnās Brīvības cīņas. Dievs svētīja mūsu ieročus un tos Lāčplēša varoņgara apveltītos kaŗavīrus, miera saule apspīdēja Latviju. Ar augstu atbildības sajūtu mūsu valstsvīri veidoja tautas interesēm garīgo un saimniecisko dzīvi.

Viss toreiz Latvijā bija citādi, nekā šodien: daba, garīgās un saimnieciskās dzīves kolorīts. Klimats stabils, fauna un flora daudzveidīga. Ar strazdu svīlpēm un cīruļu trallām pienāca pavasaris. Atdzīvojās lauki, meži un purvi - tajos rubināja rubeņi, dziedāja medņi. Irbītes tekāja pa mežmalām. Grieze, vālodze un ķīvītes pieteica sevi siena laikā. Pie katras lauku sētas sev ligzdu vija stārķis. Upes un ezeri bija pilni zivju un vēžu, bet bišu spietī tveicīgajās jūlija-augusta dienās traucās pāri druvas pretim savai izvēlētai jaunai laimes mājīvietai. Visa dzīvā daba gaviļēja. Ar spēcīgiem kumeļiem arājs dzina vagu, nevajadzēja nekādu smirdošu un rēcošu tehniku. No pašu zemē būvētiem Imantas tīrkūļiem plūda zelta graudu straume, ar tiem pildījās apcirkņi klētis. Laidari bija pilni dzīvas radības. Miers un satīcība valdīja tautā. Baznīcas svētkos ceļi bija pilni gan kājām gājējiem, gan braucējiem. Arī garīgās dzīves apcirkņi pildījās ar zelta graudiem rakstniecībā, gan arī abās mākslās.

1940. g. 17. jūnijā tumša briesmu nakts pārklājās pāri Latvijai tā, kā to vizijā redzēja Eduards Virza, izteikdams dzejolī Baigā vasara. Kā 1941. tā arī 1949. gadā ešalons pēc ešalona no visām Latvijas malām ar izmisumā pārņemtiem nelaimīgiem dažāda gada gājuma mūsu tautiešiem brauca pretim nezināmam liktenim.

Palikušiem savā tēvzemē, likās, ka saule vairs nespīd tik spoži, arvien mocīja bailes un neziņa par rītdienu, neviens nebija drošs par sevi. Sākās kolchozu vergu laikmets, kuŗā izzuda senlaikos iesakņojušies darba un sadzīves tikumi. Tautas morālais līmenis arvien grīma, pieņēmas netikumi, noziedzības. Jūtamas pārmaiņas veidojās arī dabā. Ieaudzēšanai Latvijas mežos no Krievijas ievēda jenotsuņus, kuŗi isā laikā savairojās tik daudz, ka nodarīja nelabojamu postu meža faunai, iznīcinot uz zemes perētājputnu ligzdas. Nedzirdam vairs pavasara rītos rubeņu rubināšanu, medni dziedam, arī irbes un ķīvītes vairs neredzam. Siena laikā vairs nedzirdam vālodzes slāpju brēcienu un griezes izkaptas asiņāšanu, arī sienāžu vairs nav. Ar minerālmēsliem un kaitekļu apkaŗošanas līdzekļiem saindēta Latvijas zeme, ar tur mītošajiem kāpuriem barojas strazdi, tamdēļ to vairs praktiski nav. Nedzirdam vairs arī cīruļu trallus. Upēs nav vairs vēžu, ievērojami samazinās zivis, it sevišķi vērtīgākās sugas. Bītes glābdami, ar tām izmisīgi cīnās biškopji. Neviena biškopis nezināja, ka importētais kristālcukurs bitēm kaitīgs ziemošanai, sakarā ar to masveidā iznīca bišu dravas.

Pie mums, Latvijā, iestājas klusā daba. Vēl tikai vārnas, zvīrbuļi, vanagi, bet cik ilgi arī tie?

Laukos izveidojās varena sarkano muižnieku šķira, kuŗu veidoja kolchozu vadība, reālīzējot partijas direktīvas. Raksturīgi, ka laukos gan kolchozi, gan arī citas organizācijas cēla izklaidēšanās nolūkiem pirtis, kuŗās no pilsētām viesojās augsti priekšnieki - galvenokārt, župošanai.

Sākumā iestājās neliels Hruščova, tad Gorbačova "atkusnis", pēdējais pārvērtās varenā brīvības ilgu simfonijā.

Kā spēcīgs vilnis paceļ kuģi virs tā, tā viens pēc otra trešās Atmodas notikumi (pie Brīvības pieminekļa 1988. gadā, estrādē Mežaparkā, barikādes, Baltijas ceļš un 4. maija deklarācija) mūsu tautas brīvības ilgu spriegumu pacēla tai virsotnē, kāda bija brīvības cīņu dienās 1919. gadā. Sirmgalvjī un jaunekļi uz barikādēm bija gatavi mirt.

Ar to beidzās trešā Atmoda un sākās strauja, negaidīta saimnieciska un garīga lejupslide. Importieri ar Valdības atļauju iepludina visu, ko vien Latvijā par zemākām cenām, kā pašu ražoto produkciju, var šeit reālīzēt, un tā ir visa veida pārtikas produkcija, alkohols, pat suņu un kaķu barība, drēbes un apavi, mēbeles u. t. t. Ar to importieri gūst milzīgu peļņu, bet sagrauj mūsu rūpniecību un lauksaimnieku. Rīgas balzāma produkcijai nav pieprasījuma, nepērk pašu ražoto cukuru, bet gan importēto

kristālcukuru, no kuŗa, kā jau teicu, iznikst biŗkopība. Tautas uztervē tā ir nelietība, ko atļauj valdība, ar to graujot galveno darba avotu - lauksaimniecību.

Visā Latvijas vēsturē notiek nebijusi tautas apdzirdīšana. Katrā pilsētā un apdzīvotā vietā masveidā veŗ durvis gan atļautas, gan arī neatļautas dzertuves. Varam droŗi apgalvot, ka tās visas pašvaldību korumpētības auglis.

Kā ziņo informācijas mēdiji, pat rajonu pilsētās nelegāli darbojoties atklātie nami, izplatoties venēriskās slimības, par ko ar seviŗķām baŗām bridina ārsti. Latvieŗu tauta grimst purvā...

Tad sākās krāsaino metālu izlaupiŗšana no enerģētikas, sakaru ietaisēm, ieskaitot pat droŗības dienesta acu priekŗā parlamenta ēkas izkārtni. Nekāds sods amatpersonām, kuŗām bija jāatbild par ŗo droŗību. Notika un arī vēl notiek Latvijas vēsturē nebijusi kapu apgānīŗšana, nozogot kapu mākslas priekŗmetus, atrokot pat kapus. Mēs gaidījām, ka izsludinās komandanta stundu kapos un gar sakaru un enerģētikas trasēm, bet velti. Mēs, bijuŗie leģionāri, kaut vai sabiedriskā kārtā būtu gatavi ar ieročiem rokās cīnīties pret ŗiem noziegumiem, bet neviens mūs neaicināja.

Nenosakāmu tūkstoŗu ha platībā neapstrādātu tirumu pārpurvojoŗos kādreiz drenētu pļavu. Vērojot kolchozu pameŗtās saimniecības ēkas, liekas, ka tur notikusi kaŗa darbība - viss izdemolēts, izlaupīts. Naidis kādreiz draudzīgu kaimiņu starpā radies, sadalot kolchoza kustoŗo inventāru.

Tautai uzskats, ka valdībai par visu to postu, kas valda kādreiz draudzīgos laukos - nav nekāda bēda.

ŗodien sajūta tāda, ka esam it kā dziļā purva ielejā un vērojam mirdzoŗos kalngalus, kuŗus bijām sasnieguŗi Brīvības cīņu dienās 1919. gadā un arī īslaicīgi treŗšās Atmosdas laikā.

Grupa leģionāru instruktoru vēlējamies, lai izdotu jaunu, papildinātu Baigo gadu, tajā vārdiski uzskaitot visus čēkas nebendētos Latvijas Armijas virsniekus, ar to informējot pārējo civilizēto pasauli par krievu briesmu darbiem. Rakstījām deputātiem A. Kirŗsteinam, E. Inķenam un E. Berklavam, bet ŗie kungī neatzina par vajadzīgu mums, nabaga leģionāriem, atbildēt.

Par visu, kopā ņemot, gribētos kliegt:

"Lāčplēsi, kur tu esi, kur tu kavējies,

Glāb savu Laimdotu, viņa nāves briesmās!"

Hermanis Pakulis, Jaunpiebalgā

XXXXXXXXXX

MĒS - VERGU TAUTA

Īss, pārāk īss bija mūsu brīvības periods. Īss bija arī mūsu pirmais atmosferas laikmets, kuŗa vadoni, kā zinām, teica: dos autonomiju kalmikiem, dos mums arī. Divas reizes garāks par mūsu brīvību bija garīgās un miesīgās nebrīvības laikmets Latvijā un latvieŗu ārpasaulē ar laiku ieviesās tāda pati garīga nebrīvība.

Sāksim ar mums pašiem. Liksim roku uz sirds: cik ārupus Latvijas, brīvajā pasaulē, ir tādu vecāku, kuŗu bērni bez kaunēšanās varētu pārcelties uz Latviju? Maz, pārāk maz. Cik jaunu vecāku, kas bērnus tā audzina? Vēl mazāk. Vai tas neliecina par verdzisku domāšanas veidu? Cik pieprasījuŗi Latvijas pasi? Par to Latvijas presē bija statistika pa ASV ŗtatiem un - bija sāpīgi to lasīt. Ir ļoti skaidrs, ka, ja visi tie, kas sevi vēl tur par latvieŗiem, būtu balsojuŗi piektās Saeimas vēlēšanās, mums būtu labā spārna valdība un nebūtu tā tik apkauņojoŗā līguma, ko Birkava kabinets parafēja ar Krievijas federāciju. Mēs, vergu tauta!

Austrumos aizdzina milzīgu daļu latvieŗu tautas. Un arī tur aina nav nemaz daudz labāka. Četrdesmit - piecdesmit gados arī viņi pārtautojās, saprecoties ar sveŗšam tautām. Par to jau savā laikā dziedāja arī Tris no Pārdaugavas. Atgrieŗas maz. Un ne jau visiem ir tik daudz tērauda mugurkaulā, kā latvietim, kas tā rāda

dokumentārfilmā Mājup ceļŗ *), kas uz Latviju aizveda mazu sieviņu ar gluŗi ŗķībām acīm, trīs bērnus ar latvieŗu vārdiem, un viņi visi pieci ļoti labi runāja latviski. Jā, arī mūsu tautā ir tādi, kam nav ŗi vergu gara, kas ir savā ziņā varoņi. Viņu ir par maz. Jā, arī austrumos mēs esam vergu tauta!

Un te, mūsu tēvzemē, mūsu skaistajā Latvijā. Ak, par to ir sāpīgi rakstīt. Kā esmu ŗi ŗurnāla slejās jau vairākkārtīgi aizrādījis, Latvijā ir ap 880 000 sveŗšautieŗu, kas ir gandrīz 100% krievi un pārkrievotie baltkrievi, ukraiņi, un tikai daļēji pārkrievotie poļi. Tikai ap 10% kaut cik labi runā latviski. Piemēram, Rīgas ēbreju skolas ivrīta valodu māca - krieviski. Ļoti reti es esmu sastapis latvieti, kas - dzīvodams latvieŗu zemē, ar katru krievu tik familiāri runājas krieviski, ka vēmiens nāk. Kāpēc tā dara tauta. kuŗas valodu krievu kungi sauca par suņa valodu? Un visiem spēkiem mēģināja iznīcināt! Vai mums jābūt tādiem jēriem? Ne tikai tas vien. Es esmu piedzīvojis, ka divi tīri latvieŗi priecīgi sarunājas krieviski un vispār uzskata, ka Latvijas valdības birojos - tā kā senāk - ŗi valoda vien jālieto. Krievu valoā, lūk, esot vieglāk izteikties!... Atkal arī ŗeit ir cilvēki, kam nav vergu gara, bet to ir maz.

Nu, un tagad par Latvijas - Krievijas federācijas līgumu par armijas izveŗšanu, Skrundas lokatoru un pensionēto virsnieku sociālo nodroŗināŗšanu. Ir jau tūliņ jāuzsveŗ, ka līdz ŗ. g. 15. augustam te maz vairs būs izvedamo. Tie pa lielai daļai civīlos uzvalkos, ne vārda latviski neprazdami, tagad vada kādu no Latvijas privātajām firmām. Vai Latvijas valdībai būs diezgan prāta un dūŗas deportēt tos, kas demobilizējuŗies Latvijas teritorijā pēc noteiktā datuma, to gan es ŗaubos. Valdis Birkavs jau reiz deklarēja, ka Latvijas valdība nevienu nedeportēs. Tādu līgumu parafēt varēja tikai vergi. Lepni ļaudis tā nebūtu darijuŗi.

Nav pareizi, ka okupantiem atļauj pelnīt okupācijas labumus: dzīvokļus, ko viņi nolaupija latvieŗiem, vasarnīcas, ko viņi dabūja tāpēc, ka viņi bija kungi un Latvijas daudz labāko ekonomisko situāciju. Bez tam jāatceras arī tas, kas ŗie cilvēki savā profesionālajā dzīvē bija: viņi bez ierunām apslāpēja katru brīvības dzirkstelīti visā Austrumeiropā. Ungārijā, Čehoslovākijā, Polijā, Austrumvācijā, arī pašā PSRS, bombardējot no gaisa savas vergu nometnes, kas sacēlās. Viņi 1945. gadā nāca mūsu zemē dedzinādami, laupīdami, slepkavodami un izvarodami mūsu mātes, sievas un meitas. Atģiduŗies no ŗiem "varoņdarbiem", viņi rakstīja savām Duņām: ņem papu, mammu un bērnus un brauc mudīgi ŗurp. Te ir paradīze. Un tad gāja ķemmēt meŗus, lai arī Latvijā izdzēstu pēdējo brīvības dzirkstelīti.

Kam mums viņi vajadzīgi? Ar visiem ģimenes locekļiem mēs vismaz - un legāli! - no kādiem 100 000 tiktu vajā. ŗo es uzskatu par ļoti lielu valdības kļūdu. Ak, mēs vergu tauta!

Un, nebūtu mums bijis Kārļa Ulmaņa, stāvoklis būtu vēl daudz sliktāks!

Par ŗiem jautājumiem ir svarīgi rakstīt tiem, kam tas ļoti rūp. Dariet tā! - Guntim Ulmaņa kungam, Latvijas valsts prezidentam, Bļieķu ielā 3, LV - 1001, Rīgā; Tēvzemei un Brīvībai, Baznīcas ielā 27/29, LV - 1050, Rīgā; Valdim Birkava kungam, Latvijas ministru prezidentam, Brīvības bulvārī 36, LV - 1050, Rīgā; LNNK, Elizabetes ielā 23, LV - 1010, Rīgā.

*) Latvieŗu videokrātuve, 15 Ledge Tree Road, Medfield, MA 02052, U. S. A., pārdod ŗo filmu, tāpat Mājup ceļŗ II un vēl ap 300 mākslas, dokumentālas un izklaides filmas. Es esmu ŗi pasākuma Latvijas pārstāvis un, par ŗi raksta uzrakstīŗšanu, atļauŗos ŗo mazo reklāmu.

Laimonis Streips, Rīgā, Latvijā

XXXXXXXXXX

Lūdzam rakstus līdz mēneŗa 15. datumam! Red.

RIBENTROPA-MOLOTOVA OTRAIS PAKTS

Abi supernelieši sen beigti, taču viņu nelietīgā līguma sekas joprojām met ēnu uz vairāk kā pusi pasaules.

Nekur nav rakstīts, ka tāds otrais līgums pastāv. Taču teritorijas un iespaids sadale pēc vecā parauga pašlaik ēnojas smagāk, kā jebkad. Angļu rakstnieka un žurnālista Džordža Orvela pareģojums (gada skaitļos viņš mazliet kļūdījās) izteikts romānā "1984", sāk piepildīties. "Lielais brālis" savu varu parāda vairākās pusēs.

Vispirms par šo, it kā teorētisko otro līgumu. Eiropas līdzsvars, kam par pamatu bija Vācija un ko izjauca abu neliešu pirmais līgums, ir izjucis. Eiropa pati nav spējīga pretoties Austrumeiropas (respektīvi, krievu) ekspansijai, jo tā ir atbruņota. Izņemot nedaudzās atombumbas Anglijā un Francijā, nav itin nekā, kas atturētu krievus kādu no savējām uzvest Eiropai (viņi to nedarīs, jo pietiek ar baidīšanu, ko jau pasācis darīt Žirinovskis). Nerunājot par smieklīgo "partneru" institūtu, kas radīts, lai pateiktu krieviem, ka tie ar Austrumeiropas tautām var darīt, ko vien grib) pati NATO bez ASV ir bezspēcīga. ASV politika, nevarīgi vadīta, aizvien vairāk pievērsta Tālajiem austrumiem, kur Ziemeļkoreja žvazdina ieročus - istais ienaidnieks Ķīna pagaidām tura muti - vairāk saimniecisku interešu vadīta - negrib un nespēj Eiropai (kas atņem ievērojamu tirgus daļu) palīdzēt.

Abu partneru intereses sakrīt Centrālāzijā, kur ir pieeja naftai un draudi no moslemu lielvaras. Nevarīgā Krievija nespētu atturēt kazachus, turkmeņus, tadžikus, azerbaidžāņus pievienoties Irānai, tādi apdraudot naftas avotus Krievijā un Arābijā, arī apdraudot Izraēlu.

Kāds izskatās šis otrais Molotova-Ribentropa līgums (kur Ribentropa vietu ieņem cita valsts)?

Novilksim demarkācijas pagaidu līniju vecajās PSRS iespaida robežās. Par to saņemsim atjaunotu, spēcīgu varu Centrālāzijā. Ja par to jums iepatīkots aizstāvēt savu tautiešu intereses Moldovā, Armēnijā, Grūzijā un Baltijas zemēs, būsim spiesti reaģēt. Tikai protestējot, protams. Ar varās līdzekļiem aizstāvēt kaut kādus moldāvus, latviešus vai samojeļus, kas mūsu saimnieciskās interesēs ir visai nenozīmīgas tautiņas, mums nenāks ne prātā.

Šis teorētiskais otrais Molotova-Ribentropa plāns sāka iedarboties pirms, apmēram, divi gadiem. Demokrātijas gaidīšana Krievijā? Kungi, nevajaga taču jokot! Krievijā nekad nav valdījusi demokrātija un nekad nevaldīs. Tādas idejas nav lielkrievu raksturā.

Mēs, latvieši, kas mīl savu daudz mocīto un pazemoto tautu (vai vismaz to tautas daļu, kas ar krievu pārtikas kartiņām un solījumiem nav nopērkama), turpināsim cīņu par Latvijas brīvību katrs pēc savām iespējām un varēšanas, jo mūsu goda prāts un senču ciešanas to prasa. Nebūsim fantasti un necerēsim uz citu palīdzību. Mēs paši esam vienīgie, kas var palīdzēt!

Patiesos draugus pazīsim ne pēc tā, ko tie solījuši vai sola, bet vienīgi pēc tā, ko tie mūsu Latvijas labā dara vai darijuši. Latviešu tauta vēl dzīvo - dzīvosim tai līdz, kā mūsu goda prāts to prasa!

Kārlis Kezbers

XXXXXXXXXX

TAUTIEŠI, TAUTIETES, PATRIOTI TĒVZEMĒ!

Latvietim reiz par visām reizēm, bez ienaida un bailēm, bet kā drošiem, atklātiem cilvēkiem ir jāaizstāvas savas tautas tiesības. Ir absurds, ja valsts, kas tikko atguvusi neatkarību, atļauj palikt mūsu Tēvzemē okupācijas karaspēkam, kas latvju tautai ir tik daudz ļaunuma nodarījis. Vai mēs no vēstures neko nemācāmies? Tautieši, vai jūs ikdienas paši neredzat, ka mūsu tauta stāv pie bezdibeņa malas, kur naidīgiem elementiem viegli to iegrūst? Šiem svešiniekiem nepukst sirds par latvisku Latviju, bet latvieši grib savu zemi paturēt, jo tā ir viņu.

Neviens mums nevar uzspiest slēgt nodevīgu līgumu, ne austrumi, ne rietumi, jo ar to tiek iznīcināta mū-

su valsts un mūsu tauta. Nevieni nevar prasīt, lai ņemtu cirvi un cirstu savas tautas dzīvības saknes. Nevieni!

Mēs dzīvojam ārzemēs, bet ik stundu jūtam līdzīgu tautas sirds pukstam. No tāluma saredzam briesmu signālus labāk, tāpēc aicinām visu nacionālo tautiešu apvienošanos. Šis process nebūs viegls, bet lielā mērķa - latviskā Latvijas dēļ ir jāatmet partiju politiskie sikumi, lai kļūtu par saliedētu, vienotu spēku - **T ē v z e m e i - B r ī v ī b a !**

Latviešu vīri un sievas, nacionālie karavīri, partizāni, aizsargi, Daugavas Vanagi (abi nogrupējumi), represētie, visas nacionālās organizācijas un visi latvieši, kam rūp patiesi brīva latviska Latvija, ir jāsaslēdzas kopā. Nu ir tā stunda pienākusi. Mums nav citas izejas, kā tautai un valstij, lai neaizietu bojā.

Lai Dievs mums palīdz latviskai sirdsapziņai ņemt gribu un spēku nostāties pretim pret glēvo - nodevīgu līgumu slēgšanu ar Krieviju, kas ir nodevība un iznīcība Latvijai. Neļausim okupantu **draugiem un viņu nožēlojamiem pakalpiņiem iznīcināt latvisko Latviju!**

Darīsim visu, lai netiktu ratificēti līgumi, kas ir drauds latviešu tautai.

Mūsu stiprie pilāri ir arāji un karavīri, nenoguliet šo stundu!

Te v mūžam dzīvot Latvija!

V. Antiņš, Latviskās Latvijas 18. nov. komitejas priekšsēdis Bostonā, ASV

XXXXXXXXXX

REZOLŪCIJA

Pieņemta vienbalsīgi ASV DV delegātu sapulcē

DV ASV 44. delegātu sapulce aicina Latvijas valsts prezidentu un Saeimu noraidīt Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības nolīgumu par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību.

1949. gada 12. augustā Žeņēvā, pasaules valstu pārstāvju pieņemtajā konvencijā ir skaidri pateikts, ka ievestie civiliedzīvotāji kopā ar karaspēku ir izvācami no okupētās teritorijas kā arī militārie pensionāri, kas ir tagad kļuvuši par civiliedzīvotājiem Latvijā.

Ņemot vērā, ka Latvijas okupācija notika nelikumīgā Molotova-Ribentropa pakta rezultātā, lūdzam Latvijas Republikas valdību, slēdzot līgumus, ievērot starptautiskos lēmumus un noteikumus.

DV ASV 44. delegātu sapulcē lūdz Latvijas valsts prezidentu un Saeimu noraidīt parafēto nolīgumu par Skrudas radarierices uzturēšanu Latvijā.

Lielākā daļa, mēs nespējam atrauties no svešuma un braukt mājās, kādi nu kuŗam mūsu iemesli. Bet mēs aizvien vēl varam turēties kopā, uzturēt mūsu organizācijas, draudzes un skolas, paturot un saturot nacionālo vienību, ar ko esam savai tautai palīdzējuši 50 gadus. Latvisku Latviju atjaunosim un izbūvēsim tikai kopīgi; bez tam, arī turpmāk tai būs nepieciešams visāda veida Rietumu atbalsts. Sniegsim roku mūsu brāļiem un māsām Tēvzemē, bet neaizmirsīsim, ka mūsu pienākumos ietilpst arī ārzemēs dzīvojošo latviešu kopības saglabāšana. Iesaistīsimies sabiedriskā darbā, pastiprināsim mūsu centienus, jo sevišķi meklējot ceļus kā iedvesmot nākamās paaudzes palikt par latviešiem. Nepadosimies laika un apstākļu maiņām - saglabāsim sevi un visu mūsu svešumā izkaisīto tautu savai Tēvzemei - Latvijai!

Mums ir tikai viena Tēvzeme - Latvija! Tikai viena neatkarīgā Latvijas Saeima, viens valsts prezidents un valdība. Tauta to ir sasniegusi ar savu vairākuma gribu, kas izteikta demokrātiskās vēlēšanās. Ievēlēto pārstāvju pienākumi ir smagi, jo pēc 50 komūnisma gadiem, ir redzams, ka šī vara ne tikai iznīcinājusi Latvijas valsti, bet arī centusies iznīcināt latviešu tautu. Lai ar pašreiz

Latvijā ne viss rit bez kļūdām, apzināties, ka īsti panākumi prasa laiku, milzu darbu un tautas atbalstu.

Mēs paliksim ar savas tautas vairākumu, stāvot aiz mūsu ievēlētiem valsts pārstāvjiem. lai vienības liesma galīgi neizdzistu sikās kildās. Mudināsim visus to darīt, lai sargātu savu pašu dārgāko - savu Latviju! Palīdzēsim tai visi kopā - turoties vienoti ikkatrā mūsu darbības jomā.

Rezolūciju komiteja: Anita Utināne-Hāznere, Alfreds Braunfelds, Sarma Priedulāja, Ārijs R. Liepiņš, Aivars Jerumanis.

Rezolūcija nosūtīta: Latvijas valsts prezidentam, Ministru prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Saeimas frakciju vadītājiem.

XXXXXXXXXXXX

PĒC NAKTS, KAD DIENA KLĀT

Latviešu nacionālā Fonda padomes sanākumi š. g. 26. februārī prāv. L. Čuibe ievadīja ar apust. Pāvila vārdiem romiešiem 13. nod. 12. pantā. kas apliecina mūžīgo patiesību: "Nakts drīz būs pagājusi, diena ir tuvu: tāpēc noliksim tumsības darbus un tērpsimies gaismas bruņās." Ar klusuma brīdi pieminēja LVF darbiniekus, kas aizsaukti mūžībā - Artūru Strautmani, Vili Kaulēnu, Agni Balodi un Imantu Sinku. Savā 47. darba gadā LNF pulcējās Stokholmā, lai jauno statūtu ietvaros ievēlētu jaunu padomi, 30 locekļu vietā 15 (10 no vecās padomes, 5 no citām organizācijām un ārpus tām). Jaunā padome apņēmības un ticības pilna nostājās Latvijas brīvības ceļā. Tieši šodienas politiskās eksplozijas prasa mūsu visu augstāko uzpurēšanos darbā tautas brīvībai.

Fonda valdē darbosies priekšsēde Māra Strautmane, viņas vietniece Lidija Švābe. ekonomiskā darba kārtotājs Rikards Jansons. valdes locekle Gabriēla Balode un ģenerālsēdētārs Andrejs Eglītis. Padomes prezidiju vadīs Harijs Valdmanis (no Norvēģijas), par viņa vietnieku ievēlēts Ansis Orbe, par sekretāriem Ali Strunke un Jānis Vikmanis jun. Revīzijas komisijā Ansis Rozenbachs un Rasma Upmale.

Aizejošie padomes locekļi vēlēja jaunajiem dievpalīgu. darba sācēji pateicās vecajiem darba biedriem par sirdsdedzes devumu organizācijas mērķiem. Padomes sanākumi vadīja prezidija priekšsēdis H. Valdmanis. Valdes darba atskaiti isos ziņojumos sniedza Māra Strautmane, Rikards Jansons, Lidija Švābe un Andrejs Eglītis. Revīzijas komisijas uzdevumā tās priekšsēdis Daumants Klāvs deva atzinīgu vērtējumu par valdes veikto darbu. Dzīvās debatēs skāra turpat vai visus Latvijas sadzīves sektorus.

Ko iecerējusi fonda valde 1994. gadā? Pirmā vietā arī šogad visa iespējamā palīdzība paredzēta tautas dzīvā spēka atbalstīšanai, daudz bērnu ģimenēm u. c.

Paredzēts sagatavot A. Landsmaņa darbu "Pastāvēt vai iznīkt" latviešu valodā 500 eks. izdaišanai Saeimas deputātiem un citiem politiskā sektora darbiniekiem. Lidz šai dienai tas, diemžēl, ir vienīgais nopietnais publicētais darbs, kas koncentrētā veidā sniedz informāciju par Maskavas rīcību, kuŗas gala mērķis bija latviešu nācijas iznīcināšana, Latvijas pārvēršana par Krievijas provinci. Šo Landsmaņa darba raksturojumu devis V. Kreicbergs, bijušais Latvijas vēstniecības padomnieks Vašingtonā.

Latgalē, 24 pagastos skolās nemāca latviešu valodu. Iespējams, ka šādu skolu ir vēl vairāk. Ar materiālo atbalstu būtu jāmēģina izveidot latviešu valodas un vēstures lektorātu.

Paredzēts materiāls devums arī skolu grāmatām, kultūrai un jaunatnei. Dažāda veida palīdzības pieprasījumi no Latvijas saņemti lielā skaitā. Domājams, ka šo ieceru īstenošana prasīs ap pusmiljona kronu. Mūsu

lielākie līdzekļu devēji ir Austrālijas, Zviedrijas, ASV un Kanadas latvieši. Paldies visiem!

Mūs visus gaida izšķirīgi notikumi Latvijā. Lai dzīvotu brīvībā, mums jāuzvar. Mēs uzvarēsim.

Sanāksmes nobeigumā LNF padome nolēma nosūtīt rezolūciju Latvijas valdībai. To noraidīja Rīgas radio:

"Latviešu Nacionālais Fonds, globāla informācijas organizācija, pulcējās Stokholmā gadskārtējā sanāksmē, savā 47. darba gadā, 26. februārī. Sanāksmē piedalījās Skandināvijas delegāti un saņēma ziņojumu no pārstāvjiem Austrālijā, Kanadā, Amerikā un citās zemēs.

Fonda padome savā darba sanāksmē vēl Latvijas valdībai stiprumu un gudrību, kārtojot sarežģītas politiskas problēmas.

Padome sola savu atbalstu ar vairākām simttūkstošu kronām tautas dzīvā spēka uzturēšanai un kultūras dzīvei.

Saka - tautas balss Dieva balss. Lai tā visu izšķir Latvijas brīvības ceļā."

LNF

XX

Tālivaldis Kikauka

BRŪNAIS

(No cikla "Nepabeigtā varavīksne")

Brūnais nāca no laukiem un deguns tam tikpat kā bija ar cūku taukiem. Viņš bija ista laukis un pat sapņos tam rādījās Latvijas brūnās. Dubļos viņš bija savā elementā un grāvjus rakt Brūnajam bija izprieca.

- Tas brūnais māls ir tiešām foršs, viņš skaidroja visiem. Aiz nagiem tam allaž bija brūns, pašam brūnas acis, pabrūni zobi, jo viņš smēķēja pusnolauztu, vecu māla pipi, ko bija atradis uz brūnas zemes.

Brūni iededzis, viņš darbojās laukā vecās, novalkātās, novazātās pelēki brūnās biksēs. Kājās veci, brūni zābaki ar vienu atkārušos zoli.

Vecā ferma piederēja viņa sievai, kas bija indiāniete. Brūngani-sarkanās rases pārstāve ar melnām bizēm. Visas ēkas gruva kopā, bet tas Brūno nebaidīja. Kamēr viņam ir brūnais māls, viss bija kārtībā. Viņiem bija brūns šunelis, 20 brūnas govīs, brūni teļi, galīgi nolietots, brūni rūsgans un pilnīgi sarūsējis brūns gruzavīks un vēl viens tikpat vecs sadauzīts Fords. Ēkām visapkārt bija sarūsējušu dzelžu kaudzes. Sarūsējušas metala sētas ar pusapgruvušiem balstiem.

Brūnajam patika rupjmaize, un šo brūno maizi Katija bija iemācījusies pati cept. Šad un tad Brūnais devās uz brūnajām forelēm. Tikai vienu jūdzi tālāk bija upīte, un Brūnais tās ķēra gan atļauti, gan neatļauti ar tiklu. Grāba ārā ar visām dūņām. Ka tik zivis! Pats kūpināja brūnas kā lucišus. Vēlāk ēda laizīdamies un klāt piedzēra brūnu alu vai brūnu kafiju. Šodien fermā iebrauca kaimiņš Billijs: Brūnais bija pasūtīnājis 30 vistas. Veselu kālu. Nu būs olas ar brūnām čaumalām. Lai tik staigā un ēd brūnos tārpiņus, domāja Brūnais. Vistas visas, protams, bija brūnas. Paņēma veco naudas bundžu un pakratīja. jā, vistām tur pietiks. Uz vecā šķūņa sienas uzlīmēja ar milzīgu otu, cik vien labi nu prata, "BROWN FARMS". Lai citi zin, ka viņam tagad ir gan govīs, gan vistas.

Viņš šorīt bija sācis rakt jaunu novadgrāvi. Brūns vien griezās un pat duļķainais ūdens bija brūns kā rāva. Pats izskatījās pēc mālu pikas un bija dubļains no galvas līdz kājām.

- Uzpumpē vistām ūdeni, viņš kļiedza Katijai, kas vecās brūnās skrandās bija iznākusi ārā no mājas. Brūnajam tur bija divas istabas: vienā cepa un vārīja, bet otrajā bija gulta. Elektribas mājā nebija, bet toties bija lie-

grāmatai un ievietos tos līdz ar paskaidrojumiem, norādot uz dokumentu mēlīgo saturu.

Padomju iestāžu oficiālie dokumenti ievietoti grāmatā bez jebkādiem komentāriem. Rodas nepārprotams iespaids, ka Padomju Lietuvas iestādes deportējušas tikai sabiedrībai kaitīgus elementus - slepkavas ar ģimenēm, prostitūtes u. c. Viss tas darīts humanitāros nolūkos.

Dokumentu kopojs rāda, ka valdības iestādes arī rūpējušās, lai izsūtīšanas norise būtu cilvēcīga. Ikviens ģimene varējusi ņemt līdz naudu, vērtislietas, apģērbu, pārtiku u. c., bet ne vairāk kā 1 tonnu ģimenei. Ešalonus pavadījuši 32 ārsti un 64 medicīnas māsas, lai rūpētos par izsūtāmo veselību. Ceļā gādāts arī par siltām ēdienu reizēm. Vēlāk, kad ceļš turpināts ar ūdensstatīsmes līdzekļiem, izsūtāmie varējuši par naudu dabūt atsevišķas kabīnes. Darba vietās katrai ģimenei dota atsevišķa istaba dzīvošanai.

Grāmatā ir vēl atsevišķu lietuviešu izteiktas domas par deportācijām. Šīs personas attaisno deportācijas un pateicas valdības iestādēm par noziedznieku izsūtīšanu, tā nodrošinot iedzīvotājiem mierīgu dzīvi.

"Lietuvas ciņu un mocekļu vēsture" paredzēts izdot arī angļu un krievu valodās.

Nav zināms, kāds būs otrās daļas saturs. Skaidrs ir tas, ka tiem, kuriem nav zināšanas par deportāciju patieso norisi, lasot pirmo daļu, radīsies pārlicība, ka Padomju Lietuvas deportācijas kalpojušas sabiedrības interesēm.

Ž. Z.

XX

CEĻOJUMS PA GRIEKĪJU

Indra Gubiņa **Ar ēzeli uz akropoli**, LARAs grāmatu klubs, 1993, ceļojumu stāsti, 153 lpp., brošēta.

Rakstniece grāmatu nosaukusi par ceļojumu stāstiem, bet to varētu arī uzskatīt par īsu, 109 lappušu ceļojumu romānu ar septiņām nodaļām, kurām beigās pievienots 35 lappušu atsevišķs ceļojumu stāsts "Vēja salā". Varbūt šī grāmata nav ne romāns, ne stāsti, tie nav arī ceļojumu apraksti, bet gan ceļojumu piedzīvojumi un papildinātas ceļojumu piezīmes. Tur aprakstītas teikas par dieviem un nostāsti par seno Grieķiju un tās salām, tur ir tūristu piedzīvojumi un ceļojuma iespaidi, kas autorei ļābī padevis uzrakstīt. Gubiņa atceras jaunības dienas, skolas laikus un nav aizmirsusi latīņu valodu. Viņa ceļo kā tūriste, redz to un dzirdēto apraksta pirmajā personā.

Ceļojums uz Grieķijas salām sākas ar pārsteigumu, autore samainījusi un uzkāpusi uz nepareiza kuģa, bet ar dažiem sarežģījumiem sameklē pareizo kuģi un kabīni. Ceļojuma laikā viņa negaidīti sastop kādreizējo Latvijas skolas biedru, kas tagad dzīvo Zviedrijā, bet arī dodas braucienā uz Grieķiju. Viņi atceras nevien jaunības un skolas laiku, bet daļēji viņi kopīgi apmeklē izbraukumu vietas.

Tūristi Grieķijā pērk pastkartes, grāmatas, piemiņas lietišas, bet ne dārgos paklājus, ko veikli tirgotāji tiem piedāvā. Rodas arī dažādas likstas un piedzīvojumi, kas vienmēr laimīgi beidzas vai atrisinās. Uztraukta ir uzkāpšana uz ēzeļa, bet bailes rada jāšana gar aizas malu uz Akropoli. Bailes zūd, kad vedējs ved ēzeli atpakaļ uz ceļa. Gīde stāsta, ka senie grieķi tempļa būvju vietas izraudzīja augstās, grūti pieejamās klintīs. Tagad no dažiem tempļiem maz kas palicis, bet Atēnas tempļim ir tikai priekšējās četras doriešu kolonnas. Lejā jūras līcis ar dzeltenu smilšu pludmali ir ļaužu pilns, grūti atrast brīvu vietu zem saulesarga. Te autore atceras Rīgas jūrmaļu un Jelgavu. Viņa vēro jūrmalas apmeklētājus, viņu priekus un likstas, kas rodas no pārgalvības vai nepadomības. Brižam jāatceras un jāpārdomā latviešu trimdinieku likteņi. Bēdīgākie notikumi gadās tad, kad kāda tūriste par ilgu uzkavējusies salā, kuģis aizbraucis, viņa atstāta malā.

Atēnās tūristu neticami daudz. Daži klist apkārt, citi garlaikojas, vienaldzīgi sēž vai stāv uz cilvēku soļu izdrupinātām kāpnēm. Pārdevēji piedāvā dažādus izstrādājumus, bet cilvēki maz tos pērk. Restorānā grieķu ēdieni, bet jēra pusdienas ar grieķu garšvielām savādi smaržo un liekas negaršīgas. Uzvedums par atēniešu ciņām liekas garlaicīgs. Pēdējā apmeklējuma diena jānoguļ. Autore jūtas slima, bet nākamā rītā jāaizbrauc. Darbs uzrakstīts 1990. gadā.

Atsevišķs stāsts ir "Vēja sala", kas uzrakstīts 1988. gadā. Tas ir apraksts par Mankas salu starp Angliju un Īriju. Tā pieder manksiešiem, kas augumā mazi un patumši, kas jau 2000 gadus pirms Kristus ieradušies no dienvidiem caur Franciju un pazīstami arī ar citādiem vārdiem.

Salā ātri mainīgs laiks: no rīta saules gaisma spoži vizuļoja logā, silts un patikams laiks, bet vēlāk kalnā vējš auļoja, plēsa atbraucēju matus, aizsita elpu, rāva no rokām vēja jakas, neganti sala, nevarēja sarunāties, sekoja lietus gāzes, bet lietus sargus uz salas nevar nopirkt. Latvieši tur atrod smaržīgus viršus, kas Kanadā nav, bet tie liek atcerēties dzimto zemi. Gadās arī citi neparasti piedzīvojumi, kā izpeldēšanās aukstā ūdenī. Uz salas spēcīgs vējš, kas kavē iešanu. Nevar sarunāties. Latvieši to nosaukuši par Vēja salu.

Gubiņai ir labas novērošanas spējas. Nereti viņa ievēro sikumus, kuņģus citi tūristi neredz. Viņa raksta pagāros teikumus, kur pa starpu gadās arī kāds isāks teikums vai pat atsevišķs vārds.

Autore savā darbā brižam izteic nožēlu par latviešu tautas gaitām un likteņi svešumā. "Zinu jau, Edgars savus bērņus latviski audzinājis, bet tie precējušies ar sveštautiešiem, un latviskas ģimenes tālāk neveidojas. Tas sāp, sevišķi tiem, kam pašiem jaunības izputināja kaŗš, bet kas tāpēc ieguva brīvību. Vai tomēr nepietiek, ka mēs svešajām zemēm atdevām savus darba gadus, nu tās paņēmu mūsu bērņus, iesūc sevi pavisam, un mēs paši paliekam vēl tukšāki (73. lpp.)."

Gubiņai ir laba latviešu valoda un daži retāk lietoti vārdi, kā "kur vējš tā nopluini" (124. lpp.), "brīdi minstinājās" (124.), "uziešana ar kājām arī nekāda vieglā nevarētu būt" (48.) vai "uzkāpšana uz ēzeļa" (48.).

Autorei patīk ceļot pa svešām zemēm un savus piedzīvojumus aprakstīt grāmatā. Tādi ir darbi "Kaza kāpa debesis" (1984. gadā) un "Ar gliemežvāku" (1988. gadā) Šī ir Indras Gubiņas 21. grāmata, kas šogad saņēma Goppera fonda balvu ASV \$ 1.000.-

V. Irbe

XX

LASĪTĀJA PIEZĪMES

par Arvida Memeņa grāmatu "Kaŗavīri bēdājas".

Šī ir savāda grāmata. Ievadā autors saka, ka apskatījis "visas tās būšanas un nebūšanas ar nesamaitātu kaŗavīra aci" No tām dienām, kad autors bijis kaŗavīrs, jau aiztecējis vesels pussimts gadu. Varbūt redzēšana pa šiem gadiem ir pavisam citāda, nekā kad autors bija kaŗavīrs. Autors saka, lai jauno audzi iepazīstinātu ar šo laikmetu, t. i., II pasaules kaŗu, vajadzīgs kāds konspektīvs, kaut cik objektīvs vērtējums. Autors tad arī mēģinājis konspektīvu notikumu norišu aprakstu dot. Ar objektivitāti - ir tā, kā ir.

Īsā skatījumā ir kaŗa izcelšanās un sākuma norise. Īsi apskatīts, t. s., Baigais gads. Galvenais grāmatas saturs tomēr sākās ar Vācijas armijas ienākšanu Latvijā. Viņš atgādina (tas jau sen atklāts un zināms) vācu mērķus ieņemtajos apgabalos. Jā gan, tagad mēs tos zinām, bet cik bija toreiz tādu, kas varētu pateikt un izziļēt, kā viss norisināsies.

Galvenais tomēr šajā grāmatā ir pašu latviešu vadiībā esošo personu nopelums un apsūdzējums. Gan ģenerāļi Dankers un Bangerskis, tāpat plkv. Veiss ir tikai darboņi sevis un savas karjēras labad. Tiem nerūpēju-

šas vis tautas, bet tikai savas intereses. Tos autors uzskata pat par Kangariem. Šī tendence nozākāt ne ar ko neatšķiras no tā, kas lasāms padomju laika laikrakstos un grāmatās. Tā 1988. g. A. Čaka "Mūžības skartie" ievadā Jānis Peters saka: "Rūdolfs Bangerskis personiski apsūdzams latviešu vīru un zaļoksno jaunekļu asiņu notecināšanā Otrā pasaules kara notekcaurulēs." Tāpat Memenim visi virsnieki bijuši vai nu nespējīgi, vai neatbildīgi u. t. t. O. jā, viņš gan atceras, ka ir arī tādi, kuŗus varētu slavēt (Tā tad nevar vis vispārināt). Ienaidnieku jau var nist un neieredzēt, tomēr nopietnā grāmatā, piemēram, krievus nevajadzētu nicinoši dēvēt par krieviem. Tāpat niekalbīgi ir teikt, ka vācieši bija tikai laupītāji. Nevar taču noliegt, ka tie bija arī siksti un varonīgi karotāji.

Par laiku, kad Jelgava jau krievu rokās, un pēc Mores kaujām, kad Sarkanarmija jau tuvojās Rīgai, Memenis saka: "Iedzīvotāju izturēšanās mierīga. Vairumam iedzīvotāju vienlīga zem kādas pātagas dzīve būs jānodzīvo. Vācietis vai krievs, vienā maisā bāzami." Vai nu tā gluži vairums domāja? Kāpēc tad tūkstošiem atstāja mājas, lopus, visu iedzīvi un devās nezināmās, nemināmās un baigās bēgļu gaitās? No kā tad bēga, vai no krieva, vai vācieša?

Kad Tukumu krievi ieņēmuši: "Arī sievas un meitas dabū izjust uzvarētāju varonību." Vai, cik maigi teikts! Kāpēc autors nesaka istos vārdos, ka sākās izvarošana? Nemaz neaizstāvēt vāciešus par citām nelietībām, vismaz izvarošanu tiem nevar piedēvēt. Turpretim Iļa Erenburgs, uzsaukumā Sarkanarmijai, to pamudina darīt. Un lai nu autors nemaz neironizē, ka Leģions palīdzējis izbēgt drošībā. Daudzās vietās tā tas tomēr notika. Kaut vai tikai 19. divīzijai aizstāvēties pie Mores. Arī bēgļi Vācijā ar sekmēm savu stāvokli uzlaboja, atsaucoties uz saviem ciniņtājiem..

Grāmatā diezgan sīki apraksti par dažādām latviešu karavīru vienībām. To kaujām un gūsta gaitām. Patiesi ir apraksti par Pomerānijas ielenkumu. Tāpat gūsta apstākļiem Neuengammē un Zedelgemā. Tikai nevar saprast, ko autors domājis, ka virsnieki ir bijuši pasīvi un nav atturējuši pāris simtus, kuŗi no Zedelgema aizbrauca pie krieviem. Vai tas bija iespējams?

Jāpasmaida, ka Memenis nikns uz visu virsnieku kārtu. Saprotams, kareivja un virsnieka starpā ir nepārejama plaisa. Laikam, taču, militārā dienestā nekas labāks nav izgudrots.

Ja nu vaino ģenerāļus Bangerski un Dankeri palīdzībā un piekāpībā vācu valdīšanas priekšā, tad kāpēc autors neņem vērā toreizējos apspriežu un iesniegumu protokolus dažādām vācu varas iestādēm? Ne Bangerskim, ne Dankeram bija tāda vara, ka viņi varētu izdarīt tā, kā gribētu. Un nedarīt nekā? Tad, kad visbriesmīgākais ienaidnieks atkal tuvojas, vai jau ir Latvijas robežas?

Bieži vien par klišeju kļuvušajam teicienam, ka leģionāri ciniņās par brīvu Latviju, nebūt nedrīkst piešķirt smieklīgu nokrāsu. Latvija nebūt nav tikai robežu apjosta zeme. Kā to dzejnieki teikuši, Latvija ir - mūsu rīts un parīts un aizparīts. Autors ir it kā augsta kalna galā sēdošs soģis, kas nīcīgi un nīrdzīgi noskatās uz visu, kas pēc viņa prāta nav pareizi darīts, bet viņš vēl tagad, pēc pussimts gadiem, nepasaka, ko tad varēja un ko vajadzēja darīt.

Grāmata rakstīta vietām it kā, joprojām, "grāvju puiķu" stilā - Rīgas čaji, šucmaņi, krievēļi, vīriņi un c., kas nopietni domātā grāmatā neiederas. Bet varbūt autors centies pēc originalitātes.

Ja Memenis domājis tagadējai Latvijas paaudzei ar šo grāmatu pakalpot, tad tas nav izdevies. Proti, nolikdams un nonievādams gandrīz bez izņēmuma latviešu tautas vadītājus un darbiniekus, viņš, domāju, negribot ir pazemojis visu tautu.

Ja jau priekšniecība nekam nederīga, ko tad nu citi, kā saka, vienkārši ļautiņi. Vai nu tas tiešām bija vajadzīgs pašreizējai, tik trauslajai latviešu tautas pašapziņas izjūtai?

dzīgs pašreizējai, tik trauslajai latviešu tautas pašapziņas izjūtai?

Grāmata iespiesta 1993. gadā, Rīgā.

I. Zilāns, Toronto

LASĪTĀJU VĒSTULES

TICĪBA DIEVAM

Atsaucoties uz V. Krāslavieša rakstu par reliģiju, arī no savas puses es vēlos dot savu uzskatu kodolu.

Ticība Dievam un reliģija ir sinonīmi jēdzieni, kas nozīmē, ka ticība ir vienkārša izpausme bez filozofijas, vēstures, ētikas un aistētikas piejaukumiem, un tur nevajadzētu sastapt arī metafiziku. Citiem vārdiem - ticība, resp., reliģija ir vienkārša, pieejama visiem, izglītotiem un neizglītotiem, pieaugšiem un bērniem, visām rasēm, visām tautām uz mūsu planētas. Secinājumā - Dievs ir allaž vienmēr viens un tas pats, un mēs viņu varam sastapt visur - dabā, mājās, baznīcās un birzīs. Visām reliģijām uz mūsu planētas Dievs ir viens un tas pats, un kā piemēru varam minēt jūdaismu un kristiānismu, kur Dieva 'persona' ir tā pati.

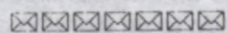
Daudzie kaŗi un nesaskaņas daudzu reliģiju starpā ir, galvenokārt, to kulta personu un kulta procesiju dēļ, jo kultu un procesijas ir kļuvuši svarīgāki par ticību pašu, un šos kultus tulko 'speciālisti'. ticību nevajadzīgi sarežģījot.

Dievu mēs uzskatām par pasaules Radītāju, visu mīlošu Dievu, kas dod iespēju dzīvot mūžīgi, aizsaukdams mūsu dvēseles pie sevis pēc tam, kad izbeidzas mūsu gaitas uz šīs zemes. Viņš vēlas, lai mēs dzīvotu ētiski, aistētiski, izpalīdzīgi citiem, saskaņā ar dabu - floru un faunu šajā pasaulē, ko Viņš ir radījis, Mēs ar Dievu varam sarunāties.. mēs varam arī lūgt.

Šīs pamatfunkcijas ir ticības pamatā un nevajadzētu apjukt ar kulta procesijām un kulta personām, kas uz šīm vienkāršajām funkcijām ir uzbūvējušas milzu virsbūvi - virsstrukturū, kas bieži vien tā mūs apspīdina ar žilbiņošu pompu, ka beigās mēs pazaudējam ticības serdi. Dekorētas baznīcas, zeltā ar skulptūrām, zelta talāri, bantes, ziņļi, kroņi, savādas cepures - tam visam ir maz sakara ar ticību.

Atcerēsimies, ka neviena reliģija nav perfekta, jo perfekts ir tikai Dievs Ticība uz Dievu ir tiekšanās uz pilnību. Jo tiešāka ir mūsu saskarsme ar Dievu, jo tā ir iedarbīgāka.

Tāivaldis Ķikauka, Ontario

NEVIENS NAV BEZ GRĒKA... UN "MATER GLORIOZA"

A. Brūvers, komentējot Krāslavieša rakstu par St. Ladusāna filozofiju, iebrien pat vēl dziļākos pagātnes dubļos kā Krāslavietis.

Šodien vairs neviens kristīgais katolis nenoliedz katolu Baznīcas pārmērības un nežēlības, kad tai piederēja noteikšana arī par laicīgo varu. Jāatzīst ar gandarījumu, ka šodien kristīgajā pasaulē novērojams, ka ticīgie vairāk cenšas saprasties un izveidot kopēju fronti pret arvien pieaugošo briesmu draudiem demoralizētā pasaulē..

Nepieminot neiedomājamās mežonības, kuŗas spēja izdarīt 20. g. s. neticīgie Staļins un Hitlers, kuŗu priekšā nobāl visa pagātne, jāpiemin tikai, ka arī ticīgais Mārtiņš Lutērs izrikojās nežēlīgi pret vācu zemniekiem, kas sacēlās pret muižniekiem. Latvijā dzimtbūšana pieņēmas pat līdz verdzības pakāpei tieši protestantisma laikā. Atcerēsimies, kā pareizticīgie vajāja vecticībniekus un žīdus, tos sadzenot Latvijā. Un kā lai attaisno praktizējošo baptistu ASV prezidentu Hariju Trūmanu, kad viņš pašs kara beigās nevajadzīgi ar atombumbām sadedzināja divas nemilitāras pilsētas Japānā, iznīcinot dažās sekundēs simtiem tūkstošu nevainīgu bērnu un neaizsargātu cilvēku. Tamdēļ būtu labāk nerādīt ar pirkstu vienam pret otru, bet meklēt kopēju valodu un kopējus pamatus lielākai kristiešu sadarbībai. Tā ir vienīgā izeja.

Kas attiecas uz Dievmāti un tās "augšāmcelšanos", ir jāpiezīmē, ka katoļu Baznīca runā par Viņas "debesu uzņemšanu". To godu Viņai parādīja viņas pašas dēls kā pret savu māti, kuŗas miesa bija Viņa miesa, un tai nebija lemts būt pakļautai zemes elementu iznīcināšanai.

Neejot šajā teoloģiskajā jautājumā pārāk tālu, der tikai pieminēt viena nekatoļa, lielākā kultūrvēsturnieka, presbiteriāņu Lorda Keneta Klarka (Kenneth Clark) domu par Dievmātes lomu mūsu civilizācijā. Viņš saka, ka katoļu Baznīca esot devusi cilvēcei lielāko pakalpojumu ar Dievmātes (sievietes ideālu) ieviešanu debesu hierarchijā. Tas sācies 11 g. s. no Chartres katedrāles Francijā. Kā viņš atzīst tas radijais, t. s., trešo lielo pagriezienu cilvēces vēsturē (1. Ēģiptes civilizācija 2000 g. pirms Kristus. 2. Grieķu civilizācija 6 g. s. pirms Kr.). Ar to sākusies neizskaidrojama kreatīvo enerģiju eksplozija visās kultūras nozarēs. Pēc viņa domām, ja tas tā nebūtu noticis, tad mūsu civilizācija šodien nekaitētos no Islama, Hindu vai citām primitīvām civilizācijām. Tamdēļ būsim pateicīgi šai Ģētes "Mater Glorioza".

Dr. E. Upenieks, Toronto

☒☒☒☒☒☒☒

V. KRĀSLAVIETIS ATBILD

Dr. E. Upenieks, it kā atbildot uz manu rakstu (MLB Ziņotāja š. g. februāra numurā) ir vairāk norūpējies par mani kā cilvēku, nekā centies atbildēt uz rakstā skartajiem jautājumiem. Tas ir vieglākais ceļš. Es nestāvo tuvu gara dzīves apcirkņiem. Man trūkstot iedziļināšanās rakstu un ideju pasaulē; es peldot pa virsu un šur tur lepeldot vēstures netīrākos mārkos. Tad jau mācītājs Andrejs Brūveris šajā netīrajā mārkā būs noteikti noslīcis, jo viņš, komentējot manu rakstu, ir nosaucis vismaz desmit reizes vairāk to gadījumu, kur Baznīca ir zvēriski izrēķinājusies ar saviem iedomātiem pretiniekiem. Dr. E. Upenieks raksta, ka "caur prātu, reliģijas apgaismojumā cilvēks var nonākt pie Dieva atklāsmes." Man personīgi nav vajadzīgs ne prāts, ne reliģijas apgaismojums. Ja es agrā rītā izeju dārzā un reibstu no dabas krāšņuma un varenības, es jūtu Dieva atklāsmi. Arī mūsu cenči to izjūta. jo to viņi mums ir atstājuši dainās. Un viņi nebija lasījuši ne Veco, ne Jauno Derību. Naktī, skatoties zvaigznēs, es mulstu, apzinoties, ka tā ir tikai sīka daļiņa no visuma. Bet vai es to visu izprotu? Varbūt cien. doktors man to varētu palīdzēt definēt? Es ceru, ka tā nebūs jau kādreiz dzirdētā: "Bezgalība ir tāda lieta, kuŗai nav gala ne vienā, ne otrā galā." Es ceru, ka doktora kungs man piedos šo lēto joku. Smieties esot veselīgi. Tā ir tiesa - filozofs es neesmu un par tādu nekad neuzdošos. Kaut dzīvē tā bija sagādājies, ka studējot vācu valodu un jau Upenieka kunga pieminēto Dr. Faustū, man obligāti bija arī daži filozofijas kursi. Tā bija katoļu universitāte (Marquette) Milvokos. Jezuīti ir pazīstami kā labi skolotāji, un es zināju no galvas visus "pierādījumus", ka Dievs ir, taču viņi nekad neapgalvoja, ka viņi Dievu pazīst. Te, lūk, izbeidzas mūsu gudrība! Ir taču kāda augstāka vara, un vai to sauc par Dievu, vai kā citādi, tas nav tik būtiski. Es tikai nesaprotu, kāpēc kristieši nepalika pie sava Bībeles Jāves, bet paņēma latvisko nosaukumu Dievs. Dr. Upenieks jautā, kas būtu pasaule bez Ziemsvētkiem, bez oratorijām, bez Lieldienām? Vai tad cienījamais doktors nezinātu, ka Ziemsvētki un Lieldienas svētīja jau sen pirms Kristus dimšanas? Baznīca, nevarēdama iznīdēt šīs senās tradīcijas, kas bija saistītas ar saules griežiem, nolēma tām pievienoties. Nav taču nekādu pierādījumu, ka Kristus būtu piedzimis Ziemassvētku vakarā, kas ir visgarākā nakts. Ar kristīgo Lieldienām ir vēl savādāk - tās katru gadu iekrīt citā datumā. Tie, manuprāt, ir sīkumi, un es tos nemaz nepieminētu, ja tos nebūtu pieminējis mans oponents. Tas, ka doktori Ladusāns un Upenieks liek vienlīdzības zīmi starp Dievu un kristīgo ticību, tā jau ir arogance. Kur tad mēs nonāksim, ja pieņemsim, ka ir izredzētās ticības un izredzētās tautas?

Citiem vārdiem, mēs visi esam vienādi, bet daži tomēr ir vienādāki. Liekas, ka esmu jau kaut kur lasījis šādu domu. Mēs arī zinām, pie kā šāda filozofija noved. Šāda filozofija ved uz mesianismu, kas, savukārt, ved uz varmācību. Neesmu vienīgais, kas par to uztraucas. Nedomāju, ka manam oponentam būtu svešs Jozefa Kempbela (Joseph Campbell) vārds. Neesam taču bērni, kas saka: "Mans tētis ir stiprāks par tavu tēti!"

Var jau piesaukt Ģēti, Dostojevski un citus lielus garus, kas darbojās kristīgajā pasaulē. Bet kādā citā pasaulē viņi tāni laikā varēja darboties? Garīgie valdnieki, kas bieži bija arī laicīgie valdnieki, atbalstīja mākslas, ja tās nerunāja preti viņu dogmām. Pret zinātņi viņi, diemžēl, tik iecietīgi nebija. Arī Padomju Savienībā, neskatoties uz milzīgo terroru, radās mākslas darbi. Vai lai mēs tagad pateicamies komunistu partijai? Hitlers Vācijā izbūvēja labākos autoceļus pasaulē. Vai tāpēc celsim viņam pieminekļus? Šīs lietas, acīmredzot, manu oponentu nemaz neuztrauc. Viņš ir priecīgs, ka var baudīt Bachu, Rafaēlu. Ģēti un citus gara milžus. Tik tālu viss ir labi, ja pa to īpaši nepateicas kristīgajai Baznīcai, jo simtiem tūkstoši, kas tika šīs Baznīcas vārdā nobendēti, šos priekus nepiedzīvoja. Varu tikai apbrīnot to dievišķo, kas ir cilvēkā, ko nevarēja iznīcināt ne inkvizīcija, ne čeka. Mans oponents tomēr man piekrit, ka kristieši esot pielaiduši mežonības, bet tur vainīgi esot cilvēki. Vai tas nav brīnišķīgi? To pašu saka arī komunisti. Ideja esot laba, bet atkal tie sasodītie cilvēki, kas šo ideju izkropļo!

Savā rakstā es iebildu pret reliģiju pārstādīšanu, kas parasti ir varmācīga. Tomēr izrādās, ka mans cienījamais oponents to kaut kā nav pamanījis. Ceru, ka viņš to tagad varbūt pamanīs. Filozofi jau sen to ir konstatējuši, ka visas reliģijas un ticības ir pašu cilvēku radītie mīti. Cilvēce bez tiem nekad nav iztikusi un neiztik. Tik tālu viss ir labi. Problēma sākas, ja kāda reliģija sāk apgalvot, ka viņa ir vienīgā pareizā, un to pašu apgalvo arī citas reliģijas. Un viņām visām ir savi "neapgāzami pierādījumi". Šodien visa pasaule redz, kas notiek Bosnijā. Un kā ir Vidējos Austrumos? Tur Dievs esot kādai tautai piešķīris tiesības uz zemi. Citi to, savukārt, apstrīd: vai tad tiešām Dievs nodarbojas ar zemes mērīšanu un piešķiršanu?

Savā raksta nobeigumā mans cienījamais oponents ir noraizējies par manu pasauli: viņam liekoties, ka tā ir "loti drūma, neinteresanta un lielā mērā necivilizēta." Pateicos par komplimentu, cienījamais doktors! Es par citu cilvēku pasauli netaisos spriest. Kaut kur ir arī rakstīts, ka neesot labi tiesāt citus cilvēkus, jo tad arī pats var tikt tiesāts. Es gan gribētu, lai mana pasaule būtu tīra no meliem un māņiem - bez nevainīgas ieņemšanas, bez iedzīmtā grēka, bez miesas augšāmcelšanās un arī bez Trīsvienības, jo es nedomāju, ka Dievam būtu vajadzīgi palīgi. Eņģeļus es tomēr atstātu, jo negribu sanaidoties ar dzejniekiem. Eņģeļus jaunībā pats esmu satīcis.

Valdis Krāslavietis

◆ Reliģijas jautājumi nodarbina gan līdzstrādniekus, gan lasītājus. Šķiet, daudz vairāk kā jeb kuŗi citi. Pēdējā laikā tikai strīdi Daugavas Vanagu jautājumos izpelnījušies attālu otro vietu, kamēr politiskie palikuši trešajā. Tā tas vismaz no mūsu redzes viedokļa. Acīmredzot, šie jautājumi Jūs nodarbina un Jūs vēlaties tajos izteikties vairāk kā citos. Kā būs nākotnē, tas atkarīgs no Jūsu, lasītāju, rosmes un rakstīšanas gribas. Lasītāju vēstules redakcijā arvien gaidītas un par tām vienmēr esam pateicīgi.

Redakcija

☒☒☒☒☒☒☒

VAI TAISNOŠANĀS?

DV Mēnešrakstā Nr. 1/1994 Indulis Kažociņš rakstā Bez glābiņa apskata grāmatu Latvija: neatkarības mījkrēslis. Okupācija. 1939. gada septembris - 1940. gada jūlijs. Ilga Gore un Aivars Stranga. 289 lpp. Izdevniecība "Izglītība". 1992.

Šis raksts ir kārtējā taisnošanās par mūsu politiku stulbumu un mūsu ģenerāļu glēvulību.

Ir minēts, ka nekāda Latvijas rīcība nebūtu varējusi grozīt notikumus. Somijas rīcība pierāda tieši pretējo. Patiesība ir, ka mūsu politiķi un ģenerāļi nekad nedomāja par aizsardzību, bet paļāvās, ka Anglijas karalis pavinās savu scepteri un visi mūsu ienaidnieki kritīs uz ceļiem un lūgs piedošanu.

Īstenība ir, ka visi trīs, tas ir, baltiešu diktatori, uzpūtušies kā titari, katrs kašājās savā pagalmā un nepiegrieza vērību sarkanai lapsai, kas jau glūnēja aiz zedīņiem. Vai tad par velti somi pēkšņi pārtrauca sarunas par savstarpējas palīdzības līgumu. Viņi redzēja, kas mēs par "putniem" bijām.

Plkv. Lobe beidzamā sējumā "Latviešu karavīrs otrā pasaules karā" 94. lpp., no 15.-21. rindai, izsakās: brīvību nevar iegūt ar līgumiem, brīvība ir jāpērk ar asinīm.

Somi nopirka brīvību par 20.000 kritušiem. Baltieši nopirka verdzību ar vairākiem simtiem tūkstošu karā, cietumos un gulagos nobendētiem.

Tik daudz par K. Ulmaņa - labāk stāvus mirt nekā uz ceļiem dzīvot.

Kad laiks pienāca mirt, visi lielie mirēji pazuda kā "židi pa Miķeļiem".

**R. Cīrulis,
Anglijā**

☒☒☒☒☒☒☒

AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU VĒSTNICĪBAI LATVIJĀ

Pagodināmieš lūgt Jūs nosūtīt ASV Kongresam un, ja iespējams, Prezidentam šo mūsu vēstuli.

Mēs pārstāvam Latviešu Strēlnieku Apvienību - skaitliski lielāko sabiedrisko organizāciju Latvijā.

Mūsu organizācijas nosaukums saglabāts tāds, kāds tas bija Latvijas karavīru divīzijai un vēlāk korpusam, kurš Otrā pasaules kara frontēs cīnījās Sabiedroto pusē.

Kara pirmajos gados Latviešu Strēlnieku divīzija bija vienīgais liela apmēra nacionālais militārais formējums padomju frontes grupējumu struktūrā. 1941. gada decembra lielā pretuzbrukuma kaujās pie Maskavas mūsu strēlnieku divīzija darbojās maršala Žukova grupējuma centrālajā sektorā.

Vispirms gribam Jums atgādināt to, kas mūsdienā amerikāņiem vairs nav zināms. Tas ir to materiālo un morālo atbalstu, kuŗu mūsu divīzija kara gados saņēma tieši no Amerikas tūkstošiem humānās palīdzības sūtījumu no Amerikas latviešiem. Zinājām, ka to sekmēja Eleonora Rūzvelte. Vairākiem pašiem varonīgākajiem mūsu divīzijas cīnītājiem ASV pārstāvji pasniedza Prezidenta Franklina Rūzvelta piešķirtos augstos apbalvojumus. Ari mūsu tagadējās Apvienības Goda priekšsēdētājam - ASV kauju Nopelnu krustu ("Por Valor").

Kas notika ar mums pēc kara un galvanais - kas notika ar mūsu tautu kara gados un ilgajā pēckara laikā? Divu pasaules lielāko tirannu lielvalstu okupācijās ar visnezāģīgākajiem paņēmiem iznīcināja 1/4 latviešu nācijas un 9/10 ebreju minoritātes. Tādi zvērību apmēri nekur citur atzīmēti nav.

Jau pirmajos pēckara gados kļuva skaidrs sekojošais. 1) PSRS, izmantojot militāro spēku Baltijā, nebūt nerīkojās pildīt savus agrāk noslēgtos līgumus ar Baltijas valstīm, bet gan paturēt šīs valstis kā savas teritorijas sastāvdaļu. 2) cerības uz padomju augstākās varas "humanizēšanos" Sabiedroto ietekmē - ir veltīgas.

Latvijas tautas aktīvākās daļas iznīcināšana un vardarbīga piespiešana, minoritātes un mūsu frontiniekus ieskaitot, - pavisam atklāti parādīja krieviskās PSRS galveno mērķi Baltijā un īpaši tās centrā - Latvijā. Padomju paveida ģeopolitiķus šeit vismazāk interesēja kautkādu "internacionālisma" ideju izplatīšana. Ģenerāļplāns bija vienkāršāks, taču vispusīgi pārdomāts un Latvijas virzienā tik ciniski un vērienīgi realizēts, kā nekur citur iesākās Latvijas absolūtā rusifikācija, skolas un pirmsskolas bērnu iestādes tai pakļaujot.

Rietumos maz zināms par, t. s., "buržuāziskā" nacionālisma atmaskošanas un sagraušanas akciju Latvijā 1959. - 1962. g. (tā turpinājās vairāk kā 25 gadus). Pēc norises aranžējuma tā bija tipiska repetīcija Čehoslovākijas notikumiem 9 gadus vēlāk.

Latvijā šī akcija skāra, apmēram, 1.000 cilvēku, no kuŗiem vairums bija latviešu strēlnieku daļu kādreizējie frontinieki.

Latvijā - atšķirībā no Čehoslovākijas - krievu tankus ievest nevajadzēja, jo tie lielā skaitā jau te bija. Šeit ievēda ko citu. pārkāpjot 1949. gada Ženēvas Konvenciju, PSRS vadība organizētā veidā Latvijā iepludināja sev lojālu iedzīvotāju masas no Krievijas zemēm. Tikai laikā no 1960. - 1970. gadam vien Latvijā papildus iebrauca 472.000 svešzemnieku, kuŗu augšējais slānis pārņēma visus kaut cik nozīmīgos amatus, lai padomju krieviskā garā pāraudzinātu Latvijas tautas masas. Šis kolonizatoru virsslānis, papildināts turpmākajos gados, Latvijā ievēdoja tipisku svešzemnieku privilēģēto šķiru, vairumā alkātīgu un naidīgu pret mūsu tautu un pret jebkādu demokrātiju. To šīs šķiras pārstāvji uzskatāmi parādīja abu Maskavas puču laikā (1991. 08., 1993. 10.) un balsojumos Krievijas referendumā (1993. 04.) un vēlēšanās (1993. 12.). Tik reakcionāru grupējumu būs grūti atrast pašā Krievijā. Taču šis nelielais šovinistisko politiķu, politiķu, politiķu, žurnālistu un vienkārši demagogu skaits taisa "lielo" politiku ar nozīmīgu kontaktpersonu palīdzību Maskavā un ar dezinformācijas un iebaidīšanas paņēmieniem Rietumos.

Rakstām Jums tāpēc, ka nerakstīt vairs nevar. Jo mūsu valsts, kāda tā bija un varētu būt, apzināti tiek nodota aizmirstībai, lai nākotnē tās vispār nebūtu. Lai, mierinot sirdsapziņu tur, kur tā vēl ir, - saglabātu nosaukumu Latvija ar formālu priedekli - "neatkarīga". Un tas notiek laikā, kad visam pāri vajadzētu stādīt augstos Atlantijas Chartas principus un Apvienoto Nāciju deklarētās nostādnes. Labi redzams, ka patlaban attiecībā uz Latviju (tāpat Igauniju un Lietuvu) pieminētos principus un nostādnes neievēro un nepiemin. Iemesls viens: tā to gadu desmitus pēc kārtas gribēja PSRS, šodien to pašu grib Krievija. Tātad, pasaulē visjaunākajos laikos ir tapis savdabīgs valstu areāls, uz kuŗu augstākie starptautisko tiesību principi neattiecas. Un tas notiek ar valsti, netālu no Eiropas centra, kuŗas tauta trīsdesmitajos gados tika pieskaitīta izglītotākajām Eiropas nācijām.

Paradoksāli, starptautiski vēl arvien nav izlemts, kā juridiski nosaukt PSRS armiju milzīgo grupējumu invāziju Baltijas valstīs 1940. g. jūnijā. Uzskatām, ka Latvijas valsts tragēdijas taisnīga izkārtojuma ievilkšanās līdz šim laikam guļ uz starptautisko organizāciju sirdsapziņas. Ievērojot vēl to, ka trīsdesmito gadu nogālē Latvija bija ievēlēta Tautu Savienības padomes locekļu skaitā.

Mūsu latviešu strēlnieku cīņas pagājušā kara Sabiedroto interesēs dod mums morālas tiesības prasīt no Krievijas un viņas sabiedrotājiem atgriezt mūsu tautai visu, kas tai ar varu bija atņemts. Krievijai, kā PSRS vēsturiskās atbildības mantiniecei, ir atklāti jādeklarē savs vērtējums Pad. Savienības noziedzīgajai politikai attiecībā pret Baltijas valstīm un tautām. Tieši ar to varētu sākties jauns posms mūsu valstu attiecībās.

Kādu mēs redzam Latvijas problēmas izkārtojumu? Vispirms izsakām pārliecību, ka šo problēmu izkārtojot var un bez jebkādiem satricinājumiem, un bez Latvijas tautas tiesību ignorēšanas.

1. Ir starptautiski jāatzīst, ka PSRS armiju invāzijas rezultātā Baltijā 1940. gadā sākās ilgstoša Baltijas valstu okupācija.

2. Ir jāapzinās un starptautiski jāatzīst, ka Latvija un tās tauta no PSRS kolonizācijas un genocīda politikas ir visvairāk cietusi Baltijā.

3. Latvijas problēmas risinājumam jābūt kompleksveidīgam, neupurējot Latvijas tautas likumīgās tiesības.

4. Vispirms būtu jāpieņem plašs cilvēktiesību likums, kuŗā neskart pilsoņtiesību jautājumus. Pēc mūsu novēro-

APMAIŅA VADĪBĀ

LNAK valdes vadību pārņem agrākais priekšsēdis **Tālvāldis Kronbergs**, līdzšinējam **Viesturam Zariņam** amatam vairs nekandidējot.

LNAK 16. padomes 2. sesija notika no 22. - 24. aprīlim, Kanadas latviešu kultūras centrā Toronto. Tajā ievēlēja jauno valdi un revīzijas komisiju 1994. gadam, pieņēma dažādos darbības pārskatus par 1993. gadu, apstiprināja budžetu 1994. gadam un pārrunāja nākotnes darba jautājumus. Sesijas laikā notika mākslinieku **Alīses un Ludviga Kalniņu mākslas darbu skate**.

Sesiju atklāja 22. aprīļa vakara stundās padomes prezidijs priekšsēdis A. Budrēvics. Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušos LNAK padomes locekļus un darbiniekus - A. Svēni, V. Kalniņu, O. Ieviņu, B. Senkēviču, E. Koku un J. Galeju.

Atklāšanas svētrunu teica māc. A. Celms. Viņš mudināja: "Brāļi, Jūs esat brīvībai aicinātī!" Pēc tam visi dziedāja "Dievs Kungs ir mūsu stipra pils" pirmo pantu.

Sesijas vadītājs iepazīstināja ar viesiem - Latvijas Ministru prezidenta biedru Māri Gaili, LNNK pārstāvi un Saeimas ārlietu komitejas vadītāju A. Kiršteinu, Saeimas deputātu A. Pētersonu, Ģenerālkonsulāta Otavā pārstāvi R. Šilderu, PBLA valdes priekšsēdi V. Paegli, un LNAK padomes goda biedriem - J. Grodni, I. Alksni, J. Mežaku, T. Kronbergu, klāt nebija Dr. L. Lukss.

A. Budrēvics savā sesijas atklāšanas uzrunā pakāvējās pie paveiktā, veicamā un iecerētā. "Mums visiem viens mērķis, kad domas dalās, tās jārespektē," viņš teica.

Sekoja gaŗa apsveicēju rinda (19).

Latvijas valdības vārdā sveicināja Reformu ministrs M. Gailis. Viņš lūdza apstākļu izpratni un iecietību. Pateicās par jauniešiem, kas no šejienes strādā Latvijā. Vēlēja veselību, izturību un palīdzēt savai dzimtenei, cik vien iespējams.

Ģenerālkonsulāta Otavā lietvedis R. Šilders nodeva ģenerālkonsula Dr. G. Siliņa sveicienus. "Mums katram ir savs uzdevums, tikai ticību Latvijai nedrīkstam zaudēt."

LNNK pārstāvis A. Kiršteins. "Jūsu loma ir būt starpniekiem!" Viņš priecājās par Latvijas bankas darbiniekiem Br. Rubesu un U. Klausu, kas esot palīdzējuši šo banku izveidot par labāko Austrumeiropā un cildināja mūsu veikumu.

PBLA vārdā valdes priekšsēde Vaira Paegle: "Sāpes dzen pārmaiņas. Vajadzīgas jaunas prasmes." Tālāk viņa uzsvēra, ka PBLA notiekot ievērojamas pārmaiņas, ka tā esot gatava uz klausīt domas un panākt kompromisu. Jāizstrādā konkrēti nākotnes plāni. Aicināja uz sapraŗanos un sadarbību.

Saeimas deputāts J. Pētersons: "Jāliek prāti un sirdis kopā! Vēl arvien ir Brīvības cīņu laiks." Viņš vēlēja izrunāties no sirds.

Sekoja mūsu paŗu organizāciju sveicieni: no kredītsabiedrības - T. Kronbergs, DV KV - Dr. G. Šubiņš, Katoļu apvienības - Br. Logins, Sv. Jāņa ev.-lūt. draudzes - V. Pētersons, Austrumu ev.-lūt. draudzes - I. Jente, Katoļu Toronto draudzes - J. Budže, Toronto Latvieŗu biedrības - L. Ozols, Kanadas latv. kultūras centra Kanadā - V. Vāgners, Kanadas skautu jendas - St. Leimanis, laikraksta Latvijā - Amerikā redaktrise I. Viksna, Kristus dārza - Dr. J. Lūsis, Latvieŗu jaunatnes dziesmu svētku padomes un Montrealas latvieŗu biedrības - M. Štauers, Latvieŗu virsnieku apvienības - V. Dreifelds, Baltieŗu sievieŗu padomes - pr-de Edīte Lynch, DV Toronto nodaļas - Alb. Kalviņš, TLB Biŗkopības sekcijas - J. Kūlnieks (salīdzināja LNAK darbu ar biŗu saimes veikumu un vēlēja biŗu saimes saticību) : Latvieŗu kaŗa invalīdiem - Osvalds Kļavenieks.

Daŗi apsveikumi bija politiskas runas. Vairums, kā tas pienākas, uzmundrināja ar izvēlētiem vārdiem vai dzejas pantiem un vēlēja sekmes kopējā darbā. Bija panākts tas, ka šis apsveikumu periods, ko daudzi

nevēlas, bet kas tomēr nepiecieŗams, bija izpildīts un sesija ietaupīja daudz laika nākoŗo dienu darbam.

Negaidīts pārsteigums šajā sesijas daļā bija pavisam neparasts balsojums, kuŗa rezultātā sesijas dalībnieki gandrīz nepiedalījās LNAK Kultūras nozares un Kanadas latvieŗu kultūras centra Toronto Mākslas komitejas kopīgi rīkotajā **Mākslas skates atklāšanā**. Pēdējā mirklī panāca pusstundas pārtraukumu.

Mākslas darbu skati, kuŗā piedalījās mākslinieki Alīse un Ludvigs **Kalniņi** no Montrealas, atklāja plkst. 20:00. LNAK valdes pr-dis V. Zariņš iepazīstināja pulcējuŗos ar LNAK Kultūras nozares vadītāju M. Štauveru, kas teica atklāšanas vārdus, cildinot abu Kalniņu devumu latvieŗu kultūras jaunradē Kanadā. Šajā brīdī skatē klāt bija ap 70 skatītāju, bet visas skates laikā to apmeklēja vairāk kā 250 interesentu.

23. aprīli apsveikumu vēl nodeva ALA valdes priekšsēdis Ints Rupners, kas tikko bija ieradies no Ņujorkas. Viņš atzina, ka LNAK arvien bijusi sava aktīva loma abu apvienību sadarbībā. Jaunie politiskie apstākļi prasot iespējami konstruktīvu pieeju mūsu darbības īstenošanā.

Šajā brīdī min. M. Gailis ziņoja, ka, pateicoties Jeļcina dekrētam, 4. parafētais līgums par atvaļināto krievu virsnieku sociālām tiesībām netikŗot parakstīts. Pirmo 3 parakstīšana varētu notikt jau 30. aprīlī, bet tas nenozīmē, ka tos ratificēŗot nedz Latvija, nedz Krievija. Valdība esot saņēmusi uzticību ar 51 balsim (3 likumu parakstīšana tā arī notikusi - red.).

Mandātu komisija ziņoja, ka šajā sesijā ieraduŗies 35 vēlētie (no 40) un 24 (no 29) deleŗģētie padomes locekļi.

Par balsu skaitītājiem ar aklamāciju izraudzīja St. Va-sarāju, V. Viču, M. Valdmani, I. Kopu un E. Pelēnu. Darba kārtību pieņēma bez grozījumiem, tāpat iepriekŗējās sesijas protokolu, kas publicēts LNAK 1993. gada Darbības pārskatu grāmatiņā - 127 lappusēs (iepriekŗ. gadā 138 lpp.). Broŗētā grāmatiņa, kuŗai 240 lpp., kļuvusi par plaŗāko Kanadas latvieŗu sabiedrības vienkopus informācijas dokumentu, kuŗā bez LNAK darbības pārskatiem ir arī ziņas gandrīz par visām draudzēm un organizācijām. To rediŗģējis red. Imants Alksnis, kas ņo atbildīgo amatu veic jau daudzus gadus. Par to viņš saņēma paldies.

Pie publicētiem ziņojumiem papildinājumi bija valdes pr-dim V. Zariņam, kas sūdzējās par daŗiem viņa atzimētiem trūkumiem valdes locekļu sadarbībā. Tie, protams, izsauca noraidoŗas atbildes no Intas Purvas un Elmas Miniates. Kultūras nozares vad. M. Štauers vērsa uzmanību uz papildus ziņojumu, kuŗā bija minēti PBLA, ALA un LNAK Kultūras un izglītības darbinieku semināra (26. un 27. martā) atzinumi un lēmumi. Izglītības nozares vadītāja I. Salnāja ziņoja par Kanadas valdības atbalstīto (\$ 250.000.-) 3 gadīgo projektu, kuŗa ietvaros 8 skolotāji 1. jūnijā dosies uz Latviju un tikpat uz Lietuvu un Igauniju, lai strādātu ar turienes skolotājiem. Edv. Kalviņš ziņoja par LNAK Nākotnes semināru, ko ar valdības atbalstu rīkos laikā no 21.-23. septembrim Toronto, un par 10. latvieŗu dziesmu svētkiem Kanadā, kas notiks 1996. gadā Toronto. Pēteris Brauns paziņoja, ka 21. Baltieŗu vakaras Otavā notiks 26. aprīlī. Otavas un Bafalo universitāŗu kopprojektam, kuŗā Biznesa skola Latvijā saņem atbalstu maŗistra grāda apgūŗšanai, atbalsts esot gaidāms vēl vismaz 4 gadus. J. Meŗaks ziņoja, ka Brīvības fondā Kanadā 389 dalībnieki. Klāt nākuŗi 25 (8 no Venecuēlas). 1994. gada sākumā saņemts testamentārs novēlējums no nel. māc. Kornēlija Avotiņa \$ 99,312.24 apmēŗā.

Sesijas vadība bija aizkavējusies ar aicinājumu LL-KL palīdzības akcijas vad. māc. A. Celmam, par ko viņš, kā pats teica, bija drusku dusmīgs. Pavisam kopā nosūtīti 14,000 saiņi (no tiem 3,968 palīdzībai, kuŗi izmaksājuŗi \$ 44,342, bet ienākuŗi \$ 19,814, prasot piemaksu - \$ 24,502, kas bijuŗi jāņem no peļņas) Uz nosūtīšanu gaida daŗādi medicīniski un citi priekŗmeti turpat miljona dolāru vērtībā, bet tam pagaidām neesot

līdzekļi. Lūdza palīdzēt un neievieš politikas palīdzības darbā. Teica sevišķu pateicību V. Tikiņam, V. Plūdonam, I. Kaps kungam ar kundzi un citiem palīgiem. Aizrādīja, ka neesot naudas sludinājumiem. Sesijas dalībnieki atziniīgi novērtēja šo milzīgo darbu.

Plašs bija revīzijas komisijas ziņojums, ar ko iepazīstināja pr-dis H. Jansons. - 1. Vēl neizlietota daļa no Toronto pilsētas pirms vairāk gadiem atvēlētiem līdzekļiem (\$ 25,000 no 35,000). Būtu jālieto. 2. 18. nov. rīcības komitejas kase labā kārtībā, uzrādot \$ 3,974.29 atlikumu. 3. LL-LK palīdzības akcijas grāmatas kārtībā. Liels tālcinieku darbs, kas pelna lielāko atziniību. 4. LRDF kases dokumenti neesot vienkopus. Ieteica fondam neizsniegt izmaksas bez norēķiniem. 5. Brīvības fonda kase labā kārtībā. Paldies M. Matisai. 6. LNAK bibliotēka likvidēta - puse nosūtīta uz Latviju, puse nodota pensionāru apvienībai. 7. Izglītības nozares Apgāda kase kārtībā. Krājumā mācības līdzekļi par \$ 1,018. 8. LNAK kase vislabākā kārtībā. Jūtamu robu radījis fakts, ka nav notikusi gadskārtējā ziedojumu vākšanas akcija, kas tiek izvesta 1994. g. sākumā. 18. novembra bankets devis \$ 3,800 izrūķumu. Izteica pateicību kasierim Br. Logiņam. 9. LNAK valde izpildījusi visas iepriekšējā sesijas pieņemtās rezolūcijas un 50% no ieteikumiem. Tai pienākas pateicība par paveikto darbu.

Rezolūciju komisijā ievēlēja I. Viksnu, kas uzņemas tās vadību (48 b.), I. Jenti (40 b.) un M. Lorbergu (31 b.). Tai darba netrūka. Jo noteiktā laikā ienāca 18 rezolūcijas un ieteikumi.

Debates pie ziņojumiem bija plašas, bieži neiecietīgas. Bija jūtams, ka izveidojusies ipaša sesijas dalībnieku grupa, kas vērsa asu uzbrukumu sakarā ar aizvadītām Saeimas vēlēšanām valdes pr-dim V. Zariņam. Tika lietoti pat tādi vārdi, kā Kangars, nodevējs un kriminālists, pret ko publiski protestēja šo rindu autors. V. Zariņam pārmeta arī sadarbību ar komunistiem. Visu to Zariņš atspēkoja ieturēti un korekti. Politisko situāciju Latvijā atzina par sarežģītu un grūtu. Domāja, ka Latvijā nav grupu, kurā nevarētu atrast komunistu partijas biedrus, pat Māra Trapāne to nenoliedzot. Sesija te ļāva izteikties arī ministram M. Gailim: kas isos vārdos pastāstīja par sevi - izmācījies inženieru zinības, dienējis armijā, kā elektroinženieris aicināts uzņemties atbildīgu darbu, ko varējis dabūt tikai ar partijas karti kabatā. Ilgi apsvēris, ko darīt, bet tad apzinoties, ka posteni varētu aizņemt krievus un pēc tam savos apakšniekos nozīmēt citus krievus, piedāvājumu pieņēmis. Tajā laikā ar politiku neesot nodarbojies. Kad 1989. gadā Godmanis aicinājis politiskā darbā, no komunistu partijas izstājies. Karte vēl visu nepasakot un pēc 50 gadiem apspiestībā lielākajai daļai latviešu Latvijā asinis esot "tas mazais bolševiks".

V. Plūdons domāja, ka nepietiekot ar valdes sēdi ik pa 2 mēnešiem, vajadzētu vismaz reizi mēnesī, tad neskauņas valdes locekļu starpā izpalikšot. V. Zariņš atvainojās E. Miniātei.

M. Svilāns (Otava) sūdzējās par mācības līdzekļu trūkumu latviešu skolām. Bija arī jautājums par to, kad skolas saņemšot līdzekļu atvēlējumus. T. Kronbergs atbildēja - tiklīdz būs noslēgusies Kultūras un Izglītības fonda ziedojumu vākšanas akcija. E. Pelēns, Vankuvera, vēlējās labāku informācijas plūsmu.

Neizbēgams bija jautājums par Kultūras dienām. Kultūras nozares vadītājs M. Štauers norādīja, ka tās būtu rīkojamas ap 18. novembri un ka katra kulturālā organizācija varētu piedalīties savā centrā to sarīkošanā. Uz attālākiem centriem, ja vien iespējams un ja būs vēlēšanas, sūtīs piemērotus materiālus vai lektoros. Nebūtu viss organizējams no centra. Katra centra kultūras sarīkojums šajā laikā var ieslēgties kopējās Kultūras dienās, par to ziņojot Kultūras nozarei.

Ierosināto LNAK statūtu maiņu, pēc kuŗas katram valdes locekļa postenim kandidātus uzstādītu un ievēlētu atsevišķi, sesija nepiekrīta. Balsojumam neiegūstot 2/3 vairākumu. Lidz ar to spēkā palika līdzšinējā kārtība.

Vēlēšanu laikā sesijā piedalījās 61 padomes locekļi.

Priekšsēža amatam kandidēja - T. Kronbergs un Inta Purva. Pirmais saņēma 44 balsis, I. Purva - 16, 1 balsotājs bija atturējies. Priekšnieka amatā atkal bija nokļuvis T. Kronbergs, kas apvienību jau agrāk bija vadījis 19 gadus.

Priekšsēža vietnieka amatam kandidēja Viesturs Zariņš (38 balsis) un Elma Miniāte (23 balsis), amatu iegūstot V. Zariņam.

T. Kronbergs isā uzrunā lūdza, lai visas sabiedriskās vienības neliedzot viņam savu atbalstu. Viņaprāt, darbs esot kļuvis intensīvāks un atbildība lielāka. Politikā izņēmumi neesot kas neparasts. Solījās savus pienākumus veikt pēc labākas apziņas un savu spēju robežās. Bija delegāti, kas viņu dēvēja par Dr. LNAK.

V. Zariņš pateicās par uzticību. Šoreiz nekandidējis nevis tādēļ, ka uz viņu šauts ar lielgabaliem, bet gan citu apsvērumu dēļ. Sevišķi tādēļ, ka nav vairs varējis darīt to, kas viņam tuvāk pie sirds.

Valdei bija 12 kandidāti. No tiem 9 iekļuva jaunajā valdē:

Bruno Logins	- 45 balsis
Valdis Vāgners	- 43 balsis
Elma Miniāte	- 42 balsis
Pēteris Brauns	- 39 balsis
Edvins Kalviņš	- 33 balsis
Guntis Bērziņš	- 31 balsis
Inta Purva	- 30 balsis
māc. A. Celms	- 29 balsis
Mārtiņš Štauers	- 29 balsis

Kandidātos:

Alberts Upeslācis	- 28 balsis
Klāvs Zichmanis	- 27 balsis
Modris Lorbergs	- 22 balsis

Valde amatus sadalīja šādi:

vicepriekšsēdis financēs - Pēteris Brauns,
vicepriekšsēdis kultūrā, izgl., sabiedrībā - M. Štauers
kasieris - Bruno Logins.

sekretārs - Valdis Vāgners,
biedrzinis - Guntis Bērziņš,

valdes loc., ārējā un iekš. informācija - E. Miniāte.

valdes loc., LL LK vad. - māc. A. Celms.

valdes loc. spec. uzdev. - Edvins Kalviņš,

valdes locekle - Inta Purva.

Valdes locekļi PBLA paliek līdzšinējie - T. Kronbergs un V. Zariņš.

Revīzijas komisijā ievēlēja:

Hariju Jansonu	- 42 balsis
Jāni Bāru	- 32 balsis
Robertu Klaiši	- 27 balsis

Kandidātos - K. Kučinskis (15) un J. Lūsis (14).

Vēlēšanas sevišķas problēmas nerādīja un tās notika daudz raitāk kā iepriekšējos gados, pateicoties veiksmīgai balsu skaitītāju darbībai. Interesanti atzīmēt, ka Kanadas Apvienotā Saraksta iniciatori valdes vēlēšanās atklāti izgāja ar savu rakstisku sarakstu, kuŗā katram amatam bija savs kandidāts, par kuŗu bija isas ziņas. Tas 23. aprīļa pusdienas laikā bija uz galda katram padomes loceklim. Kādai speciāli neapzīmētai spiediena grupai bija savas zīmītes, kas bija izdalītas slepeni izmeklētiem padomes locekļiem un kas norādīja par kādām personām var balsot. Šajās lapiņās bija padomes locekļi, kas pat vēlēšanās nekandidēja. 4 kandidātus nominēja sesija.

Dažiem šķita, ka šāda pieeja saskaldījusi balsis un radījusi asumus. Šķiet, ka ar dažādu grupu izteiktu nostāju mums arvien vairāk būs jāreķinājas. Lidz ar to kandidātiem būs nevis jāpierāda savas spējas, bet arī politiski pareizā stāja, pareizu vārdu lietāšana un jāuzmanās, kā izteikties, lai nenonāktu vokālas un labi organizētas spiediena grupas nežēlastībā. Tas katram, kas nākotnē gribēs kandidēt, jāpatur prātā. Nav viegli panest un nokratīt kangara, kriminālista un komunistu atbalstītāja zīmi, kaut arī tā nav pelnīta. Tas lai neattur kandidēt un uzņemties kopējo sabiedrisko darbu.

23. aprīļa sesijas aprises skumdināja, jo rādīja cik nesagatavoti esam, un arī to, ka mūsu politiķi no Latvijas nemaz tik nespējīgi nav. Viņu stāja un attiecības savā un mūsu starpā bija daudz taktiskākās un diplomātiskākas kā mūsējās.

24. aprīlī pārrunu degpunktā bija turpmākā LNAK darbība - Kanadas apjomā; ar Latviju un PBLA ietvaros.

Pārrunas Kanadas apjomā ievadīja M. Štauers ar isreferātu, kurā apskatīja pareizējo situāciju - sabiedrības novecošanos, līdzekļu vajadzību, darbinieku trūkumu un t. t., un nāca ar vairākiem ieteikumiem pārrunu iesākumam un tālākai risināšanai. To vidū vislielāko atsaucību ieguva divi. 1) ka mums jāizvērtē mūsu sabiedrības vērtība (inventūra), gan materiālā, gan cilvēku un 2) jāvelta sevišķa uzmanība ekonomiskiem jautājumiem.

V. Liepiņš atzina, ka jarevidē arī mērķi, jāaktivizē darbība pie Kanadas valdības, jāmeklē jauni mērķi - bez šādas izvērtes mūsu sabiedrība sabruks ātrāk, kā to varam atļauties. Tam piekrita v. Zariņš - jāveido Kanadas latviešu balss, latviešu balss Latvijā un jāveicina sabiedriskā dzīve Kanadā. Jautājums, ko mēs varētu atļauties. Būtu jāpanāk kapitāla optimāla izmantošana. Tā, piemēram, pārdodot Latviešu namu, līdzekļus pa trešdaļai varētu sadalīt akcionāriem, Latvijai un darbībai šeit, it sevišķi skolām, kas atrodas kritiskā stāvoklī. G. Liepiņš aprādīja, ka mūsu īpašumi drīz varētu kļūt pilis ar tukšām sienām. Toronto centrs iepriekšējā gadā operatīvi zaudējis \$ 40,000, pamatskola Valodiņa - \$ 10,000 un būšot vēl citi kandidāti. Domāja, ka nepieciešama darba racionalizācija. M. Svilāns jautāja, kāpēc darba slodze skolās jānes tikai bērnu vecākiem. Nepieciešams sabiedrības atbalsts, ja tā vēlas pastāvēt kā latviska vide. E. Kalviņš piemetināja, ka tādēļ LNAK rīkojot rudenī savu Nākotnes semināru.

T. Kronbergs - jāsāk apzināties, ka nākamajos 10 gados jāreķinājas ar sašaurināšanos, tādēļ -

1. jāpanāk sarikojumu koordinācija,
2. jāapvieno draudžu vasaras nometnes,
3. Toronto jāapvieno visas skolas vienā,
4. Toronto, droši vien, vairs nebūšot vis 3 īpašumi,
5. nedz 3 draudzes,
6. iespējams, ka būs jāsamazina valdes loc. skaits,
7. jāpagarina padomes vēlēšanu termiņš (?).

E. Miniāte lūdza sūtīt LNAK Darbības pārskatu grāmatas mazājiem centriem, arī Misiņa bibliotēkai Latvijā. Pieminēja kādu vēstuli, ko saņēmusi no Vinipegas. Tajā vaicāts, kā iesniegt atbalsta vajadzības Latvijai un kādas provinces premjēra biedram un Manitobas "Chamber of Commerce".

M. Svilāns vēlējās latviešu apvienošanu, komunikācijas tīkla izveidošanu, izmantojot "free net", elektronisko pastu, fakšus. Jāizveido noturēšanās mehānisms. Jautāja, cik tālu LNAK gatava iet. Jāapzin, kādi apstākļi šķēļ, kādi ne. Jāšķirjo politika no politikas. Varbūt Latvijas valdībai varētu interesēt mūsu īpašumi šeit. Domāja, ka īpaši atbalstīt šejienes politiskās partijas varbūt būtu nevietā, kā uz to mudināja G. Liepiņš, bet gan jāturpinot tās informēt.

Ingrīda Viksna piebilda, ka sarikojumu koordināciju neesot izdevies atrisināt 30 gadus. "Vai tas tagad izdosies?" viņa jautāja.

Ja iepriekšējā sesijā, 1993. gada pavasarī, šajā pārrunu ievirzē nebija neviena jautājuma un nekādas pārrunas, šoreiz tā izvērtās par spraigāko notikumu visā sesijas gaitā, iemetot savu gaismas staru, kas apgaismoja mūsu rūpes par sabiedrības nākotni. Nebija pārmetumu, nebija uztraukumu. tikai lietišķa pieeja un vēlme risināt mūsu sabiedrības vajadzības. Radās vairāki ieteikumi, kurus apskatīja atsevišķi.

Mandātu komitejā ievēlēja Imantu Jenti, Silviju Vanku un E. Broderu.

Pārrunas par sadarbību ar Latviju un PBLA ievadīja T. Kronberga isreferāts, kurā viņš pieskārs jaunajiem politiskajiem apstākļiem Latvijā un PBLA darbība jomā, saredzēdams lielāku pārmaiņu vajadzību.

Viņu papildināja Vaira Paegle, PBLA priekšniece, vispirms apsveicot jauno valdi un pateicoties par iespēju piedalīties. PBLA darbība kopš šā gada janvāra bijusi intensīva, organizēta un aktīva. Darbojās 3 komitejas - budžeta, piešķirumu (piešķirami \$ 100,000) un informācijas. PBLA centīsies ieturēt politisku neatkarību un strādā pie interešu konfliktu novēršanas. Jāveido apaļā galda sarunas par nākotnes sabiedrisko dzīvi. Atsākts darbs ar Baltiešu federāciju. PBLA seko politiskai attīstībai ārzemēs. Vašingtonā veidojoties Austumeiropas koalīcija. Starptautiskā migrantu organizācija piedāvā uzņemt krievu emigrantus no Latvijas. Centīsies ietekmēt likumdošanu Latvijā. Reizi mēnesī birojā Rīgā pulcējoties ārzemju Saeimas deputāti. PBLA stāv par dubultpavalstniecību un kritiski novērtē Latvijas valdības rīcību. Pastāvot politiskas atšķirības. Vajadzīgas analīzes pirms sprieduma. PBLA ir vienreizēja iespēja visu skatīt globāli. Tā esot stabila organizācija.

ALA valdes pr-dis I. Rupners norādīja, ka ALA nav bezpartejiska. Tā atbalstot centriskus spēkus, kas varētu gūt rezultātus, bet nevarot atbalstīt Saskaņu. Tā solidarizējas ar PBLA. Prezidenta fonds esot bistams un nevajadzīgs. Neesot vajadzības pildīt valdības robus.

J. Mežaks domāja, ka apstākļiem mainoties, jāmainās mums pašiem. Lai apgūtu brīvības ideju, jāsāk ar skolām un izglītību. Tādēļ veidojas projekts 1 mācību grāmatas izdošanai 1 klasei, kuram savu piekrišanu devis arī ministrs J. Vaivads. Te pārrunas ieslīdēja kuteļīgajā valodas jautājumā.

Arī pēc šīm pārrunām bija rezolūcijas. Abi ASV ciemiņi bija savu uzdevumu lietas kursā, nelokāmi taisni un pārliecināti par savu nostāju.

Budžeta projekts 1994. gadam bija sastādīts, vadoties no 1993. gada budžeta izpildījuma, sabalansēts \$ 90,000 apmērā ienākumos un izdevumos (iepriekšējā gadā \$ 120,000). To pieņēma negrozītā veidā.

(LNAK kases un pārējos saimnieciskos pārskatus, kā arī rezolūcijas un ieteikumus sniegsim nākamajā MLB Ziņotāja numurā. - Red.)

Sapulces vadība aicināja Saeimas deputātu Pētersonu izteikt savus iespaidus. Viņš bija sajutis kritiku Tēvzemei un Brīvībai. Un tā tam esot jābūt, viņš atzina. Nacionālisms esot kā radārs, kas rādot, kā varam cīnīties. Latvijā notiekot spēku pārgrupēšanās, un tā arī šeit, pie mums. Esot nepienemama neitralitāte. Cīņas vadlīnija esot asinis. Tauta Latvijā patlaban esot ļoti neapmierināta. PBLA esot jāpalīdz tā vienot. Gaidot informāciju arī angļu valodā. Bijušie legionāri un partizāņi uzskatāmi kā brīvības cīnītāji.

Viņam siltu paldies kā senam cīņu biedram teica V. Tikiņš.

Par Latvijas monētu pārdošanas akciju ziņoja K. Zichmanis. Peļņa nonākot LNAK kasē.

A. Dreimanis ierosināja iesaistīt tos, kas līdz šim bijuši norakstīti zaudējumos.

Edv. Kalviņš mudināja iesaistīties tirdznieciskos darījumos Latvijā, viņam pievienojās Evija Golde, kas pastāstīja par jaunu organizāciju - Kanadas latviešu tirdzniecības palātu, kurā sastāv arī LNAK.

Ieva Martina, latviešu centra valdes pr-ce, ziņoja, ka iznācis Toronto Centrā un aicināja katru padomes locekli ar šo izdevumu iepazīties.

24. aprīļa pēcpusdienu paņēma rezolūciju un ieteikumu iztirzāšana, pieņemšana vai noraidīšana. Šis process izraisīja plašākas pārrunas un vienu otru redzamu domstarpību. To izdevās paveikt paredzētā laikā, dodot vēl iespēju notikt LNAK Kultūras un Izglītības fonda gada sapulcei LNAK LRDF (Latvian Relief and Development Fund) gada sapulce notika pēc 23. aprīļa sesijas darba kārtas (par abām šīm sapulcēm ziņojumu lasīsiet nākamajā MLB Ziņotāja numurā. - Red.)

LNAK 16. padomes darbs ar to sasniedzis pusceļu. Tās mūža otra puse (nākamie 2 gadi) atnesīs vienu otru negaidītu pārmaiņu. Būsim tām sagatavoti.

M. Štauers

**SVEŠVALODU NODAĻA/OTHER LANGUAGES
SECTION**

The Embassy of Latvia, 4325 17th St. NW, Washington, D. C., U. S. A. ☎202-726-8213, has released the following:

**U.S. GOVERNMENT STATEMENTS
CONCERNING THE LATVIAN-RUSSIAN TROOP
WITHDRAWAL AGREEMENTS**

Washington - President Clinton congratulated Latvian President Guntis Ulmanis and Russian President Boris Yeltsin April 30 for their agreement on Russian troop withdrawal from Latvia by August 31, 1994.

Following is the text of the statement issued by the Office of the Press Secretary of the White House:

"I applaud today's agreement signed by Latvian President Guntis Ulmanis and Russian President Boris Yeltsin that will lead to the withdrawal of Russian military forces from the territory of the Republic of Latvia by August 31, 1994. I have contacted both leaders to offer my personal congratulations for their vision and statesmanship in concluding this historic accord.

Since the early days of this administration, among my highest foreign policy priorities has been promoting agreement on an orderly withdrawal of Russian forces from the Baltic countries. I discussed this frequently with President Yeltsin and President Ulmanis. The United States has played an active role with both parties during the course of

the Latvian-Russian negotiations. I believe that our engagement with both sides, along with the support provided by other countries, in particular Sweden, has played a constructive role in bringing this agreement to a successful conclusion.

Over the course of their negotiations, both the Latvian and Russian governments displayed a pragmatic approach to resolving their differences. The understanding the this document embodies, including the continued operation of the radar installation at Skrunda as a civilian facility, are testimony to the determination of both sides to conclude an agreement that responds to Russian concerns while affirming Latvia's full and unrestricted sovereignty and promoting its integration into the world community.

The agreement between Latvia and Russia opens the door to a more normal relationship between the two countries. It constitutes an important contribution to overall stability in the Baltic region and to European security as a whole. I hope the this agreement also will help stimulate a speedy conclusion of the troop withdrawal negotiations between Estonia and Russia."

US Department of State spokesman on Latvian-Russian troop withdrawal agreement:

"We are delighted that on April 30 Latvian President Guntis Ulmanis and Russian President Boris Yeltsin signed an agreement in Moscow on the withdrawal of Russian troops from Latvia by August 31, 1994. We

Helping immigrants to integrate:

«A MORAL CONTRACT FOR TWO PARTIES ON A VOLUNTARY BASIS»

Raymonde Folco

Recent statements on the idea of an obligatory contract between Quebec and its immigrants have got many ethnocultural communities in Quebec worried. This has brought Raymonde Folco, Chair of the Cultural Communities Council, to issue a press statement to try to clear away some of these apprehensions.

Ms Folco pointed out that «there is already a moral contract between Quebec and its immigrants. Such a contract, she said, describes Quebec as a French-speaking, democratic and pluralistic society, and immigrants have to accept these values. But, she added, formal legislation, which would make this contract coercive, would simply go against immigrants fundamental rights and freedoms and as

a result, make integration more difficult, not easier.»

The Chair of the Council went on to ask all who chose to take part in the debate to show a measure of understanding when discussing integration. Ms Folco pointed out that integration is «a difficult and long process which no legislation, no matter how detailed, will ever control completely. In any case, said Ms Folco, even if such a law were possible, it would interfere with the rights and freedoms of those who have immigrated to Quebec.»

When asked directly if her position was a condemnation of the policy adopted by the Action Democratique Party of Jean Allaire, Folco replied, «We are not here to criticize anyone. Our role is simply to inform people and make sure the issue is cleared up. In fact, a closer look at that party's platform shows that we agree on more points than we disagree.»

Ms Folco made the point that the great majority of members of the ethnocultural groups are more than willing to integrate into Quebec society. She hoped that good will would continue to prevail on both sides to ensure the harmonious integration of immigrants into our society.

applauded both the Latvian and Russian Government for taking a constructive, pragmatic approach to resolving their differences. We look forward to agreements implemented smoothly.

The U. S. actively promoted the withdrawal of all Russian forces from the Baltics. It is our hope that the Russian-Latvian agreement will pave the way for an agreement soon between Estonia and Latvia.

President Clinton and Secretary Christopher were personally engaged in contributing to an early resolution of the troop withdrawal issues.

In order to promote the troop withdrawal talks, the U. S. last year also established a 160 million program for the construction of housing for demobilizing Russian officers returning from the Baltics and elsewhere. Under this program, housing vouchers will also be made available for immediate use by retired Russian officers who want to depart Latvia and Estonia to resettle in Russia.

A key breakthrough in the negotiations was President Clinton's suggested compromise for the continued operation and subsequent dismantlement of the Skrunda radar facility, which provided the basis for the draft agreements that were initialed on March 15.

The United States has also committed \$ 2 million to assist with the prompt dismantlement of the large phased-array radar at Skrunda. Sweden already has committed \$ 1 million in the international effort for the same purpose.

We believe the signing of the agreement is a major contribution to regional stability and harmony and also a successful example of a concentrated effort both by individual states and by the CSCE to help bring a difficult issue to a satisfactory resolution.

These statements clearly indicate the pressures which the super powers have applied to The Republic of Latvia.

No doubt the debate about these signings will be harsh and emotional. Particularly because some of the agreements take effect immediately.

The agreements must be ratified by the Russian and Latvian parliaments. It is not clear how soon this will be done but it appears that passage in the Latvian Saeima may be secured relatively easily.

Time will tell.

Your comments on the matter are most welcome.

Ed.

SAEIMA NESTEIGSIES RATIFICĒT PARAKSTĪTOS LĪGUMUS

Lielākā daļa Saeimas frakciju atzinīgi vērtē sestdien, 30. aprīlī, Maskavā notikušo Krievijas un Latvijas līgumu parakstīšanu, taču uzskata, ka Saeimai nebūtu jāsteidzas ar līgumu ratifikāciju, jo vairāki nolīgumu punkti jau stājas spēkā no parakstīšanas brīža. Latvijas parlamentam jānogaida, kāda būs Krievijas Valsts domes reakcija, un tikai tad jāķerš pie līgumu ratifikācijas, tādēļ iespējams, ka līgumi Saeimā netiks ratificēti pavasara sesijas laikā līdz Jāņiem.

Savukārt, frakcijas *Tēvzemei un Brīvībai* pārstāvji preses konferencē līgumu parakstīšanu vērtēja negatīvi un atzīmēja, ka nav atmetuši domu līgumu ratificēšanas gadījumā prasīt Saeimas atļaušanu, taču vispirms jākonsultējas ar Latvijas nacionālo spēku apvienības dalīborganizācijām. LNNK frakcija vēl iepazīsies ar četru līgumu un papildprotokola tekstu, jo šādu dokumentu krājumu frakcija nav redzējusi, taču domājams, ka tas nemainīs LNNK negatīvo nostāju pret šiem līgumiem, *Dienai* teica

LNNK pārstāvis Aristīds Lambergs. Viņš arī paredzēja, ka Latvijas parlamentā ratifikācija nemaz nenotikšot, jo Krievija diez vai ratificēs šos līgumus, tādēļ arī Latvijas valdībai nebūs nepieciešama līgumu ratificēšana, jo daudzi nolīgumu punkti jau stājas spēkā no parakstīšanas brīža.

Latvijas ceļa frakcijas priekšsēdētājs Andrejs Pantelējevs *Dienai* teica, ka pirms līgumu ratificēšanas būtu jātiekas abu valstu parlamentu Ārlietu komisijām un jāsaskaņo rīcība, tādēļ Latvijas pusei nebūtu jāsteidzas ar līgumu ratificēšanu. Latvijai līgumi būtu jāratificē vienlaikus vai arī pēc to ratificēšanas Krievijas Valsts domē. Tā kā armiju izved Krievija, svarīgi, lai viņi ratificētu šo līgumu. Līguma ratificēšana Saeimā saskaņā ar likumu varētu ilgt aptuveni mēnesi, ja tā tiks sāta tūlīt.

Saskaņā Latvijai uzskata, ka liels panākums, parakstot līgumus, ir labvēlības status iegūšana tirdzniecībai ar Krieviju, kā arī tas, ka līgums radīs zināmu stabilitāti Latvijas nelatviešu iedzīvotāju daļā, *Dienai* teica frakcijas vadītājs Edvins Kide. Viņš paredzēja, ka Saeima būtu spējīga ratificēt šos līgumus, taču lietderīgi būtu nogaidīt Krievijas reakciju.

Līdztiesības deputāti Nikolajs Krasohins un Martijans Bekasovs *Dienai* teica, ka atbalsta līgumu parakstīšanu un ratificēšanu, jo pašlaik ļoti svarīgi ir saglabāt valsti politisku stabilitāti.

Rīgā, 2. maijs
Sanita Upleja,
DIENAS chronika

AIZSAULES CEĻOS

KRIŠJĀNIS OZOLIŅŠ

Krišjānis Ozoliņš savu dzīvi iesāka 1891. gada 16. jūnijā, kalpa ģimenē, Ceraukstes pagasta Turķu mājās.

Jau agrā bērnībā Krišjānis palika bārenis un uzauga pie krustmātes un krusttēva. Kad Krišjāņa tēvs, kuŗa veselība bija bojāta cara zaldāta laikos, bija tuvu pēdējai stundai, viņš teica dēlam savu vēlēšanos: "Es gribu, ka tu tiec ārā no nabadzības, ka tu pacelies augstāk un ka tu tiktu vaļā no kara briesmām."

Tēva beidzamā vēlēšanās bija Krišjāņa dzīves vadlīnija. Cinoties ar nabadzību, Krišjānis izmācījās par skolotāju un iepazinās ar Annu Ernestīnu Baltgalvis. Apdāvināta mūzikā un dzejā, viņa atzina Krišjāņa centību. 1915. gadā viņi apprecējās un ģimenē ieradās dēls Valdiņš.

Drīz pēc tam Krišjāni iesauca cara armijā. Kā cara zaldāts viņš izstaigāja Besarābiju, Baltkrieviju, Rumāniju un Ukrainu. 1917. gadā viņš mācījās Cara Nikolaja kara skolā Kijevā. Bolševikiem uzvarot, viņš aizbēga atpakaļ uz dzimteni. Dzimtenē pievienojās Jelgavas kājnieku pulkam, un no tā viņu aizsūtīja uz jaundibināto Liepājas kara skolu. 1919. gada oktobrī jaunais kadets pārliecināts cīnījās pret bermontiešiem pie Daugavas tiltiem Rīgā. Kaujā Krišjāni ievainoja labā plecā. Karš beidzās, un Krišjānis raksta: "Kad no manas zemes ienaidnieks ir izdzīts, negribu vairs šauteni redzēt, negribu vairs būt arī karavīrs." Karš bija dragājis Krišjāņa ideālus.

Nesavtīgi strādājot, ceļot jauno valsti, jaunais skolotājs zaudēja savu pirmdzimto dēlu Valdiņu. Neaprašāmas sāpēs Krišjānis nepadevās. Viņš palīdzēja Annai, savai saulstarītei, iegūt skolotājas izglītību. Abi strādāja Skaistas valsts pamatskolā Latgalē, audzēja trīs bērnus un ar savām rokām uzbūvēja trīsstāvu namu Rīgā.

1939. gadā, dažas nedēļas pirms II pasaules kara iesākšanās, Krišjānis glāba savu ģimeni no kara briesmām un aizbrauca uz Brazīliju, kur pavadīja 10 gadus.

Ar lielu neatlaidību Ozoliņi strādāja pie sava aušanas uzņēmuma.

Kr. Ozoliņš atrada Brazīliju ģimenei nepiemērotu. 1949. pārcēlās uz dzīvi Kanadā. Bija tad jau gados, bet tomēr visur pieliek savu padomu un roku. Viņš darbojas savu laiku Montrealas latviešu biedrībā un Montrealas latviešu nama fondā. Sākuma gadi Kanadā bija grūti. Krišjānis nepadevās un izmantoja visas iespējas. Viņš mazgāja traukus "Kit Kat" restorānā, strādāja uz būvēm, raka pamatus un nagloja jumtus. Beidzot atrada pastāvīgu darbu "Montreal Life" kā pasta ierēdnis. Tuvu 80 gadiem, Krišjānis aizgāja pensijā. Ziemas viņš ar Saulstarīti pavadīja savā mājā Fort Lauderdale, audzināja abakates, apelsīnus, banānus un citus tropiskus augļus. Vasaras viņš pavadīja Kanadā, kopa savu Tērvetes kalnu un sēja mazdēlu salasītās zīles, deva dēstus tērvētiem, kas dēstīja ozolu alejas Tērvetē, pie Sarkanās upes, Kvebekā..

90 gadu vecumā Krišjāni pemeklēja šausmīga slimība, kas atņēma tagadnes atmiņu. 98 gadu vecumā viņš zaudēja iemīloto Saulstarīti, kas bija jau 101. dzīves gadā. Savus beidzamos 3 gadus viņš pavadīja Montreal Extended Care namā. Tur ar savu galanto uzvešanos viņš palika visa personāla "milulis" (Darling).

Krišjānis nekad nesamierinājās ar veselības ierobežojumiem un turpināja cīnīties, paturot gaišu skatu un loģisku domāšanu līdz pēdējam elpas vilcienam.

1994. gada 30. martā, mīļu roku noglāstīts un jauku vārdu pavadīts, Krišjānis aizvēra acis savā 103. dzīves gadā.

1994. gada 6. aprīlī bērni ar ģimenēm izvadīja mūžībā savu tētiņu.

Lai vinam ar Saulstarīti jauka pastaiga Debesdārzā!

G. Hūns

PATEICĪBA

Mēs pateicamies Montrealas latviešu saimei, kas piedalījās

Krišjāņa Ozoliņa

mūsu tētiņa, vectētiņa un vecvectētiņa izvadīšanā šī gada 6. aprīlī. Sirsnīgs paldies par ziediem un izjustiem vārdiem līdzjūtības kartiņās.

Jūsu līdzdalība patiešām mūs mierināja. Paldies!

Ozoliņa un Hūna ģimenes

Mūžībā aizgājusi mūsu miļā

NATĀLIJA LEONTĪNE DREIJERIS
dzim. Bandenieks

Dzimusi 1913. g. 12. augustā, Rīgā
Mirusi 1994. g. 31. martā, Montrealā,
Kanadā

Viņu miļā piemiņā paturēs

vīrs Kārlis, meitas Velta un Inta
mazmeitas Larisa un Kristina
znots Andris
māsa Alida ar ģimeni un
radi ASV, Latvijā un Austrālijā

Mierā tavas čaklās rokas
Klusē tava miļā sirds

Dieva mierā aizgājis mūsu miļais, gādīgais tētiņš

skolotājs

KRIŠJĀNIS OZOLIŅŠ

Dzimis 1891. g. 16. jūnijā, Ceraukstes pa-
gasta Turķu mājās, Latvijā
Miris 1994. gada 30. martā, Montrealā

Mūžīgi tu skani

Dziesma brinišķā.

Pacel augšup mani -

Zvaigžņu mirdzumā!

(Anna Ernestine Ozolina)

Sērojot piemin

Laimona Ozoliņa un

Ausmas Hūns ģimenes

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies mācītājam G. Hūna kungam par izjustiem atvadu vārdiem un ērģelniekam Andrejam Vitolam par sēru mūziku mūsu miļās

NATĀLIJAS DREIJERIS

izvadīšanā, kā arī visiem, kas mūs mierināja mūsu grūtajos brīžos. Miļš paldies par ziediem, rakstiskiem līdzjūtības apliecinājumiem un par ziedojumiem "Daugavas Vanagu" labdarības mērķiem Latvijā un arī Cancer Research Society. Paldies visiem, kas palīdzēja mums sagatavot bērnu mielastu.

Sirsnībā un pateicībā

Kārlis Dreijeris ar ģimeni.

Aizsaules ceļotāju pulkiem pievienojies

agrākais Montrealas Latviešu Biedrības priekšnieks

KRIŠJĀNIS OZOLIŅŠ

Dzimis 1891. gada 16. jūnijā,
Ceraukstes pagasta Turķu
mājās, Latvijā
Miris 1994. gada 30. martā
Montrealā

Dusī, Dieva mierā dusī!

Viņu piemin

Montrealas Latviešu Biedrība

MONTREALAS LATVIEŠU SKOLAS

IZLAIDUMS

un

1993./94. mācības gada noslēgums

1994. gada 14. maijā, plkst. 10:00,
Montrealas latviešu sabiedriskā centrā,
3955 Provost ielā, Lašīnā

- Skolēnu priekšnesumi.
- Lūdzam ņemt līdzi groziņus!

Apmeklēt aicina

MONTREALAS LATVIEŠU SKOLA

Šī MLB Ziņotāja numura iznākšana dažādu tehnisku un citu apstākļu dēļ aizkavējusies par veselu nedēļu. Izdalām to lasītājiem uz rokas pensionāru saietā 12. maijā, bet pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā tikai 13. maijā. Ir iespējams, ka to pašu iemeslu dēļ tikpat daudz aizkavēsies arī jū n i j a numurs. Tādēļ lūdzam rūpīgi iepazīties ar Sabiedriskās dzīves laikrādi, lai uzzinātu par nākamajiem notikumiem mūsu sabiedriskajā dzīvē.

Redakcija

PLKV. KALPAKA UN LEĢIONA ATCERE

DV Montrealas nod. plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona atceres vakars notika 5. martā, Centra kamina zālē. Tas bija pulcinājis 60 atceres dalībnieku. Sarīkojumu vadīja Viesturs Hūns. To atklāja nod. valdes pr-dis Br. Innus. Svētbrīdi māc. G. Hūns izcēla plkv. Kalpaka darbu, viņa priekšzīmi un kara-vira stāju jaunās Latvijas armijas tapšanā un Latviešu leģiona nozīmi un upurus II pasaules karā.

Dzīli izprastu, faktiem un secinājumiem pamatotu referātu par plkv. O. kalpaku lasīja I. Steprāns (Skatiet MLB Ziņotāja Nr. 4/541., 4.-6. lpp. - Red.). I. Steprāna referāts bija labi sagatavots, dzīli pārdomāts, lietišķs un papildināts ar daudz nezināmiem faktiem. Pēc tā sekoja kopīgi dziedāta mūsu valsts himna.

Ērika Vītiņa, V. Paegle un I. Skrastīņš lasīja mūsu dzejnieku darbu kopojumu.

Otrā daļa sākās ar "Še kopā mēs biedri". Vakara dalībnieki kavējās atmiņās un pārdomās pie glāzes vīna un vana-džu sarūpētiem svētku galdiem. Pie bāra sekmīgi darbojās Leonīds Dēdelis ar savu dzīves biedri.

Skrastiņu Indulis

APRĪĻA JOKS 1994. GADĀ

Montrealā populārais gadskārtējais Aprīļa Joka sarīkojums šogad notika 9. datumā. Labi, ka tā, jo mūsu gara, bargā ziema vēl līdz aprīļa sākuma dienām mūs piemeklēja ar puteņiem. Tas, protams, nemaz neveicina pavasara sajūtu un vēlēšanos pasmieties. Devītā diena bija jauka, un cilvēku sanāca diezgan, ņemot vērā, ka mūsu sarīkojumu apmeklētāju skaits mainās tikai vienā virzienā - uz zemāko ciparu pusi.

Zāle bija gaumīgi un piemēroti dekorēta ar ķipariem, kā jau jautrā vakarā pieklājas. Jāsaka gan, ka Ludis Kalniņš jau ilgus gadus gādā par to, lai mūsu centra telpas būtu skaisti pušķotas cilvēkiem par prieku.

Vāzītēs pūpoliņiem blakus cēli stāvēja sarkana rozīte - vasaras solījums.

Latviešu biedrības saimnieces bija gādājušas par garšīgām, pēc visiem veselības likumiem sastādītām vakariņām, kuŗas čakli izdalīja augsti izglītotie un apmācītie viesmīļi salmenēs un košos priekšautos. Viņu priekšnieks Roberts Kalniņš gan sūdzējās, ka darba trūkuma dēļ būšot spiests viņus atlaist, bet katram deva līdz rekomendācijas vēstuli, tā kā viņi noteikti atradis darbu arī citur. Roberts savu šī vakara ievadīšanas programmu katru gadu vairāk noslīpē, uzlabo un atrod ko jaunu. Viņam parēdzama droša nākotne šīnī laukā.

Inta Hūns jutās brīvi un labi vakara vadītājas un priekšnesumu daļas uzsācējas lomā. Šogad nebija pievienoti mikrofonī, bet viņas drošā balss aizskanēja līdz zāles otrajam galam, un neviens nepalika nedzirdējis. Nav nemaz tik viegli gadu pēc gada atrast tematus, par ko var viegli pačalot tādā jocīgā vakarā. Šogad Inta deva padomus, kā tikt galā ar tumšām, aukstām un garām ziemām. Iznāca, ka daudz jāēd, īpaši grēcīgie saldēdieni, un tad jāsežēžas fantazijas suņu jūgtās kamanās jeb jāsapņo pie kamina. Dažreiz pabrinos par montrealiešu cietiem prātiem. Viņi ļoti grūti iegrozāmi smaīdu un smieklu pasaulē. Ari Intas padomos klausoties, sejas nemaz neveidojās uz augšu, bet dzīlā nopietnībā sekoja viņas vārdiem. Laikam jau, tika viss labi iegaumēts un tiks pieņemts.

Kad ienāca Andris Gūtmanis ar savu dziedātāju un spēlētāju grupu un uzsāka jautro budeļu dziesmu, skatītāji sarosījās un noskaņojās uz jautrību. Andris Gūtmanis ar palīgiem - Andreju Vītolu, Jāni Mateus, Ritu Jerumani, Kristīni Ortmani-Thompson un Kristīni Gūtmani priecināja ar daudzveidīgu un plašu programmu. Dziesmas ar stabules, ģitāres, vijoles un sitamo piedalīšanos skanēja viegli un raiti. Lēnākās un izlidzinātākās vietās bija bauda ausim, cik labi viņu balsis lipa kopā. Montrealieši var būt laimīgi, ka viņu vidū tik daudz mūzikālu talantu. Tad uz ātru roku izveidot jautru, plašu priekšnesumu - tīrais nieks. Andrejam Vītolam un Jānim Mateus abiem komiķu spējas. Andrejs ļoti izteiksmīgi notēloja dzērājpuisi, kuŗš atstreipujojis pie meitu mātes precībās un, protams, negūstot nekādus panākumus, neredz citu izeju kā nabaga meitu māti sabarot ar krūķļu putru.

Nu jau skatītāji bija isti atplaukuši smaīdos un aplaudēšanā. Tā savu augstāko galotni sasniedza, kad Jānis Mateus ar diviļi ap vidu ērti izlaidās pusguļus uz klavieru vāka ar rozi rokā un stiprā falseta balsi visiem apgalvoja, ka viņš ir meitiņa kā rozīte.

Kā teātra mākslas pārstāvji iepriecināja Inese Ortmane un Edvīns Skapsts, lasot izvilkumus no Mārtiņa Ziverta lugas Minhauzena precības. Ļoti labā izteiksme un izruna sauca atmiņā sen redzētas izrādes Latvijas labajos gados un Vācijas nomētņu laikos. Tā kā mūsu skatītāju visu lielāko daļu veido "brieduma gadu" ļaudis, likās, ka tur maz bija tādu, kuŗi nebūtu bijuši pazīstami ar lugas norisi. Edv. Skapsts savos paskaidrojumos visu to būšanu labi atsvaidzināja un izskaidroja. Man tikai būtu maza piēbilde par to, ka Jakobīnei bija turpat blakus jāstāv visu laiku. Varbūt viņa varēja ierasties tikai savas lomas izpildīšanas brīžos.

Katram māksliniekam un "nopelnu bagātiem" tika pa zi-lam irisu pumpuram.

Beidzot nāca vēl kopīga padziedāšanās par upīti, ozoliņu, bitīti un zaļo lidaciņu.

Un jā - un kur tad vēl pašu dāmu ceptās kūkas, četras gabalas, un kafija, cik sirds kāro.

Vakars noritēja omulīgi, draudzīgi, pašiem savā bariņā un vietiņā.

Paldies rīkotājiem un visiem darba darītājiem par labi izdevušos sarīkojumu.

E. C.

DONŽUANA PĒDĒJĀ MĪLESTĪBA PĀRDZĪVOTA

Vienu nedēļu pēc Montrealas pensionāru gada svētkiem un vienu nedēļu pirms Daugavpils teātra viesošānās, mūs iepriecināja DV teātris no Toronto. Aktierus pazīstam labi, esam tos redzējuši dažādās lomās; labi pazīstam arī režisoru Gu-nāru Vērenieku, tāpat svešs mums nav lugas autora Zeltiņa vārds. Tāpēc pati izrāde nāk it kā "pār gadskārtu", tie ir tautas svētki.

Ari pati luga ir izteikti stilizēta, veidota pēc gadsimtu vecām formulām: varoņi maina savus vārdus, ir spiesti sapīties citās lomās. Mēs, kas esam pieraduši pie TV "operām", dažkārt gan no šādiem stilizējumiem esam atsvešinājušies - pieradināti pie citiem stilizējumiem, kuŗu samākslotību dažkārt nevaram pamanīt - bet tieši tāpēc jau dzīvais teātris mūs var ievest citā valstībā. Mēs, kas esam pieraduši pie elektroniskajām miglu bildēm, bildēm, kas noslīpētas līdz pēdējam sīkumam, jūtamies mazliet divaini, redzot, kā tiek kārtota skatuve, degtas un dzēstas gaismas. Mēs, tomēr, tiekam aizkustināti un rauti pašai spēlei līdzī, kad redzam aktieru lomās tādus pat cilvēkus, kādi esam paši. Un pār visām lietām - mēs tiekam ierauti citā valstī, kad dzirdam uz skatuves paši savu valodu.

Daugavas Vanagu teātris ir nevien veicis grūtu darbu, bet arī uzņēmies finančālu risku, jo par biļetēm nauda tam var gan ienākt, gan arī neienākt. Tāpat doties ceļā ar visām dekorācijām, kaut kā pārgulēt nakti un doties atkal tālāk nav viegli. Bet vai tad mūsu senčiem Alunāna laikos bija vieglāk? Un tiem aktieriem, kas spēlēja Donžuāna laikos? Māksla nav tikai iecere, bet darbs, pieliktās pūles. Tieši tāpēc teātra māksla, man šķiet, tādai kultūrai kā mūsējai ir tik dzīli likta pašos pamatos.

Tāpēc mēs jutām torontiešus kā patiesus viesus. Tāpēc bija prieks skatīties, kā mūsu pašu ziedu pasniedzējas zināja, ka bija jāizšķēras uz vietas, kad ziedu skaits izrādījās it kā par lielu - un kas par to, ja pašam režisoram pie ziediem tāpēc tikt nebija lemts. Viņš jau tādus mirkļa sajukumus pazīst, jo pats ir tajās mākslās darbojies ilgāku laiku.

II. G. S.

Šajā lugā sevišķi iezīmējās 4 dažādu tēlu un raksturu darbība, kas to padarīja saistošu un reizē interesantu. Skatītājiem labi lika izsmieties baņķieris Juliāns Dragarass (Dzin-tars Pupēdis) savā zaļganā mēdnieka tērpā ar mēdību bisi rokās un veiklais muižnieks Felikss (Juris Freijs) kas oieraksta savai sievai iaulības pārkāpšanas grēkus, lai iegutu

turīgās atraitnes Lombardines mantību un naudu. Ļoti veikli savu lomu tēloja arī viesnīcas Bampas īpašnieks (Voldemārs Pukats) kopspēlē ar dažādiem partneriem, gan komiskās, gan drāmatiskās situācijās. Bez Imanta Lapiņa, Donžuāna kalpa Alarmo veiksmīgās mīlestības paudēja darbības un veiklības dāmu sabiedrībā, šai lugai būtu daudz kas trūcis. Šis ielas dziedonis viegli piesavinās Donžuāna personību un viņa ieganstus. Reizē labi pierādīja sevi kā teicamu komiķi.

Paša Donžuāna lomu šoreiz tēloja Vilnis Brastiņš, kurš ar savu spēli, tiešām, pierādīja veikla, piedzīvojuša milētāja un dēkaiņa tēlu un darbību.

Tikpat labas atsauksmes var dot par 3 mīlestības alkotošām sievietēm - Julijana un Feliksa sievietēm un turīgo atraitni Lombardini (Maiju Kuzi, Viju Vari un Skaidriti Pūpēdi). Ar Donžuāna iepļaukošanu Vija Vare centās pierādīt, ka istā mīlestība var būt tikai sapnis, tālu no realitātes un iedomāts mīts, kamēr Skaidrite Pūpēde, iedomīgās un pašpārliecinātās bagātnieces lomā, ar veiklu kustību palīdzību labi pārliecināja skatītājus par T. Zeltiņa iedomātās personas raksturu.. Mums nepierastāka rakstura lomu šoreiz nācās tēlot Annai Briedei kalpones Jitas personā. Viņa to veica teicami.

Baņķiera Juliana meitas Andželikas lomu tēloja Silvija Grisliete, iezīmējot savu nevainību un reizē paužot piemitību. To pašu nevarētu teikt par viņas otrās lomas tēlojumu Sakridas personā, kurai savu uzmanību vērs piedzīvojušais Donžuāns, varētu teikt, arī savai pēdējai mīlestībai.

Visumā izrāde bija saistoša, ar veiklu un raitu darbību, kas pakuplo skatītāju saimi ne brīdi negarlaikvoja. Laikmetīgas un patīkamas dekorācijas bija gatavojis Valdis Vare. Ļoti labi savu uzdevumu bija veikušas tērpu un grima gatavotājas Ilga Freija un Anna Briede, kā arī Vija Vare. Visu labāko var teikt par skatuves apgaismotājiem Andreju Briedi, Pēteri Stivriņu, Imantu Kipsi. Paldies izrādes vadītājam - Melītai Lapiņai.

Atkārtoti jācildina režisors Gunārs Vērenieks. Varam tikai vēlēties, lai šo teātrinieku darbs un iegūtie lauri netiktu atstāti novīšanai.

Teātriniekus ar brokastīm un vakariņām pacienāja rosīgās vanadzēs. Sabiedrības zināšanai vēlos norādīt, ka rīkotāji - DV Montrealas nodaļas vanagi un vanadzēs ar šo izrādi nepelnīja ne centa. Izrāde bija domāta Montrealas latviešu sabiedrībai, un tāds bija nolīgums starp ciemiņiem un rīkotājiem.

Skrastrīņu Indulis

~~~~~

KĀ CENTRS PULSĒ?

20. aprīlī notika jauievēlētās Centra valdes konstruēšanās sēde. Pēc ilgāka laika maza pārmaiņa - valdē būs sievietes pārstāve Biruta Kalacis. Ceram uz jaunām idejām un ierosinājumiem, vēlam sekmes jaunajā darbā!

Centra pr-ks J. Tērauds nolasīja ev.-lut. Trisvienības draudzes māc. G. Hūna pateicības vēstuli par apsveikumu viņa 65 gadu atceres svinībās. Pateicības vēstule saņemta arī no Montrealas latviešu skolas par \$ 500 ziedojumu skolas vajadzībām.

Valde pārrunāja nepieciešamos remonta darbus un Montrealas latviešu jauktā korā "Atbals" ierosinājumu uzlabot sariņojumu zāles akustiku.

11. jūnijā Centrs rīko lietotu mantu izpārdošanu.

Nākošā valdes sēde 18. maijā, plkst. 19:30. Centrā. Sēdes ir atklātas. Interesenti aicināti tajās piedalīties.

30. aprīlī Centra izkārtojumā notika Daugavpils teātra viesizrāde - R. Blaumaņa "No saldenās pudeles". Tā bija necerēti kupli apmeklēta.

E. Auders

~~~~~

SEKMĪGS UN TURĪGS PASĀKUMS

Montrealas latviešu sabiedriskā centra pilnsapulce š. g. 20. martā ilga tikai 75 minūtes. Tajā piedalījās 45 dalībnieki ar 55 balsīm, un to vadīja V. Paegle. Pierakstīja māc. G. Hūns.

Plašāku ziņojumu deva valdes pr-dis J. Tērauds. Centrā notikušas 343 nodarbības ar 11.874 dalībniekiem. V. Ozols izgatavojis ozola tāfeli ar visiem centra biedru vārdiem. Ielikti

jauni logi. Uz Latviju no centra sūta palīdzības saiņus. Notikušas 12 valdes sēdes. Centrā darbojas Montrealas latviešu skola. Nekādu noslēpumu un pārsteigumu nav.

Kasieris A. Pušpurs ziņoja, ka 1993. gadā

ieņemts \$ 34,422.33

izdots \$ 27,808.38

~~~~~  
atlikums \$ 6,615.95  
~~~~~

Mājas uzlabojumi prasījuši no kapitāla \$ 16,054.55. Kasē 1993. gada beigās \$ 9,378.38, bet termiņu noguldījumos 250 tūkstoši dolāru. Kopā līdzekļi \$ 259,378.38. Centram patlaban 178 pilntiesīgu biedru (dāvinājuši vai aizdevuši \$ 1,000). Jaunu biedru iegūšanas akcija vēl turpinoties. \$ 1,000 aizdevēji, saņemot aizdevumu atpakaļ pēc 10 gadiem, arvien vēl paliek pilntiesīgi biedri ar balstiesībām.

Pie centra darbojas Izturības fonds, kas no augļiem izmaksā ziedojumus sabiedriskām vienībām. 1993. gadā izmaksāti \$ 1,700 (BATUN, Montrealas latviešu skolai un Montrealas latviešu organizāciju padomei). Tā kasē uz gada beigām \$ 1,393.35, bet termiņa noguldījumos \$ 36,500.- (labvēļu aizdevumi augļu iegūšanai).

Revīzijas komisija visus dokumentus bija atradusi labā kārtībā, tā to ziņoja A. Caune.

Valdē ar aklamāciju ievēlēja E. Auderu, J. Bilinski, J. Birzi, L. Bisenieku, L. Kalniņu, V. Hūnu, G. Hūnu, Birutu Kalaci, A. Pušpuru, J. Tēraudu, J. Verneru un A. Vitolu. Kandidātēs - R. Gabruša un A. Lazdiņa. Revīzijas komisijā - A. Cauni, K. Čaku un V. Kalaci.

Sapulce sevišķi pateicās J. Tēraudam par ilggadīgo veikumu Centra labad.

M. Štauers

~~~~~

PILNGADĪBAS SVĒTKI

Montrealas latviešu pensionāru apvienība savus 21 gadu pastāvēšanas svētkus atzīmēja 17. aprīlī, Centrā. Bija ieradusies daudz ļaužu.

Svētbrīdi vadīja māc. G. Hūns. Plašāku uzrunu bija sagatavojis apvienības valdes pr-ks V. Paegle. No 35 biedrībām dāvinātājiem vairs tikai ir dzīvi ir 2. Miruši arī pirmie 3 apvienības priekšnieki - V. Kraulis, P. Agrums un J. Tomsons. Viņus un visus pārējos mūžībā aizgājušos pieminēja ar klusuma brīdi. Apvienībā patlaban 138 biedri. Aizvadītā gadā notikuši 15 saieti ar 1065 dalībniekiem. Uzrunu nobeidz ar L. Breikša Lūgšanu, kurai sekoja Latvijas himna.

Latvijas ģenerālkonsula Kanadā Dr. G. Siliņa vārdā sveicināja R. Šilders; Montrealas latviešu biedrības - pr-ks M. Štauers, DV Montrealas nodaļas - pr-ks Br. Innuss un Centra - pr-ks J. Tērauds.

Biedzīne V. Varslavāne nolasīja apsveikuma kartiņas 19 dzimšanas dienu bērniem aprīlī, no kuriem puse nebija klāt. Svētku saimnieces ienesa zālē kriņģeli, kurā svēcītes noputa valdes pr-ks V. Paegle.

Režisors un aktieris G. Vērenieks izsmidzināja ar paša sacerēto humoresku par mūziku, kurā, par to neko nezinot, esot vislielākais viszinis. Visas komiskās situācijas un izteikas viņš bija pierakstījis Toronto DV teātra aktierim Jurim Treijam.

Koncerta daļā dziedāja Montrealas jauktais koris diriģentu Andra Gūtmana un Andreja Vitola vadībā. Dziedātājos bija 12 sievietes un 9 vīrieši. Nodziedātās 8 dziesmas skanēja labi. Piemērota bija to izvēle, galvenokārt, tautas dziesmas, latviešu komponistu apdarēs. Bez tām vairākas citas plašāk pazīstamas dziesmas, kurām vārdi bija atrodami programmas lapiņās, koris dziedāja kopā ar sariņojuma apmeklētājiem.

Plašākā stāstījumā ģenerālkonsulāta lietvedis R. Šilders stāstīja par darbu, ko veic šī Latvijas iestāde Kanadā. Tur bija ziņas par sertifikātu iegūšanas iespējām, jaunajiem vizu noteikumiem, maksājumu likmēm un Latvijas pasu iegādes kārtību. Viss tas prasa formālāku rakstu no ģenerālkonsulāta biroja.

L. Bisenieks rūpējās par garšīgu bufetes veida maltīti, ko svētku dalībnieki varēja dabūt pēc stāvēšanas rindā pieblīvetajā gaiteni. Pēc šādas stāvēšanas garšoja labi. Sirsnīgs paldies pavāram! Paldies rīkotājiem par skaistu svētdienas pēcpusdienu!

M. Štauers

**MONTREALAS LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA**

PIEDĀVĀ Jums sekojošus pakalpojumus:

NOGULDĪJUMI:

Tekošā kontā zem \$ 2,000	2.00 % gadā
no \$ 2,000 - \$ 4,999	2.50 % gadā
virš \$ 5,000	3.00 % gadā

AIZDEVUMI:

Hipotekas uz 1 g., vajējas	7.00 % gadā
Hipotekas uz 1 g., slēgtas	6.50 % gadā
Hipotekas uz 2 g., slēgtas	7.00 % gadā
Automobiļu iegādei	7.50 % gadā

PERSONĀLIE AIZDEVUMI

ar noteiktu termiņu un atmaksas veidu 8.50 % gadā

Kaut kas jauns - tekošs kredīts.

Tas darbojas sekojošā veidā:

Kreditsabiedrība Jums atvērs kredītu līdz noteiktai summai. Šīs summas robežās Jūs varat aizņemties pēc vajadzības un atmaksāt pēc vēlēšanās katrā laikā. Augļi Jums būs jāmaksā tikai par to summu, ko esat aizņēmiess. Augļu likme būs tādi pati kā personāliem aizdevumiem.

Ievēribei:

Kreditsabiedrības pilnsapulce notiks 15. maijā, plkst. 15:30, Latviešu centrā, 3955 Provost ielā, Lašīnā.

BIROJS atvērts:

katru otrdienu no plkst. 17:00 - 20:00;
katru pensionāru saietu ceturtdienu
no plkst. 11:00 - 13:00

BIROJA tālrunis - 514-634-4082

Steidzamos gadījumos variet zvanīt katrā laikā
Albertam Caunem, tālrunis 484-0272

Valde

TĒRVETĒ

pārdodama

3 guļamistabu vasaras māja.

Montrealā lūdzam zvanīt

☎ 744-5595

ALBERTS CAUNE

Chartered Accountant
(Zvērināts grāmatvedis)

Piedāvā sekojošus pakalpojumus:

- Nodokļu deklarācijas
- Padomi nodokļu jautājumos
- Uzņēmumu grāmatvedība
- Finanču pārskati un analīzes
- RRSP un RRIF padomi
- Padomi testamentu kārtošanā

Sasniedzams pa ☎484-0272 vai personīgi
pensionāru saietu ceturtdienās no plkst. 11:00
līdz 13:00, Latviešu centrā.

AMBER

GLOBUS

Latviešu uzņēmums ar profesionālu pieredzi

PAKALPOJUMI

BALTĪJAS VALSTĪS

Birojs Montrealā: 1625 Duff Court, # 412
Lachine, P. Q. H8S 1E5
☎ (514) 637-9495

SAIŅI AR GAISA SATIKSMI

- ♦ katru nedēļu; sasniedz Rīgu 5 dienās

SŪTIJUMI AR KUĢI

- ♦ katru otro nedēļu,
- ♦ visi sūtījumi garantēti un apdrošināti,
- ♦ pieņem saņēmus Jūsu mājās.

SŪTĀM SAGATAVOTUS PĀRTIKAS SAIŅUS

- ♦ pieprasiet mūsu cenrādi.

GARANTĒTA UN APDROŠINĀTA DOLĀRU PIEGĀDE LATVIJĀ

- ♦ naudas pārvedumi Kanādas un ASV dolāros.

RŪPĒJĀTIES PAR NAUDAS SAŅĒMĒJA DROŠĪBU!

- ♦ nevienam netiek izpausts naudas saņēmēja vārds,
- ♦ nevienam netiek izpausta sūtītā naudas summa

MONTREALAS BALTIEŠU PASTMARKU KLUBS

riko

sestdien, 14. maijā, no plkst. 10:00-20:00
svētdien, 15. maijā, no plkst. 9:00 - 18:00

Sv. Jāņa igauņu baznīcas sarīkojumu zālē, 4345 Marcell
avenijā

savu piekto gadskārtējo

PAVASARĀ IZSTĀDI

IEEJA: brīva

Iespēja izmainīt un pirkt filateliskus materiālus,
pasēdēt un patērēt pie galdiņiem. Kūkas, kafija un
tēja. Iepazīstieties ar Montrealas un citurienes baltiešu
numismātu un filatēlistu veikumu! Apmeklējiet šo
vienreizējo izstādi, kas ar katru gadu pievelk arvien
vairāk interesentu.

Rīkotāji

IEDZĪVES SAŠAURINĀŠANAS DĒĻ

PĀRDODAMI MAZLIETOTI

- 1 LIELS, MODERNS DĪVĀNS
- 1 TAM PIEMĒROTS KAFIJAS GALDS
- 1 SIENAS SKAPIS (WALL UNIT)
- 1 RASĒŠANAS GALDS
- 1 ĒDAMISTABAS OZOLA GALDS
- 4 KRĒSLI AR POLSTERĒTIEM SĒDEKĻIEM

Zvanīt: K. Irbītis, ☎334-5571

CEĻĶĻUMA PIEZĪMES

DV Montrealas nod. 15. aprīļa valdes sēdē, valdes pr-dis Br. Innus stāstīja par saviem pieredzējumiem Latvijas apciemojumā, kuram nebija tikai personīgs raksturs, jo tajā viņš nodarbojās arī ar DV un A/S "Bebri" jautājumu risināšanu. Ticis ar atbildīgām personām gan Latvijā, gan Anglijā. Deva arī patreizējā stāvokļa vērtējumu.

Viņš meklējis atbildi, kā panākt Latvijā divu DV grupējumu apvienošanu. Uzklusījis abu organizāciju vadītāju ieteikumus. Mēģinājis noskaidrot vai iespēja apvienoties pastāv un kā izlabot pagātnē pielaistās kļūdas.

Pa ceļam iegriezies savā kādreizējā DV nodaļā Bradfordā, Anglijā, ko atstājis pirms 43 gadiem. Tur ticis ar DV CV jauno ģenerāļsekretāru Gunāru Tamsonu, ar pašu DV CV priekšsēdi J. Frišvaldu, DV Bradfordas nodaļas pr-di Arvidu Lagzdiņu un citiem bradfordiešiem, kas Innusu uzņēmuši pacīlātām sirdīm. Viesojies tieši plkv. Kalpaka un Leģiona dienas atceres laikā. Pavadījis 2 dienas, kurās pārrunājis DV organizācijas patreizējo stāvokli. Mērķis - kas būtu darāms, lai šo nejēdzīgo un nepieņemamo stāvokli uzlabotu. Jautājums izrādījies aktuāls arī bradfordiešu vidū.

Tad nokļūst Rīgā, kur tiekas ar NDVLA pr-di Rolandu Kovtuņenko, kā arī ar Jāni Jaksonu, virsnieku apvienības pr-ža vietnieku, ar Kalvānu, Fr. Kursieti, DV CV pārstāvi Latvijā, un Jāni Pormali, LDV pr-di.

Latvijā DV vadītāju vidū risinājušās pārrunas, izteikti spriedumi un dažādi uzskati, kuriem cauri vijoties skaidri izteikta vēlēšanās, ka iecietības zīmē esot jāatrod kopējs ceļš, tāds pat kā pirms 50 gadiem kauju laukos. Patreizējais stāvoklis nevarot turpināties. Tam jāvelti visi spēki, domas un sirds degsme, ja mēs vēlamies, lai nākotnē pastāv vienota, spēcīga un atzīta DV organizācija kā dzimtenē, tā svešumā.

Jāpiezīmē, ka R. Kovtuņenko, 19. latviešu divīzijas virsnieks, ir ne tikai NDVLA augstākais vadītājs Latvijā, bet arī vācu kaņaskolas izlaiduma biedrs un kauju līdzgaitnieks Krievijā Br. Innusam.

Otrs Latvijas ceļojuma uzdevums bija tikties ar mūsu sūtījumu atbalsta saņēmējiem, ievākt informāciju par nepieciešamo un pārliecināties par atbalstāmo materiālo stāvokli. Šajā sakarībā Br. Innus tikā ar Bulduru slimnīcas galveno ārstu Dr. J. Tračumu, Dr. A. Laicāni un Dr. A. Bitenieci, kā arī ar Dr. B. Miklasēviču, Rīgas zidaiņu nama galveno ārsti, Ilonu Grosvaldi, LNNK Jūrmalas nodaļas vadītāju, A. Bakāni, Imantas bērnu nama vadītāju, Dr. Pēteri Apsi no Stomatoloģijas fakultātes un zobārstniecības sūtīto krēslu galveno izkārtotāju, M. Ciruli, Cēsu pensionāra vecāko māsu un šīs pašas iestādes V. Mihailovu, pensionāta direktisi. Par minēto iestāžu darbību, kārtību un atsaucību Br. Innus izteicās ļoti atsaucīgi. Norādīja, ka bērnu namos valdot spodriba un tīrība, neskatoties uz ļoti ierobežoto tiramo produktu piegādi. Sāpīga bija tikšanās ar bērniem, kuri jaunās sirdis pauda vecāku, draugu un labvēlu trūkumu.

Pretēju iespaidu atstāja divi citi apciemojumi. Viens pie kādas 9 bērnu ģimenes, kas dzīvojot jaunā un skaistā mājā. Kad saīņu sūtītājs, "Kanadas krusttēvs", vēlējās ar šo ģimeni izmainīt kādu vārdu, to varēja tikai pāris vārdos izdarīt pa atvērtu logu. Telpās neviens nevēlējās viņu aicināt. Laikam, sirdsapziņa to neatļāva! Līdzīgs gadījums bija arī Valmierā, kur saīņu saņēmējs īsi un samērā strupi pateicis, ka "mēs jau visu dabūjām." Vēl kādā citā mantu sadales vietā uz jautājumu, kāpēc šīs drēbes netiekot izdalītas, saņemta pavisam vienkārša atbilde: "Nu, tās jau ir poliestera drēbes!"

Esmu pārliecināts, ka šādas atbildes un nevēlēšanās sa-gaidīt vai redzēt pašu saīņu sūtītāju, saīņu gatavotājam - vana dzimtenē gan neiesildīs. Tas tomēr nenozīmē, ka mūsu palīdzības darbs uz dzimteni būtu jāsamazina vai jāpārtrauc, jo lielākā daļa palīdzības saņēmēju to apliecina ar asarām acis.

Vēl Br. Innus ticis ar Latvijas valdības iestāžu vadītājiem, kā, piemēram, Kārlī Litaunieku, Latvijas attīstības aģentūras projektu vadītāju, Rūdolfu Miķelsonu, Kristapa Upelnieka palīdzības fonda direktoru, Induli Krēķi. Kaņa muzeja zinātnisko direktoru un daudz citām personām. Veidojusies interesanta domu izmaiņa.

Lai nākotnē izvairītos no palīdzības saīņu nepiemērotiem saņēmējiem, valde, uzklusot Br. Innusa ieteikumu, piekrita, ka jāatrod kāda persona, kas būtu gatava uzņemties kontroliera pienākumus un apbraukāt saīņu saņēmējus, lai pārliecinātos par viņu tiešiem dzīves apstākļiem. Šādu apstākļu izvērtētāju un informācijas sniedzēju, ja viņš šim darbam piekritis, valde, liekas, arī atrada. Viņam tad nu nosūtīs informāciju, par visiem sabiedriskiem saīņu sūtījumiem, kas jau nosūtīti pagājušās akcijās, kā arī par tiem, kas sekos.

Kas attiecas uz medikamentu sūtījumiem, Rīgā patreiz aptiekas augot kā sēnes un gandrīz visu medicīnu tur varot iegādāties lētāk kā šeit. Ari te vajadzīga godīga un pašreizējā persona, kas par naudu varētu iegādāties vajadzīgos medikamentus un tos izdalīt pēc nepieciešamības. Ari šē valde piegriezis vairāk uzmanības.

Atceļā uz Montrealu vēreiz iegriezies Bradfordā, lai informētu par piedzīvoto dzimtenē. Iegriezies Londonā, kur uzturējies DVF namā, kur atkal ticis ar J. Frišvaldu, A. Lindenu un G. Tamsonu, lai iztirzātu dzimtenē dzirdēto un apspriestu priekšlikumus nākotnes darbam. Saticis Latvijas valsts prezidentu Gunti Ulmani, kas pēc tikšanās ar Francijas prezidentu, ieradies Londonā lai runātu ar Anglijas ministru prezidentu Dž., Meidžeru.

Valde pateicās savam pr-dim par paveikto.

Skrastiņu Indulis

Sakarā ar sēdi Montrealā
Latviešu Fonda padome rīko
filmas izrādi Montrealas latviešu sabiedrībai

Pazīstamā Latvijas filmdaļa
Anša Eņņera filma

B Ū R I S

Internacionālas kvalitātes 90 min. krāsu filma
darināta pēc Alberta Bela romāna

Galvenā lomā Austrālijas aktieris Ivars Kants
Filma domāta rādīšanai internacionālos filmu
festivālos, ierunāta angļiski
Nemiet līdz kanadiešu radus un draugus!

SESTDIEN, 14. MAIJĀ, PLKST. 19:00,
ĢETES INSTITŪTĀ
418 Sherbrooke St. East (pie Berri)
Metro Sherbrooke

Ieejas maksa \$ 8.00, bērniem puscena
Atlikums par labu Latviešu Fonda stipendijām

Papildus informācijai zvanīt Latviešu Fonda priekšsēdim
Imantam Freibergam, ☎ 342-9192

♥ Komponista Imanta Ramiņa darbu GLORIA
15. aprīlī Notre Dame katoļu bazīlikā atskaņoja St.
Lawrence koris un orķestrī.

Sīmpatiskais un izjustais darbs, apmēram, 30
minūšu garš. Koristi to dziedāja latīniski. Tam 5
daļas - Gloria - et in terra pax, Laudamus te, Domine
Deus, Qui tollis peccata mundi un Quoniam - cum
sancto spiritu. Pēc Antona Buknera Messes tas bija
patīkams pārdzīvojums klausīties šo kompozīciju,
ko pasūtīnājusī Rietumkrasta amatieru mūziķu bied-
rība dziedātājas Gaby Billete, kas mirusī 1990. gadā,
piemiņai.

Pateicoties lidfirmas Air Canada gādībai uz kon-
certu bija ieradies arī pats komponists, kas dzīvo
Britu Kolumbijā. No Toronto bija ieradusies viņa
māte, brālis un māsas ar savu ģimeņu locekļiem. Ap
900 lielajā klausītāju saimē bija tikai daži Montrealas
latvieši - mūsu mūzikas cienītāji. -rs

♦ 10. maijā, plkst. 13:38, Montrealā varēja vērot 88% saules aptumšošanos. Laiks bija mazliet apmācies, kādēļ iespējas to redzēt bija dažādas. Bez īpašām, vienkāršām ierīcēm to nevarēja darīt, lai nesabojātu redzi, tā vai tā. Pilsētā iestājās pamatīga krēslas pusstunda, kuŗas laikā gaisa temperatūra nokritās par vairākiem grādiem Celzija. Šķīta, atnācis atkal ziemas aukstums. Šī bija pēdējā iespēja saules aptumšanos skatīt Montrealā šajā gadu simtenī.

♦ Vietējās ziņu aģentūras ziņo, ka 9 Austrumeiropas valstis, to vidū visas trīs Baltijas valstis uzņemtas kā "novērotājas partneres (associate partners) Rietumeiropas Apvienībā. Tas nozīmē, ka tām tagad būs ciešākas aizsardzības un drošības saites un ka tās nākotnē varēs kļūt par pilntiesīgām partnerēm šajā Eiropas organizācijā. Tās varēs piedalīties miera uzturēšanas un veidošanas pasākumos. Tā strauji pieaug Baltijas valstu saistības ar pārējo Eiropu. Pārējās uzņemtās valstis: Polija, Čehija, Slovākija, Ungārija, Rumānija, Bulgārija.

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

MAX IMMO

Courier En Immeubles

MLS

Uldis Lusis, B. A.
Agent immobilier
☎514-488 7615

PAKALPOJUMI

nekustāmo īpašumu tirdzniecībā.
Zvaniet! - Tel. 514-488-7615

*****
MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedriba, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfē, Quē., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štauers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfē, Quē., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832

ADMINISTRATORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Quē., Canada H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 27.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kuŗa invalīdiem \$ 22.50; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 6.00, uz citiem kontinentiem - \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas - pret \$ 2.50 ziedojumu.

Lappušu sleju maksas: mazākais paziņojums \$ 20.-, 1/4 lpp. - \$ 25.-, 1/3 lpp. - \$ 30.- pilna lpp. - \$ 60.-, paziņojumu sagatavošana - \$ 20.-; čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda. MLB Ziņotājs, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums.

MLB Ziņotājs iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododāmi redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstas. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā un nesūta atpakaļ.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

MAY 1994 MAI

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Quē., Canada H9X 2R2, tel. 514-457-9832